

ZEMĚ KOŽEŠIN

Jules Verne

ZEMĚ KOŽEŠIN

JULES VERNE

eknizky.sk

Země kožešin by eknizky.sk is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted.

Obsah

Hlava I.	1
<i>Beseda ve Fort-Reliance.</i>	
Hlava II.	7
<i>Hudson's bay far Company.</i>	
Hlava III.	13
<i>Rozmrzlý učenec.</i>	
Hlava IV.	19
<i>Jednatelství.</i>	
Hlava V.	25
<i>Fort-Reliance a Fort-Entreprise.</i>	
Hlava VI.	31
<i>Souboj Wapiti-ův.</i>	
Hlava VII.	37
<i>Polární kruh.</i>	
Hlava VIII.	45
<i>Jezero velkého medvěda.</i>	
Hlava IX.	53
<i>Bouře na jezeře.</i>	

Hlava X.	61
<i>Rozhled do minulosti.</i>	
Hlava XI.	67
<i>Podél pomorí.</i>	
Hlava XII.	73
<i>Půlnoční slunce.</i>	
Hlava XIII.	77
<i>Fort Espérance.</i>	
Hlava XIV.	81
<i>Několik výletů.</i>	
Hlava XV.	85
<i>Pactnácte mil od mysu Bathurstu.</i>	
Hlava XVI.	89
<i>Dva výstřely.</i>	
Hlava XVII.	97
<i>Bližící se zima.</i>	
Hlava XVIII.	101
<i>Noc polární.</i>	
Hlava XIX.	109
<i>Návštěva v sousedstvu.</i>	
Hlava XX.	119
<i>Kde rtuť mrzne.</i>	
Hlava XXI.	125
<i>Velicí polární medvědi.</i>	
Hlava XXII.	135
<i>Po pět měsíců.</i>	
Hlava XXIII.	139
<i>Zatmění na slunci dne 18. července 1860.</i>	

Hlava I.

Beseda ve Fort-Reliance.

Na večer dne 17. března 1859 ustrojil kapitán Craventy slavnost ve Fort-Reliance.

Nechť slovo slavnost nevzbuzuje ponětí o velkolepé nádherné besedě neb o radovánkách s velikým orchestrem. Beseda kapitána Craventyho byla jednodušší a přece byl kapitán ničeho nešetřil, aby jí dodal všemožného lesku.

Veliká síň v přízemí byla řízením desátníka Joliffa vskutku úplně proměněna. Byly sice ještě viděti dřevěné stěny, skládající se z kmenů jedva otesaných a vodorovně položených, avšak holost jejich zakrývaly čtyry v rohu upevněné anglické vlajky a všeliké ze zbrojnice tvrze přenešené zbraně. Ač dlouhé, hrubé a zčernalé stropnice beze všeho ladu opíraly se o své pilíře, tož houpaly se nicméně na nich dvě visací svítlny, plechovými stínítky opatřené, co korunní svícny, šířice dostatečné světlo mlhavým vzduchem síně. Okna byla uzká, a některá podobala se střílnám. Podlaha, z tlustých fošen se skládající, byla Joliffem za touto příležitostí koštětem pečlivě zametena. Dřevěné lavice do stěn zapuštěné, hrubé kláty, a dva stoly byly veškerým náradím v síni, za to bylo však přepažení, kterýmž vedly úzké dveře s jedním křídlem do vedlejšího pokoje, ozdobeno kožešinami způsobem pestrým a neobyčejným. Mohlo se říci, dodávají mu z velké části a to na výměnu kožešiny, s nimiž družstvo vede obchod.

Byli to ponejvíce Chipeways-Indiané, silní, krásně zrostlí mužové, oděni v kožené kabáty a pláště z nádherných kožešin. Obličje jejich byly poloviční směšeninou červené a černé barvy. Na

2 Země kožešin

hlavách jejich vznášely se chocholy z peří orlího, jež houpaly se při každém pohybu havraních jejich vlasů. Tito náčelníci, počtem asi deset, nebyli s sebou přivedli své manželky, kteréžto ubohé „squaws“ vedou život, jenž rovná se úplně životu otrokyň.

Takové bylo obecenstvo na této besedě.

Z nedostatku orchestru se netančilo, ale hojnost jídla a nápoje nahražovala zjednanou hudbu evropských plesů.

Na stole zvedal se pudding jehlanci podobný, dílo paní Joliffové; bytř to náramný, tupý kužel upravený z mouky a z tuku sobův a turův pižmovonných. Paní Joliffová neustále z něho ukrájela, aniž by však ho bylo ubývalo. Na stole nalezaly se též tak zvané sandvičské topinky prokládané uzeným hovězím masem. Na občerstvenou podával se whisky a gin v malých stříbrných koffících, při čemž slušno hned připomenouti, že uchystán byl punč na ukončení besedy, o níž Indiané ve svých wigwamech dlouho ještě budou mluvíti.

Ale dostalo se také chvály o tuto besedu manželům Joliffovým.

Však zasloužili jí také sobě za svou činnost a svou roztomilou ochotnost.

Nemohu více, děkuji, paní Joliffová. Vy jste příliš laskav, desátníku, dovolte, abych sobě pooddechnul.

Tak zněly odpovědi, jichž se šťastnému párečku téměř bez ustání dostávalo.

Avšak desátník a jeho manželka naléhali takovým způsobem, že i ti, co nejvíce odpírali, konečně byli jim po vůli. I jedlo se neustále a popíjelo se bez přítrže.

Rozprava stávala se vždy hlučnější. Vojáci i úředníci se rozčilovali. Tu mluvilo se o honbě, onde o obchodu. Co tu bylo záměrů pro příští dobu.

Veškerá zvířena arktických krajín nebyla by ukojila obraznost smělých lovcův. Mezi tím co hojně podávané likéry mysl Evropanův rozpalovaly, vážní a mlčeliví Indiané, příliš hrdí, aby se něčemu

obdivovali, i nechávající žvastavé tyto jazyky mluvit, popíjeli V značných douškách ohnivou vodu kapitána Craventyho.

Některých osob, náležících k ostřeze a službě ve Fort-Reliance musíme sobě podrobněji všimnouti, ješto stanou se předmětem tak hrozných okolností, že žádné lidské tušení nemůže to předvídati.

Především slušno zmíniti se o poručíku Jasperu Hobsonovi, jemuž bylo asi čtyřčtyřet roků. Malý a vychrtlý neměl valné tělesné síly, za to mu ale duševní jeho ráznost vypomáhala ze všelikých svízeli a nehod.

Byltě „dítě družstva“. Otec jeho, prapomík Hobson, Irčan z Dublína, byl před několika roky zemřel, obývav dlouho s paní Hobsonovou Assiníbofhe. Zde byl se narodil Jasper Hobson. Zde u paty skalnatých vrchů byl volně strávil své dětství a své mládí.

Přísně vychován praporníkem Hobsonem stal se svou chladnokrevností a svou odvahou mužem, když věkem byl ještě mladíkem.

Jasper Hobson nebyl lovcem alebrž vojákem, rozšafným a výborným důstojníkem.

V bojích, jež družstvo hudsonbaiské muselo svěsti v Oregonu se sočivými družstvy, vyznačil se svou horlivostí a svou srdnatostí i povýšen byl záhy za poručíka. Následkem uznaných svých zásluh byl určen za velitele výpravy na sever. Výprava tato měla za účel, aby proskoumaly se severní krajiny za jezerem velkého medvěda i aby se na rozhraní americké pevniny zřídila tvrz.

Odjezd poručíka Hobsona měl se vykonati v prvních dnech měsíce dubna.

Sergent Long, asi padesátník se zarudlým vousem, byl pravzor vojáka, řádný a letorou svou poslušný znal jen daný sobě rozkaz i nebral žádné sebe podivnější nařízení na přetřes; byltě pravý stroj v uniformě, avšak stroj tak dokonalý, že nikdy neochaboval.

Netrpěl nejnepatrnější porušení kázně a velel, ješto co sergent byl k tomu povolán, avšak neměl v tom žádné záliby. Zkrátka byl

4 Země kožešin

to muž k poslušnosti jakoby zrozen. Z takových lidí tvoří se neodolatelná vojska.

Desátníka Joliffa již známe. Za správce domácnosti byl by se líp hodil než za vojáka a to on sám dobře věděl. Proto také rád nazýval se „desátníkem pro podrobnosti“, avšak v těchto podrobnostech byl by se stokrát zamotal, kdyby malá paní Joliffová nebyla jej pevnou rukou vedla.

Z toho následuje, že desátník vlastně byl poslušen své manželky, aniž by se byl chtěl k tomu přiznati.

Cizý živel v obecenstvu besedy byl, jak již praveno, zastoupen dvěma ženštinami, jíž každé bylo asi čtyřicet let.

Jedna z těchto ženštin zasluhovala právem, aby byla vřaděna po bok nejslavnějším cestovatelkám. Jmeno Pavliny Barnettové často bývalo čestně uváděno v schůzích královské společnosti zeměpisné.

Pavlina Barnettová byla na svých cestách podél řeky Bramaputry až k pohoří Tibetskému a neznámými zákoutími Nového Holandska od chobotu labutího až k zálivu Carpentaria osvědčila se vlastnostmi proslavené cestovatelky.

Byla to paní vysokého vzrůstu, po patnácte roků ovdovělá, již náruživost k cestování poháněla zeměmi neznámými. Hlava její, místy již sešedivělá, zračila se skutečnou rázností. Oči její poněkud krátkozraké skrývaly se za stříbrným lorgnonem, jenž posazen byl na dlouhém a rovném nose, jehož pohyblivé chrípě jakoby neustále do dálky těkaly. Chůze její byla arci poněkud mužská a celá její osobnost jevila spíše mravní sílu než půvab.

Byla to Angličanka z hrabství yorkského, jež upotřebila nej značnější části svého jmění na dobrodružné výpravy. I do odlehle tvrze Fort-Reliance byla ji zavedla cesta ku proskoumání nových krajin. Její přítomnost v tvrzi pokládala se za pravou událost. Ředitel hudson-baiského družstva byl ji zvláštním přípisem poručil kapitánu Craventy-mu. Týž měl dle obsahu tohoto psaní usnadniti slavné

cestovatelce její záměr, aby se mohla odebrati k pobřeží ledného moře.

Veliké to podniknutí!

Kterak mohla ženština odvážit se tam, kudy tolik pátratelů nemohlo proniknouti, kde jich tolik bylo zahynulo.

Avšak paní Barnettová, jež v tuto chvíli ve Fort-Reliance meškala, nebyla obyčejná ženština.

Podotkněmež, že slavná cestovatelka měla ve své družce Madge-ově více než služku, mělať v ní oddanou zmužilou přítelkyni, jež jen pro ni žila, Skotku to z dávných ještě dob.

Madge-ově bylo o několik let více než její velitelce, asi o pět let; bylať vysoká a silného těla.

Madge-ova tykala Pavlině a Pavlina tykala Madge-ově. Pavlina považovala Madge-ovu jako za starší svou sestru, Madge-ova chovala se k Pavlině jako ku své dceři.

Abychom vše pověděli, podotýkáme, že právě ku počtě Pavliny Barnettové častoval kapitán Craventy své úředníky a Indiany kmene Chipeways. Cestovatelka měla připojiti se k oddělení poručíka Jaspera Hobsona při jeho výskumu severu.

Pakliže kamna v tento památný večer spotřebovala centnýř ulí, tož bylo toho příčinou, že venku panovala zima čtyryadvacet stupňů tlakoměru Fahrenheita a že Fort-Reliance ležel pod 63° 47" šířky severní.

Hlava II.

Hudson's bay far Company.

Kapitán Craventy a paní Pavlina Barnettová vespolek hovořili, sedíce nedaleko kamen, kdežto pozvaní od stolu s jídly k stolu s nápoji sem tam popocházeli.

„Co soudíte o svém poručíku Jasperu Hobsonovi, pane kapitáne?“

„Paní,“ odvětil kapitán, „Jasper Hobson provede vše, seč jest muž. Družstvo svěřilo mu výskům severních svých držebností a zřízení jednatelství co možná poblíže severnímu pobřeží Ameriky a on úkolu svému dostojí.“

„Věřím Vám, kapitáne,“ pravila Pavlina, „ale jaký prospěch pohání družstvo, aby zřídilo tvrz na pobřeží arktického oceánu.“

„Veliký prospěch, paní,“ odvětil kapitán, „a sice dvojí. Rusko nejspíše v době dosti blízké postoupí své americké držebnosti vládě spojených států. Až postoupení toto nastane, stíží se nadmíru obchod družstva k tichému moři, pakliže severozápadní průplaviště Mac Clurem odkryté nestane se potřebnou námořní cestou. To se však teprv osvědčí novými pokusy. Admiralita právě vypravuje loď, jejíž úkol bude, aby ploula podél pobřeží amerického, od úžiny Behringovy až k zálivu korunovačnímu na východních hranicích, kde se má zříditi nová tvrz. Pakliže podniknutí toto se zdaří, stane se toto místo důležitým jednatelstvím, v němž soustředí se veškeren obchod s kožešinami severu. Kdežto totiž doprava kožešin přes území Indianů vymáhá značného času a velkých nákladů, mohly by pak parníky za několik dní od nové tvrze k tichému oceánu doraziti. Druhý prospěch je takřka životní záležitostí družstva, neboť

8 Země kožešin

tato druhdy kvetoucí obchodní společnost jest nyní v jádře svém ohrožena.“

K vůli lepšímu porozumění vypravoval kapitán Craventy v krátkosti dějiny tohoto proslaveného družstva.

„Jestliť známo,“ pravil, „že od nejdávnějších dob člověk užíval kůže neb kožešin zvířat ku svému oděvu. Obchod s kožešinami sahá tudíž až do šedého starověku. Nádhera v šatstvu vyvinula se v takové míře, že několikráte vydány byly zákony na přepych, aby učinila se přítrž této módě, jež hlavně v kožešinách sobě libovala. Roku 1553 založilo Rusko několik osad ve svých severních stepích a anglické společnosti v brzce následovaly za jeho příkladem. Obchod s kožešinami sobolů, hranostajů, bobrů atd. prostředkovali_Samojedi. Za panování Alžběty bylo užívání drahocenných kožešin královským nařízením přísně zakázáno, tak že po několik let týž odbor obchodní ležel úplně ladem.

Dne 2. května 1670 udělena družstvu hudsonbaiskému výsada na obchod s kožešinami. Toto družstvo mělo jistý počet akcionářů v řadách vysoké šlechty, jako vévodu z Yorku, vévodu z Albemaru, hraběte Shaftesburyho atd. Jmění jeho obnášelo z počátku toliko 8.400 liber šterlinků. Za soupeře mělo soukromé společnosti, jichž francouzští jednatelé, osadníci kanadští, podnikali dobrodružné, ale velmi výnosné výlety. Neohrožení tito lovci, známi pod jmenem „kanadských cestovatelů“ spůsobovali vznikajícímu družstvu takovou konkurenci, že trvání jeho bylo opravdově ohroženo.

Ašak dobytí Kanady změnilo tyto nejisté poměry. Tři roky po vzetí Québecu, roku 1766, poznovu zvelebil se obchod s kožešinami. Angličtí jednatelé byli obeznámeni s obtížemi tohoto druhu obchodu; znaliť obyčje země, zvyky Indianů a spůsob, jež tito při směnném obchodu zachovávali. Avšak výnos družstva byl dosud takřka nijaký. Kromě toho byli se asi roku 1784 spolčili kupci z Montréalu k vykořistění obchodu s kožešinami a založili mohutné „družstvo severozápadu“, jež v brzce soustředilo všeliké podniky

tohoto druhu. Roku 1798 vynesly výpravy nové společnosti náramnou sumu sto dvacet tisíc liber šterlinků, kdežto družstvo hudsonbaiské bylo dosud ve svém trvání ohroženo.

Arci pravda, že toto severozápadní družstvo neděsilo se žádného nemravního prostředku, šlo-li o jeho prospěch. Kořistilo z vlastních svých úředníků, spekulovalo na bídu Indianů, drancujíc je, když je bylo opilo, vzdorovalo zákonu parlamentu, jenž zakazoval prodej lihových nápojů na území tuzemců. Takto docílili jednatelé tohoto družstva náramné výnosy přese všechnu konkurenci amerických a ruských společností, jež mezitím byly se zřídily, mezi jinými i „amerického družstva“ pro kožešiny, jež založeno roku 1809 vykořisťovalo západ skalnatých pohoří.

Ze všech těchto společností bylo družstvo hudsonbaiské nejvíce ohroženo, až konečně roku 1821 následkem smluv dlouho projednávaných sloučilo se se svým dávným soupeřem, s družstvem severozápadu, od které doby nazývalo se Hudson's bay fur Company.

Za nynější doby nemá toto mocné družstvo žádného jiného soupeře než „americké družstvo v St. Louis pro kožešiny“. Má čtené osady, rozptýlené na prostoře v rozsáhlosti 3,700.000 čtverečních mil. Jeho hlavní jednatelství nalezáj se u chobotu Jamesova, u ústí řeky Sewern, v jižní části a poblíže hranic hořejší Kanady, u jezer Athapeskow, Winnipeg, Supérieur, Methye, Buffalo, poblíže řek Colombia, Mackenzie, Saskatchewan, Assinipoil atd. Fort York, jež panuje řece Nelson, ústící do chobotu hudsonského, tvoří hlavní sídlo družstva, v němž nalezá se hlavní skladiště na kožešiny. Roku 1842 přijalo družstvo za roční náhradu 200.000 franků ruské osady na severu Ameriky. Takto vykořisťuje na vlastní účet rozsáhlé území mezi řekou Mississipi a tichým oceanem. Vyslalo ve všech směrech neohrožené cestovatele, Hearna k moři polárním, jež odkryl roku 1770 Coppernicii, Franklána od r. 1819 do r. 1822 přes 5550 mil amerického pomoří, Mackenzie-a, jež odkryv řeku, již dal své jmeno, dorazil až k pobřeží tichého oceanu pod 52° 24' severní šířky.

10 Země kožešin

Od r. 1833 až do r. 1834 rozeslalo družstvo následní množství kůží a kožešin do Evropy, z čehož důkladně vychází na jevo dosah jeho obchodův:

Bobrů	1.074
tuleňů a mladých bobrů	92.228
krys pižmovonných	694.092
jezevců	1.069
medvědů	7.451
hranostajů	491
mořských krkavců	5.296
lišek	9.937
rysů	14.255
kun	64.490
tchořů	25.100
vyder	22.303
mývalů severních	713
labutí	7.918
vlků	8.484
rosomáků	1.571

Takový obchod byl by měl družstvu zabezpečiti veleznačný výnos, avšak bohužel nebyly tyto cifry stále a asi od dvaceti roků stále na nich ubývalo.“

Příčinu tohoto úbytku vysvětloval nyní kapitán Craventy paní Barnettové.

„Až do roku 1837, paní,“ pravil kapitán, „mohly se poměry družstva nazývatí kvetoucími. V tomto roce byl se vývoz kožešin zvelebil až na počet 2,358.000 kusů. V nynější chvíli však sotva polovici tohoto obnosu dosahuje. Příčiny toho jsou na snadě. Zvěř byla stíhána a pobíjena beze vši obezřelosti. Nešetřilo se mláďat ani březích samic. Následkem toho počet zvířat kožešiny poskytujících zřídnul. Cena kůží tudíž stoupá a to právě v době, kde kožešiny jsou velmi hledány. Následkem toho lovci pozbývají chuti k honbě a jen odvážní a neumorní vnikají nyní až k hranicím americké pevniny a ještě velká část zvěře utekla se až za kruh polární, je pochopitelné, proč družstvo střed své činnosti posunulo více na sever a to tím více, an před dvěma roky parlament anglický honební území družstva nemálo obmezil“

„A co byla příčina tohoto obmezení,“ tázala se paní Barnettová.

„Velmi důležitá národohospodářská příčina,“ odvětil kapitán. „Úkol družstva patrně nečelil k šíření vzdělanosti. Ve vlastním prospěchu udržovalo pustotu na svých rozsáhlých držebnostech. Každý pokus o zúrodnění, jež by srstnatá zvířata bylo zaplašilo, neúprosně byl družstvem potlačen. Jeho monopol jest nepřítel všeliké orby. Všechny záležitosti průmyslu družstva odporující byly jeho správní radou zapuzeny. Toto absolutistické a z nejednoho hledišťe nemravné panování zavdalo podnět k opatřením parlamentu a roku 1857 rozhodla komise státním sekretářem pro osady jmenovaná, že mají se ku Kanadě připojiti veškerá území k zúrodnění vhodná, jako území podél červené řeky, okresy v poříčí Saskatchewanu a že družstvu má se ponechati toliko ona část území, jež civilizaci neposkytuje nijaké budoucnosti. Následního roku ztratilo družstvo západní svah skalnatého pohoří, jež nyní nalezá se přímo pod státním úřadem pro osady a právomocnosti družstva hudsonbaiského byl odňat. A proto družstvo, nechtějíc zřici se svého obchodu s kožešinami, chce pokusiti se o vykořistění jedva známých krajín

12 Země kožešin

severu a vyhledati prostředků, jakby krajiny tyto s tichým oceanem mohly býti spojeny.“

Kapitán Craventy, jenž byl hovorný, byl by snad dále vypravoval, kdyby jej nebyl v hovoru přerušil desátník Joliffe, ohlásiv, že se bude podávati punč.

Několik minut po té kolovaly sklenice naplněné punčem mezi kostmi, již nenechali se dvakráte pobízet.

„Hurrah, hurrah, paní Pavlině Barnettové, hurrah našemu kapitánovi!“

Uprostřed tohoto jásotu ozval se zvenčí pokřik. Společnost okamžitě umlkla.

„Sergent Long,“ pravil kapitán, „podívejte se, co se venku děje!“

Na týž rozkaz svého velitele sergent, nedopiv zé sklenice, opustil síň.

Hlava III.

Rozmrzlý učelec.

Sergent Long, octnuv se v těsné chodbě ze síně vedoucí, zaslechl, kterak volání vždy více se rozlehá. Kdosi klepal prudce na vrata, jimiž vcházelo se do dvora tvrze, chráněného vysokými dřevěnými zdmi. Sergent vyrazil dvířka chodby, jež vedly do dvora. Sníh na stopu zvýší pokrýval zemi. Sergent až po kolena do bílé spousty zapadaje, chumelící oslepen a krutou zimou se otrásaje, kráčel napříč přes dvůr a ubíral se k vratům.

„Ký ďas v této době ještě přichází,“ zamumlal sergent Long a spustil těžkou závoru vrat.

„Otevřte pak přece, otevřte!“ volalo se zvenčí.

Konečně otevřela se vrata do vnitř a sáně se zápřeží šesti psů, povalivše sergenta na polo do sněhu, jak blesk vjely do dvora. Málem byl by statný sergent býval přejet.

Avšak, vzchopiv se, bez reptání zavřel vrata a odměřeným vojenským krokem ubíral se k hlavní budově.

Kapitán Craventy, poručík Jasper Hobson a desátník Joliffe, vzdorujíce hrozně zimě, stáli již před budovou, pohlížejíce na zasněžené sáně, jež před nimi se byly zastavily.

Muž v kožichy všecek zaobalený vystoupil ze saní.

„Je tu Fort-Reliance a kde je tu kapitán Craventy,“ tázal se cizí muž.

„Jste na místě a já jsem kapitán Craventy. Kdo jste ale vy?“

„Kurýr družstva?“

„Sám?“

„Nikoli, vezu cestovatele, jenž chce vidět měsíc.“

14 Země kožešin

Kapitán Craventy při této odpovědi měl za to, že stojí před ním pomatenec, avšak nezbylo mu času, aby o tom rozvažoval. Kurýr vytáhl ze saní jakýs pytel zasněžený a pravil: „Zde je můj cestovatel.“

„A kdo je to?“

„Hvězdář Tomáš Black.“

„Ale vždyť je zmrzlý.“

„Však on zas rozmrzne.“

Sergent, desátník a kurýr odnesli Tomáše Blacka do světnice v prvním patře, kdež bylo zcela snesitelné teplo. Položili jej na postel a kapitán uchopil se jeho ruky.

Ruka byla skutečně zmrzla. Rozbalili pokrývky a pláště kožešinami podšité, do nichž Tomáš Black jak do balíku byl zašněrován i spatřili pod touto obálkou as padesátiletého, malého, zavalitého muže s prošedivělými vlasy, a s naježenými vousy, jehož oči byly uzavřeny, a rty jakoby k sobě sklíženy. Muž týž nedýchal aneb dýchal jen tak slabě, že by dech jeho ani zrcadlo nebyl zkálil. Joliffé jej svléknul a stále jej obrácel neustále říkáje:

„Nuže, pane, což se nezpamatujete?“

Avšak oslovený podobal se již jen mrtvole. Joliffé chtěje mu navrátiti životní teplotu nevěděl již jiného prostředku, než aby pacienta ponořil do horkého punče.

Na štěstí pro Tomáše Blacka připadnul poručík Jasper Hobson na jinou myšlenku.

„Sergent Long,“ rozkázal, „přineste několik přehrstí sněhu.“

Ve dvoře Fort-Reliance nebyl na sněhu nedostatek. Mezi tím co sergent šel pro sníh, svlékal Joliffé hvězdáře zúplna. Tělo nešťastníka bylo bílými skvrnami pokryto i byl nej vyšší čas, aby krev do těchto míst se vrátila. Toť mělo docílit se silným natíráním pomocí sněhu.

Sergent Long se vrátil. On a Joliffé natírali Tomáše Blacka způsobem, že se to podobalo spíše tření hřebílkem než lidskou rukou.

Mezi tím žvatlavý Joliffé bez přítrže cestovatele oslovoval, ale týž

byl neustále němý a skorem celé půl hodiny neprojevil ani známky života.

Již o tom pochybovali, že cestovatel oživne, an ubožák znáhla sobě povzdechnul.

„Je živ, zotavuje se,“ zvolal Jasper Hobson.

Ješto třením povrch těla byl oteplen, nesmělo se i na vnitřní ústrojí těla zapomenouti. Desátník Joliffe přinesl rychle několik sklenic s punčem.

Cestovateli to patrně ulehčilo, tváře jeho zase se červenaly a oči se otevřely.

Tomáš Black, zase do přikrývek zaobalen, napolo se zpřímil a tázal se slabým dosud hlasem:

„Fort-Reliance?“

„Jste v něm!“ odvětil kapitán.

„A kapitán Craventy?“

„Stojí před vámi a vítá vás. Avšak co vás sem přivádí?“

„Chce vidět měsíc,“ vskočil do řeči kurýr.

Odpoověď tato patrně Tomáše Blacka uspokojila, neb pokývnul hlavou a po té se tázal:

„Poručík Hobson?“

„Stojí též před vámi,“ odvětil poručík.

„Tedy jste dosud neodjel?“

„Ještě ne, pane!“

„Totě dobře, pane,“ pravil Tomáš Black. „Děkuji vám za vaši ochotu, pánové, prozatím mi jen třeba, abych se do rána vyspal.“

Kapitán a jeho průvodci se odstranili. Půl hodiny po té byla slavnost skončena a hosti rozešli se do přikázaných bytů, dílem v tvrzi samé dílem v budovách kolem tvrze nedaleko ležících.

Příštího dne byl Tomáš Black značně zotaven. Silné ústrojí jeho těla bylo kruté zimě odolalo. Jiný byl by nerozmrznul — ale on nebyl právě jako jiní.

Avšak kdo byl týž hvězdář a odkud přicházel? Co značila

odpověď kurýra, že hvězdář chce vidět měsíc, jako by ho nebylo všude viděti.

Takové otázky kladl sobě kapitán Craventy, ale příštího dne po rozpravě se svým novým hostem nebylo mu již nic nejasno.

Tomáš Black byl vskutku hvězdářem na hvězdárně v Greenwichu. Tomáš Black vynikající více bystrostí ducha, než teoretickými vědomostmi byl po dvacet let své činnosti na hvězdárně vědě hvězdářské vykonal veliké služby. V životě soukromém nebyl takřka k ničemu a byl živ více na obloze než na zemi. Rozprávka nebyla s ním možná, nemluvalo-li se o hvězdách. Byl to muž, jenž měl trávit život v dalekohledu. Ale jakmile jal se skoumat, byl skoumatelem nemajícím soupeře v celém světě.

Šlo-li o zvláštní podrobné skoumání neb o důkladné vyměřování, obrátili se vždy na Tomáše Blacka, jenž měl „znamenitou zručnost oka“.

Není tudíž divu, že hvězdář z Greenwichu byl vyhlídnut, aby vykonal nové pozorování, jež pro vědu hvězdářskou mělo největší důležitost.

Jesti známo, že při úplném zatmění na slunci měsíc je obklopen zářícím vínkem, či je vínek týž v skutečnosti aneb je to jen zjev lámání se paprsků slunečních kolkolem měsíce? Dosud není na tuto otázku dána odpověď.

Od roku 1706 byli hvězdáři vědecky popsali tuto zářící „auréolu“. Loaville a Halley skoumali s největší důkladností týž vínek při úplném zatmění na slunci roku 1715, Maraldi r. 1724, Antonio z Ulloy r. 1778, Bouditch a Ferrer r. 1806, avšak jejich theorie přímo sobě odporující, nic určitého nevysvětlily. Za příležitostí úplného zatmění na slunci r. 1842 hleděli učenci všech národů, Airy, Arago, Peytal, Laugier, Mauvais, Otto Struve, Petit, Baily atd. odkryti původ tohoto zjevu, avšak přes všechno důkladné pozorování, praví Arago, rozšířila neshoda v pozorování na rozličných místech cvičenými hvězdáři za téhož zatmění na slunci konaném v této záležitosti ta-

kovou temnotu, že je dosud nemožno dospěti k jistému usudku o příčině tohoto zjevu. Od té doby byla i jiná zatmění na slunci skoumána, ale pozorování nemělo taktéž uspokojujících výsledků. Avšak záležitost tato stále poutala vědu hvězdářskou i musela býti stůj co stůj rozřešena. Nová příležitost se naskytovala k proskoumání tohoto zářícího vínků. Nové úplné zatmění na slunci viditelné na nejzazším severu Ameriky, ve Španělsku a na severu Afriky nastávalo dne 18. července roku 1860. Bylot ujednáno mezi hvězdáři rozličných zemí, že pozorování bude zároveň konáno na rozličných místech, kde úplné zatmění na slunci bude viditelné.

Tomáš Black byl ustanoven, aby toto zatmění pozoroval v severní Části Ameriky.

Možno sobě pomysli, že Tomáš Black dychtivě užil příležitosti, jež k proskoumání zářícího vínků se mu naskytovala. Zároveň měl seč bude seznati povahu začervenalých vyvýšenin, jež na rozličných místech obvodu hvězdnatého se objevují. Kdyby se hvězdáři z Greenwichu podařilo nezvratným způsobem tuto záležitost rozřešiti, měl by zajisté nárok na chválu celé učené Evropy.

Tomáš Black chystal se tudíž na cestu a obdržel doporučující listy na všechny hlavní jednatele hudsonbaiského družstva.

V krátkosti měla se právě konati výprava do severních krajů Ameriky, aby se tam zřídilo nové jednatelství. Toť byla příležitost, jíž muselo se užiti. Tomáš Black odjel tudíž, přeplaval se atlantickým oceánem, přistál do New-Yorku, dorazil přes americká jezera až k osadám na červené řece; odtud pak ode tvrze ku tvrzi na rychlých sáních za průvodu kurýra družstva, vzdoruje všem nebezpečím zimního počasí a krutých mrazů, dne 17. března do Fort-Reliance za okolností již známých.

Toť bylo vysvětlení, jež hvězdář kapitánu Craventymu dal.

„Ale pane Blacku,“ pravil Craventy, „proč tak pospícháte, když zatmění na slunci nastane teprv příštího roku, totiž r. 1860.“

„Slyšel jsem,“ pravil hvězdář, „že družstvo chystá výpravu do

18 Země kožešin

krajin za sedmdesátým stupněm severní šířky a tu nechtěl jsem odjezd poručíka Hobsona zmeškati.“

Kapitán Craventy ujistil hvězdáře, že může ve všem na něho se spolehati a že je ve Fort-Reliance srdečně vítán.

Hlava IV.

Jednatelství.

Jezero otročí je jedno z nejrozsáhlejších, jež v krajině za jednašedesátým stupněm severní šířky se rozkládá. Jestí dvě stě padesát mil dlouhé a padesát mil široké a leží pod $61^{\circ} 25'$ severní šířky a 114° západní délky. Položení tohoto jezera u prostřed honebních území druhdy srstnatými zvířaty téměř přeplněných, bylo vždy pozornost družstva poutalo. Četné vody ústí do jezera aneb berou v něm svůj původ, jako řeka Mackenzie, Foin, Atapeskow atd. Na jeho březích zřízeny byly některé důležité tvrze, Fort-Providence na severu, Fort-Resolution na jihu. Fort-Reliance leží na nejzazším severovýchodním konci jezera. Jezero otročí je takřka poseto ostrůvky, sto až dvě stě stop vysokými, jichž žula a rula na několika místech vyčnívá.

Na severním břehu zvedají se husté lesíky, jež hraničí s onou pustou částí pevniny, jež právem „zakletá země“ přezděna jest. Naproti tomu je krajina na jihu skládající se z vápence rovinou beze všech pahorků a vyvýšenin. Zde táhne se hranice, již téměř nikdy nepřekročí velicí přežvykovači polární Ameriky, bůvolové a tuři pižmovonní, jichž maso je skoro výhradní potravou kanadských a tuzemských lovcův.

Stromoví na severu tvoří překrásné lesy. Tvrz Fort-Reliance byla tudíž za doby letní obklopena mohutným zelením, na němž oko po dlouhé kruté zimě okrálo. Lesy skládaly se hlavně z topolů, smrků a bříz a na ostrůvkách jezera rostly překrásné vrby. Zvěře byla hojnost i za špatného počasí. Vody jezera byly velmi rybnaty. O stravu nemuseli tudíž obyvatelé Fort-Reliance se příliš namáhati

20 Země kožešin

a pakliže se na zimu jako lišky, medvědi a jiná srstnatá zvířata oděli, mohli snadno krutosti tohoto podnebí odolati.

Řečená tvrz skládala se z dřevěného domu o jednom patře a přízemí, jenž sloužil za obydlí veliteli a jeho důstojníkům. Kolem domu nalezaly se obydlí vojáků, skladiště družstva a písárny, v nichž obchody se vykonávaly. Kaplička, jíž scházel toliko kněz, a prachárna doplňovaly celek budov této tvrze. Vše bylo ohraženo kolím dvacet stop vysokým a tvořilo čtverhran, jež hájily ve čtyrech rozích malé bašty se střechami ostře vybíhajícími.

Tvrz byla tudíž proti přepadení dostatečně chráněna, kterážto opatrnost arci byla druhdy nutna, kdy Indiané za nezávislost svého území byli bojovali a kdy o držení a vykořistění těchto na kožešiny bohatých krajin s jednateli a vojáky konkurujícími společnostmi vedl se spor.

Na celém svém území čítalo hudsonbaiské družstvo dříve as 1000 zřízenců a vojáků. Nad jeho úředníky a vojáky příslušela mu úplná moc ba i moc nad životem a smrtí. Představení jednatelství upravovali platy dle libosti a ustanovovali kupní cenu potravních zásob jakož i kožešin. Následkem této soustavy nepodrobené nijakému dozoru docílili představení nezdědky zisku dvou až tři set procent. Za prvních dob byla při koupi a prodeji bobrová kůže měřítkem ceny, časem ale staly se bobrové kůže tak vzácnými, že za měřítko ceny brána kůže pižmonů.

Přijde-li Indian do tvrze, obdrží od jednatelce tolik dřevěných známek, kolik kůží přinese, a za tyto marky vymění pak sobě ty které výrobky.

Ješto družstvo libovolně určuje cenu předmětů, jež kupuje a prodává, dociluje arci při této soustavě značný zisk.

Takové zvyky panovaly v rozličných jednatelstvích a tudíž také ve Fort-Reliance.

Pavlina Barnettová mohla je seznat po dobu svého tamního pobytu, jenž se protáhnul až do 16. dubna.

Cestovatelka a poručík Hobson často rozprávěli o nastávající cestě a byli o tom sjednoceni, že žádná překážka je neodstraší. Tomáš Black mluvil jen tehda, když se to týkalo zvláštního jeho poslání, ale pak mluvil s takovou horlivostí, že i paní Barnettová zaujala se pro rozřešení této vědecké hádanky.

Přípravy k odjezdu mohly teprv uprostřed března začít a měsíc uplynul, než byly ukončeny, což nebylo divu, ješto se vše, jako potraviny, šatstvo, nástroje, náčiní, zbraně a střelivo musely s sebou vzít.

Tlupa, již velel poručík Jasper Hobson, měla sestávat z důstojníka, dvou poddůstojníků a desíti vojínů, z nichž tři ženatí své manželky s sebou vzali. Kapitán Craventy byl z mužstva svého vybral nejráznější a nejodhodlanější. Byliť to poručík Jasper Hobson, sergent Long, desátník Joliffe, vojínové Petersen, Belcher, Rae, Marbre, Garry, Pond, Mac Nap, Sabinc, Hope a Kellet. K těmto družily se manželky Raeová, Joliffová, Mac Napová a cizinci v tvrzi: Pavlina Barnettová, Madge-ova a Tomáš Black. Těchto devatenáct osob mělo se přepravit několik set mil přes pusté a málo známé území.

Za příčinou této výpravy byli jednatelé družstva vše potřebné do Fort-Reliance dopravili. Dvanáctero saní, z nichž každé taženy byly šesti po páru zapřaženými psy, kteří až patnácte mil za hodinu uraziti dovedou, bylo k odjezdu připraveno. Sáně tyto skládaly se z lehkých planěk příčkami pevně spojených a z předu nalezal se kus dřeva nahoru ohnutého, podobného brusli, jímž sních se rozrýval tak, že sáně hluboko nezapadaly.

Oděv cestovatelů byl shotoven ze sobích kůží podšitých tlustými kožešinami. Kromě toho měl každý s sebou vlněný šat, aby byl opatřen pro případ rychlé změny počasí, jež v oněch krajinách nastává. Každý, důstojník a voják, muž neb ženština, měl za obuv lehké boty z kůže tulení, jež naprosto nepromokvají. Na jejich podešve mohly se přidělati sněhové střevíce tři až čtyry stopy dlouhé,

22 Země kožešin

nástroje to, jež i na nejkypřejším sněhu nesou tíží člověka a rychlé pohybování, podobné běhu po ledě na bruslích, umožňují. Kromě toho měl každý pás z daňcí kůže a na hlavě beranici.

Mimo dostatečné střelivo vzal poručík Hobson s sebou družstvem poskytnuté ručnice, bambitky a šavle, pak sekery, pily a jiné tesařské náčiní, a konečně vše, co k zařízení jednatelství je zapotřebí, zejména též kaučukový člun, jenž v případě potřeby se nadme.

Stran stravování bylo možno spolehnouti se na lovce výpravy. Mezi vojáky byli obratní myslivci a na záživných sobích nebyl v těchto krajinách nedůstatek. Kromě toho vezla se s sebou zásoba potravin. Byloť to maso z turů pižmovonných, z losů a daňků, maso nasolené a po způsobu indianském upravené, usušené totiž a na prášek semleté maso, jež i v nejmenší dávce živné své Částky udržuje a ani vařeno býti nemusí.

Z lihovin vzal poručík Hobson s sebou několik sedmdesátiliberních soudků kořalky a whisky, s čímž však šetrně zacházeti hodlal, ješto líhoviny za velké zimy jsou člověku nebezpečny.

Kromě toho bylo mu družstvo opatřilo lékárníčku a hojnost citronové šťávy a rozličných prášků, jež ku vyhojení neb ku zabránění kurdějových chorob slouží.

Veškerí účastníci výpravy byli dobrosrdeční, stateční a neohrožení lidé, již trampoty výpravy k lednému moři, v níž bez nucení se účastnili, snadněji snést mohli.

Po dobu pobytu na hranicích americké pevniny byl jim dvojnásobný plat pro týž případ zabezpečen, že se dostanou až za sedmdesátý stupeň severní šířky.

Pro paní Bamettovou a věrnou její Madge-ovu byly zařízeny pohodlnější sáně. Hvězdáře Blacka a jeho nepřilíš četné vědecké nástroje měly vésti tytéž sáně, na nichž byl se dostal do Fort-

Reliance. Tomáš Black spolehal se pevně na to, že věrní jeho psi nenechají ho na holičkách.

Rozumí se samo sebou, že nebylo zapomenuto též na píci pro záprež z dvaasedmdesáti psů se stávající, kteroužto píci lovci výpravy po cestě měli obstarávat.

Celá organisace malé společnosti byla poručíkem Hobsonem s vzornou horlivostí řízena. Hrd na své poslání a nadšen pro svůj výkon nechtěl nic zanedbat, co by úspěch mohlo zabezpečili. Desátník Joliffe, ač neustále zaměstnán, přece mnoho nesvedl, avšak přítomnost jeho manželky byla výpravě velmi užitečná.

Netřeba podotýkati, že kapitán Craventy ničeho neopomenul, co by zdaru výpravy přispělo, ješto z instrukcí družstvem mu daných věděl, jaká důležitost této výpravě se přikládá. Vše, co lidská obezřelost může, bylo učiněno k vytknutému účelu.

Ale zdali příroda nespůsobí nepřekonatelné překážky? Tot arci nikdo nemohl předvídat.

Hlava V.

Fort-Reliance a Fort-Entreprise.

První krásné dny byly nastaly. Příroda probouzela se ze svého dlouhého spánku po nekonečné zimní noci a probouzela se s úsměvem. Účinek tohoto návratu k novému životu jest uprostřed těchto nej severnějších krajin patrnější než kdekoli jinde na zeměkouli.

Avšak roztávání nebylo úplné a chladná povětrnost za doby noční udržovalo v tuhosti snůh na povrchu planin, což ostatně pro jízdu na saních bylo příznivou okolností, již poručík Jasper Hobson hodlal použiti.

Led na jezeře nebyl ještě prolomen.

Dne 16. dubna z rána byl poručík Jasper Hobson se svým oddělením k odjezdu uchystán. Gesta celou touto již známou částí krajiny, rozkládající se od jezera otročího až k jezeru velkého medvěda, a ležící za kruhem polárním, mohla se již napřed naznačiti. Jasper Hobson měl především odebrati se do Fort-Confidence, jež leží na nejsevernějším konci tohoto jezera. Zcela spůsobitou stanicí pro zaopatření čerstvých potravních zásob byla tvrz Fort-Entreprise, zbudována dvě stě mil na severozápadě, na pobřeží malého jezera Sunre.

Jasper Hobson spolehal se, že, vykoná-li patnácte mil denně, v prvních dnech května tam dorazí. Od tamtud měla výprava nejkratší cestou doraziti k pobřeží americkému a dále pak odebrati se na mys Bathurst. Byloť ujednáno, že po roce kapitán Craventy vyšle průvod se zásobou potravin na mys Bathurst a že poručík Hobson vyšle tomuto průvodu vstříc několik mužů, již by jej dovedli k

místu, kde nová tvrz bude zřízena. Tímto způsobem byla budoucnost nového jednatelství zabezpečena vůči všem nehodám a poručík i jeho soudruzi, tito dobrovolní vypovězenci, setrvali by přece v jakýchsi stycích se svými bližními.

Z rána dne 16. dubna čekaly sáně se zápřeží před vraty tvrze na cestovatele. Kapitán Craventy shromáždil mužstvo výpravy oslovil je několika srdečnými slovy, doporučuje jim především svornost a zachovávaní kázně vůči nastávajícím nebezpečnostem. Hlučné volání „Hurrah“ provázelo řeč kapitánovu. Po té nastalo krátké loučení se a každý zasednul do saní, jež mu byly vykázaný.

Jasper Hobson a sergent Long našli se v čele průvodu. Za nimi následovaly Pavlina Barnettová a Madge-ova, jež obratně vládla dlouhým eskimáckým bičem. Tomáš Black a voják Kanadčan Pétersen našli se v třetích saních. V ostatních saních umístění byli vojáci a jejich ženy. Desátník Joliffe a jeho manželka uzavírali průvod. Podle nařízení poručíka Jaspера Hobsona měly sáně setrvati v naznačeném pořádku.

Z Fort-Reliance dal se Jasper Hobson směrem severozápadním. Především bylo třeba přepravit se po široké řece, jež spojuje otročí jezero s jezerem Wolmsley-ským. Řeka silně dosud zamrzlá nelišila se pranic od náramné bílé planiny a sáně uháněly tryskem přes tůž stvrdlý podklad. Povětrnost byla krásná, ale ještě velmi studená. Slunce jen nepatrně nad obzor vystupující vydávalo posud více světla než tepla. Ještě nebylo žádného větru, byla zima snesitelná.

„Jde to dobře,“ pravil Jasper Hobson sergentovi, „jízda výborně začíná. Co soudíte o tom, sergente Longu?“

„Totéž, pane poručíku,“ odvětil Long, jenž nedovedl jinak mysliti, než jeho představený.

„Máte též za to, abychom co možná nejdále na sever vnikli?“ pokračoval Jasper Hobson.

„Račte jen poroučeti, pane poručíku.“

„Vím, že stačí dáti vám rozkaz, aby byl proveden. Ah! sergente Longu, jsem jist, že kdybych vám dal rozkaz, jež nelze provést —“

„Není rozkazu, jenž by nemohl býti proveden.“

Mezi, touto rozmluvou byli se též Pavlina Barnettová a Madge-ova daly do hovoru. Průvod měl již za sebou pahorky, jež severní břeh otročího jezera činí nerovným. Nekonečná planina rozkládala se před zrakoma cestujících. Ptactvo v nevelkém počtu oživovalo nicméně svým zpěvem a svým letem ohromnou pustinu. Byloť tu pozorovati některá hejna labutí, táhnoucích na sever, jež však byly jen viditelné, když měly šedý vzduch za pozadí neb na zemi nebylo by je i nejbystřejší oko rozeznalo.

„Jaká úchvatná krajina!“ pravila Pavlina Barnettová. „Jaký to rozdíl mezi těmito lednými krajinami a zelenými rovinami Austrálie! Pamatuješ se dobře, Madge-ova, na břehy zátoky Carpentarie, kde na nebi nebylo obláčku?“

„Milá dcero,“ odvětila Madge-ova, „nemám tvého daru paměti —“

„Jak, Madge-ova,“ zvolala Barnettová, „tys zapomněla na tropické vedro Indie a Austrálie? Ty nepamatuješ na muka, když na poušti nedostávalo se nám vody a když ani noci útrapám našim neposkytly úlevy?“

„Nepamatuji se, Pavlino,“ odvětila Madge-ova, „zaobalujíc se těsněji do svých přikrývek. „Jak bych mohla na to se pamatovati nyní, kde potřebuji jen ruku vystrčiti, abych přehrstí sněhu nabrala. Ty mluvíš o vedru, kdy mrzneme pod tlustými medvědími kožešinami. Ne, milá dcero, neříkej, že jsem sobě někdy stěžovala na vedro, jáť bych to nyní tobě nevěřila.“

Pavlina Barnettová nemohla zdržeti se úsměvu.

„Je ti tedy velmi zima, milá Madge-ova,“ tázala se Pavlina.

„Zajisté,“ odvětila Madge-ova, „ale podnebí toto musí býti zdravé, a mám za to, že na tomto konci Ameriky dobře se mi povede. Jest to věru krásná země.“

„Ano, Madge-ova, překrásná země, ale dosud jsi málo z ní viděla. Avšak až zažiješ zimu se severní září, s dlouhou šestiměsíční její nocí, pak pochopíš, kterak dílo stvořitele je vždy a všude dokonalé.“

Tak mluvila Pavlina Barnettová, uchváčena svou živou obrazností.

Avšak střízlivá Madge-ova netajila sobě ni nebezpečnosti výpravy do krajin arktických, ni svízelné přezimování ve vzdálených třiceti stupních od severní točny.

Vždyť v skutku i nejsilnější byli podlehlí duševním a tělesným útrapám tohoto podnebí.

Poslání poručíka Jaspéra Hobsona arci nečelilo k tomu, aby proniknul až k samé točně, a Jasper Hobson neměl také v úmyslu, aby překročil sedmdesátý stupeň severní šířky. Avšak nesmíme zapomenouti, že Franklín a jeho nešťastní soudruzi zemřeli, usmrceni hladem a žizní, když nebyli ještě překročili osmašedesátý stupeň severní šířky.

V saních, v nichž zasedali Joliffé a jeho manželka, mluvilo se o zcela jiných věcech. Desátník, pokropiv nejspíše poněkud příliš loučení se při odjezdu, odmlouval dnes mimo obyčej své ženušce.

„Neboj se, milá ženuško! Vezmi mne das, nedovedu-li řídit tuto psí zápřež.“

„Nepopírám tvou obratnost,“ odvětila Joliffová, „ale viz, že jsme již v čele průvodu a slyším poručíka Hobsona, jak křičí, abys seřadil se na své místo v zadu.“

„Nech jej křičet, Joliffová, nech jej křičet.“

„Dej pozor, Joliffé,“ opětovala jeho manželka.

„Ne tak rychle, jde to s kopce.“

„Co ti napadá, ujišťuji tě, že to jde do kopce.“ Podívej se, jak psi sotva sáně táhnou.“

Avšak v skutku psi nikterak netáhli. Svah půdy byl naopak velmi očividný. Sáně letěly se záchvatnou rychlostí a Joliffé byl již průvod

daleko předhnil. Oba manželé byli notně otřásáni a v pravo a v levo a na sebe vespolek pohazováni , ale desátník nedbal ani napomínání své manželky ani volání poručíka Hobsona.

Týž nahlížeje nebezpečnoství této divoké jízdy popohnal vlastní zápřež, aby pošetilce dohonil a za ním následovala celá karavana s toutéž prudkostí.

Ale desátník tím více uháněl, rychlost jízdy jej opojovala, křičel a mával svým dlouhým bičem, jako dokonalý jezdec o závod.

Ale desátník Joliffe náhodou jím nebyl.

Psi náhle uhnuli stranou, sáně se převrhly a páreček kutálel se ve sněhu, jenž na štěstí ležel dosti vysoko, takže manželé nepřišli k nijakému úrazu. Ale jaká to hanba pro desátníka! Kterak to pohlížel na svou ženušku! A ty výčitky poručíka Hobsona!

Saně upraveny jsou zase do pořádku, avšak rozhodnuto, že od nynějška právem řídití je bude paní Joliffová. Zahanbený desátník musel se podrobiti a za krátko ubíral se průvod dále.

Následujících čtrnácte dní nepřihodila se nijaká nehoda. Povětrnost byla stále příjemná a 1. května dorazila výprava do tvrze Fort-Entreprise.

Hlava VI.

Souboj Wapiti-ův.

Výprava byla od svého odjezdu z Fort-Reliance urazila cestu dvou set mil. Cestovatelé, již používající dlouhého soumraku ve dne v noci vytrvali na svých saních zápřeží v největší rychlosti unášených, byli nad míru unaveni, octnuvše se na březích jezera Sunre, u něhož leží tvrz Fort-Entreprise.

Tvrz tato, teprv před několika roky družstvem hudsonbaiským zřízená, byla v skutku pouhou zásobárnou, nemající jinaké důležitosti. Sloužila hlavně za stanici oddělením, jež provázela zásilky kožešin od jezera velkého medvěda, ležícího od tvrze asi tři sta mil na severozápadě. As dvanácte vojáků ostříhalo tvrz, jež sestávala toliko z jednoho dřevěného domu plaňkami obraženého. Ale jakkoli toto bydliště neposkytovalo velikého pohodlí, tož soudruzi poručíka Hobsona s radostí tu hledali útulku a po dva dni tu sobě od prvních trampot své cesty odpočinuli.

Polární jaro jevílo na tomto místě již svůj skromný vliv. Sníh ponenáhla roztával a noci nebyly již dosti chladny, aby zase ztuhnul. Slaboučkový mech a hubené trávy zde onde se zelenaly a téměř bezbarvé květinčky objevovaly své zvlhlé květy mezi oblázky.

Pavlina Barnettová a Jasper Hobson použili svých prázdných chvil k návštěvám pobřeží malého jezera. Oba obdivovali se přírodě s nadšením. Povrch jezera Snure byl dosud ledem pokryt. Několik sřícených ledních hor trčelo z tuhého povrchu, byly to útvary nadmíru zajímavé, zejména když světlo, lámajíc se o jejich hrany, rozmanitými barvami je obkládalo.

„Toť věru výjev překrásný, pane Hobsoně,“ zvolala paní Pavlina Barnettová. „Ale vám je bezpochyby výjev týž již lhostejný?“

„Nikoli,“ odvětil poručík. „Ačkoli jsem v krajinách těchto zrozen a dětství i mládí své v nich jsem strávil, tož jsem dosud jejími krásami se nepřesýtil. Avšak jeli vaše nadšení tak veliké nyní, kdy slunce vrhá svou záři na tuto krajinu, jak mnohem větší bude, až spatříte tato území uprostřed velikých zimních mrazů. Věřte mi, paní, že slunce, tak vzácné v pásmu mírném, poněkud je na újmu arktickému mému rodišti.“

„Opravdu, pane Hobsoně,“ odvětila s úsměvem paní Barnettová na tuto poznámku poručíka. „Avšak mám za to, že v krajinách polárních netřeba sobě stěžovati na teplotu, již slunce ze sebe vydává.“

„Ah, paní,“ pravil Jasper Hobson, „já náležím k těm, již mají za to, že je líp navštívit Rusko v zimě a poušť Saharu v letě. Tu vidíme právě vzezření těchto krajin, jež dodává jim jejich zvláštního rázu.“

„Pane Hobsoně, byl jste též navštívil mírná pásma Evropy a Ameriky?“

„Ovšem, paní, a obdivoval jsem se jim, jak toho zasluhují. Avšak nicméně vrátil jsem se vždy s nejvřelejší touhou a s novým nadšením do rodné své země.“

„Pane Hobsoně, tuším, že jakkoli daleko se k točně odvážíte, zůstaneme pohromadě.“

„Výborně, paní, kéžby jen ostatní, již za mnou následují, osvědčili též takovou statečnost.“

„Na začátek cesty nemůžete sobě stěžovat. Dosud vše dobře se dařilo.“

„Zajisté, paní,“ odvětil poručík, „ale právě slunce, jemuž se tak obdivujete, v brzce rozmnoží naše svízele.“

„A jak to, pane Hobsoně?“ tázala se paní Barnettová.

„Slunce za krátko změní vzezření této země, led roztav se neposkytne saním schůdný povrch a až půda stane se hrbolatou a

tvrdou, nebudou psi, těžce oddychující, střelhitě saně unášeti a řeky a jezera budeme muset buď objížděti aneb jimi se přebrodit. Vše to spojeno bude s průtahy, se svízely a nebezpečnostvými, z nichž laviny, s ledných hor se řítící, nebudou největší. Zpomenete si později na má slova, paní. Ze čtyř živlů starožitnosti je nám zde jediný užitečný a nezbytný, totiž vzduch, ostatních tří, země, ohně i vody zde nepotřebujeme.“

Poručík Hobson patrně přeháněl; avšak přese všechno měl pravdu, předvídaje svízele, jež slunce výpravě způsobí.

Byloť to již pozorovati, když výprava tři dni po té, dne 4. května, dala se zase na cestu. Na širokých planinách všude sních a led roztával. Bílá pokrývka proměňovala se ve vodu. Nerovnosti půdy, z prahor se skládající, prozrazovaly se neustálým drkotáním saní, což ovšem cestujícím nebylo nikterak příjemno. Psi následkem namahavého tahání šli toliko klusem i mohly nyní otěže zase neopatrné ruce desátníka býti svěřeny.

Aby se psům ulehčilo, šli cestující časem kus cesty pěšky. S tím byli zejména myslivci výpravy srozuměni, ješto výprava zponenáhla blížila se k územím anglické Ameriky, na zvěř bohatějším.

Pavlina Barnettová a věrná její Madge-ova sledovaly honby s patrnou zálibou.

Tomáš Black nejevil pražádného účastenství na všelikém mysliveckém cvičení. On byl do těchto krajin jediné přišel, aby pozoroval měsíc v okamžiku, kdy svým kruhem pokrývati bude kruh slunce.

Nejlepší myslivci výpravy byli vojáci Marbre a Sabine. Uměli právě tak dobře zvěř střílet jako ji smyčkami chytati. Znaliť všechny prostředky a nástroje, jichž pomocí lze chytiti kuny, vydry, vlky, lišky a medvědy. Žádná lest myslivecká nebyla jim neznáma.

Avšak mezi pochodem neměli Marbre a Sabine tolik času, aby chytali zvěř do smyček. Mohli se jen na hodinu neb nejvýše na dvě

hodiny odstraniti a museli uspokojiti se se zvěří, jež jim na výstřel se přiblížila.

Z rána dne 15. května byli poručík Hobson s paní Barnettovou zabočili několik mil na východ. Marbre a Sabine byli obdrželi od poručíka svého dovolení, že smí sledovati čerstvé stopy po zvěři, kteréž byli odkryli, a Jasper Hobson i paní Barnettová je provázeli.

Stopy po zvěři pocházely asi od půl tuctu vysokých daňků.

„Přítomnost těchto zvířat v této krajině jaksi vás překvapuje, pane Hobsoně,“ tázala se paní Barnettová.

„Vskutku, paní,“ odvětil Jasper Hobson, „bývá to zřídka, abychom s takovým druhem zvěře setkali se za sedmapadesátým stupněm severní šířky. Třeba tudíž za to mít, že tito přežvykovači, právě jako jiná srstnatá zvěř, myslivci stiháni utíkají se do klidnějších krajin. Neumím to jinak sobě vysvětliti, pakliže se naši myslivci o povaze a původu těchto stop nemýlili.“

„Nikoli, pane poručíku,“ pravil Sabine, „já a Marbre zajisté jsme se nemýlili. Stopy tyto po sobě zanechali daňkové, jež my myslivci nazýváme červenými daňky a jimž tuzemci říkají „wapiti“.“

Jasper Hobson, Pavlina Barnettová, Marbre a Sabine, octnuvše se na vrcholí pahorku, rozhlíželi se po planině, jež na východ se rozkládala. Hrbolatá půda byla na některých místech bílá, avšak slabounká zeleň zde onde přerušovala lesknoucí se sněžné planiny. Na obzoru vystupovaly ledné hory ze zašedivělého pozadí oblohy.

„A hle wapiti, wapiti!“ zvolali zároveň Sabine a Marbre.

Z místa, na němž se nalezali Jasper Hobson, Pavlina Barnettová a jejich soudruzi, bylo snadno rozeznati tlupu wapiti-ů. Byliť to překrásní daňkové onoho druhu, již pod rozličnými jmény „jelenů a laněk s okrouhlými rohy“, „amerických jelenů a laněk“, „šedých a červených losů“ jsou známi. Tato lepá zvířata mají ztepilé nohy. Zčervenalé pruhy, jejichž barvitosti za teplého počasí přibývá, táhnou se hnědou jejich srstí. Podle bílých parohů, jež hrdě se pnou, snadno lze rozeznati samce, ješto samice jsou naprosto zbaveny této

ozdoby. Tito wapiti byli druhdy roztroušeni po veškerých územích severní Ameriky a také spojené státy přechovávaly jich značný počet. Ale čím více lesy padaly pod sekyrou zákopníků, tím více museli wapiti utíkat se do klidných území kanadských. Ale i tu v brzce scházel jim poklid, tak že zhusta museli navštěvovati pobřeží zátoky hudsonské. Wapiti vůbec jest zvíře spíše chladných krajín, ale proto nicméně jen zřídka zdržuje se na území za sedmapadesátým stupněm severní šířky. Tito wapiti byli patrně jen proto tak vysoko se odvážili, aby ušli Chipewaysům, již je do vyhlazení stíhají, i aby našli bezpečnost, jež v pustinách nikdy neschází.

Wapiti byli v plném boji mezi sebou. Tato zvířata nebyla sobě povšimla myslivců, jichž zakročení nebylo by nejspíše zápas jejich zastavilo.

Marbre a Sabine mohli se tudíž bez ostychu jim přiblížit a pohodlně na ně střeliti. Týž návrh skutečně učinil poručík Hobson.

„Račte odpustit, pane poručíku,“ odvětil Marbre. „Šetřme svého střeliva. Tato zvířata sama se pobíjí a my přijdeme ještě dosti záhy, abychom přemožené sesbírali.“

„Mají wapiti též cenu tržní,“ tázala se pan Barnettová.

„Arciže,“ odvětil Jasper Hobson, „neb kůže jejich jest vzácnější než kůže losův a natře-li se sádlem a mozkiem samých těchto zvířat, tož neobyčejně změkne a snese stejně sucho i vlhko, proto také Indiani vyhledávají každé příležitosti, aby sobě kůži wapiti-ů opatřili.“

„A což maso jejich neposkytuje výbornou potravu?“

„Nikoli,“ odvětil poručík. „Maso toto je tvrdé a málo šťavnaté, sádlo stuhne, jakmile od ohně se odstaví a lepí se na zuby. Z nouze arci se také jí a tu pak živí člověka jako kterékoli jiné maso.“

Mezi touto rozmluvou, trvajícím několik minut, byl se zápas wapiti-ů náhle změnil. Či přežvykovači tito byli svůj hněv ukojili anebo byli spozorovali myslivce a hrozící jim nebezpečství?

Budiž tomu jakkoli, najednou dala se celá tlupa wapiti-ů až na

dva zvláště vysoké s neobyčejnou rychlostí na útěk k východu a nejrychlejší kůň nebyl by je mohl dohoniti.

Avšak dva překrásní daňkové setrvali na bojišti. Se svíslou hlavou, paroh proti parohu, a opírajíce se vši silou o zadní nohy stáli proti sobě. Jako dva zápasníci, již od sebe nepustí, dokud jeden druhého nepřemůže, nepustili také oni od sebe, točíce se toliko na předních nohou a jakby byli k sobě přikováni.

„Nyní můžeme se k nim přiblížit, paní Barnettová,“ podotkl Jasper Hobson, „ti nám více neujdou, neb nic je více nezaplaší.“

Paní Barnettová, provázena Sabinem a Marbrem a poručíkem, sestupovala po svahu pahorku. Za několik minut přešli prostranství, jež je oddělovalo od jeviště zápasu. Wapiti nehnuli se z místa. Trkali do sebe zároveň jako dva zápasící berani a přece se podobalo, že jsou k sobě nerozlučně spletení.

A v skutku byly se parohy obou wapiti-ů tak zapletly, že nebylo možno, aby se vypletly, aniž by se přelomily. V územích honebních lze opravdu zhusta na zemi naleztí ulomené a těsně mezi sebou spletené parohy. Zvířata zbraní svých takto zbavená v brzce hladý zahynou, aneb stávají se kořistí dravých šelem.

Dvě kule skončily souboj wapiti-ů. Marbre a Sabine hned jim stáhli kůže, jež vzali s sebou, aby je později vydělali a zanechali vlkům a medvědům hromadu krvavého masa.

Hlava VII.

Polární kruh.

Výprava blížila se k severozápadu, ale tahání saní po nerovné půdě psy nadmíru unavovalo, tak že se denně více než osm neb deset mil neurazilo. Avšak Jasper Hobson seč byl popoháněl pochod svého oddělení. Šlo mu o to, aby co možná brzo octnul se na rozhraní jezera velkého medvěda a dorazil do tvrze Fort Confidence. Kojil se nadějí, že tu se mu dostane užitečných pokynutí vzhledem k jeho výpravě. Či Indiani navštěvující severní pobřeží jezera byli se, již také odvážili do krajin v sousedství moře? Či bylo arktické moře za tohoto počasí již prosto ledu? Toť byly důležité otázky a došly-li příznivé odpovědi, mohl se osud nového jednatelství určitě naznačiti.

Krajina, již malá společnost se ubírala, byla tehda přervána velikým počtem vodotoků, ponejvíce to přítoků dvou mohutných řek, jež od jihu k severu tekouce, vrhají se do ledného moře severního. Jestli to na západ řeka Mackenzie a na východ řeka Coppermine. Mezi oběma hlavními proudy rozkládala se jezera, močály a četné rybníky. Na povrch jejich, jenž byl se nyní roztál, nebylo možno odvážiti se se saněmi, i muselo se tudíž okolo nich objížděti, čímž délka cesty značně se protahovala.

Tato krajina pod jmenem „země zakletá“ známá, byla jako téměř všechna severní území pevniny americké úplně pusta i připadá tu průměrně sotva jeden Člověk na deset čtverečních mil. Obyvatelé tito sestávají, neberouc zřetel k velmi ztenčenému počtu tuzemců, z několika

tisíc jednatelů neb vojáků, příslušejících k rozličným družstvům, vedoucím obchod s kožešinami.

Toto obyvatelstvo je ponejvíce nahromaděno v okresech jižních a v okolí jednatelství. Proto také nepozorovalo oddělení Jasper Hobsona na své cestě nijaké stopy lidské. Stopy v zkyprělé půdě se vyskytující pocházely pouze od přežvykovačů aneb hlodavců. Pozorováno v krajinách těchto toliko několik medvědů, již jsou zvířata hrozná; jsouť to medvědi polární.

„Nemám žasnouti,“ pravila Pavlina Barnettová, „že je tu masožroutů tak pořádku?“

„Vyčkejte jen zimy, paní Barnettová,“ podotýkal poručík Hobson, „a bude vám snad dle přání poslouženo.“

Konečně po dlouhé a namahavé cestě octnula se malá tlupa na rozhraní točnového kruhu. Jak známo, naznačuje mimorovník — od severní točny $23^{\circ} 27' 57''$ vzdálený, onu matematickou čáru, u níž zastavují se paprsky sluneční, když zářící tato hvězda ubírá se obloukovitou dráhou na druhé polokouli. Od tohoto rozhraní vcházela výprava veselé mysli na území arktických krajin.

Zeměpisní šířka byla důkladně zjištěna pomocí výborných nástrojů, jimiž Tomáš Black a Jasper Hobson se stejnou zručností zacházeli.

„Vyt jste za předešlých svých cest, paní,“ pravil poručík Hobson, „prošla obě tropická pásma a nalezáte se nyní na rozhraní kruhu točnového. Málo cestovatelů odvážilo se do pásem tak rozdílných. Jedni vytkli sobě za cíl země teplé a Afrika a Austrálie jsou hlavním předmětem jejich výskumů. Jest to Barth, Burton, Livingstone, Speck, Douglas, Stuart. Jiní mají zvláště oblibu v krajinách arktických, dosud tak nedostatečně známých, jako Mackenzie, Franklin, Penny, Kane,

Parry, Rae, po jejichž stopách my nyní se ubíráme. Věřu slušno blahopřáti paní Barnettové, cestovatelce tak kosmopolitické.“

„Musíme vše vidět, aneb aspoň o to se pokusit, abychom vše viděli,“ odvětila Barnettová, „tuším, že svízele a nebezpečnosti jsou v každém pásmě stejný. Divoké šelmy shledáváme ve všech pásmech

a mořští medvědi, tuším, nejsou zde k cestovatelům o nic přívětivější, než tigři tibetští a lvové afričtí. Jsoutě tu i tam území, jež dlouho ještě odolají všechněm výskumům.“

„Zajisté, paní,“ odvětil Jasper Hobson, „ale tuším, že nejsevernější krajiny budou nejdéle nepřístupnými. V zemích tropických jsou to hlavně prabydlitelé, již jsou výskumu nepřekonatelnou závadou, kdežto v zemích arktických a antarktických je to hlavně příroda a krutá zima, jež krok . cestovatele zadržuje.“

„Vyt tedy za to máte, pane Hobsoně, že horká pásma až do nej skrytějších území Afriky a Austrálie budou dříve proskoumána, než chladné pásmo vesměs bude propátráno.“

„Ano, paní, a toto mínění mé zakládá se na zkušenostech. Nejedvážlivější cestovatelé v krajinách arktických Parry, Penny, Franklín, Mac-Clure, Kane, Marton nedorazili nikdy za třiaosmdesátý stupeň severní šířky, a byli tudíž vždy ještě sedm stupňů od točny vzdáleni. Naproti tomu byla Austrálie několikráte od jihu k severu neohroženým Stuartem proskoumána a také Afrika, hrozná každému, jenž do ní se odváží, byla od zátoky Loangy až k ústí Zambéze-u doktorem Livingstonem úplně procestována.“

„Máte za to, pane Hobsoně,“ tázala se Barnettová, „že dorazí se kdysi až k samé točně?“

„Beze vši pochyby,“ odvětil Hobson, „avšak musí se sáhnouti k jiným prostředkům než k těm, jichž dosud užívali námořní plavci, aby dostali se k místu, kde křižují se všechny poledníky zeměkoule. Mluví se o otevřeném moři, jež někteří skoumatelé byli prý spatřili. Avšak jeli vůbec takové všeho ledu prosté moře, jest těžko k němu se dostatí a nikdo nemůže ujistit, zdali toto moře až k točně sahá. Soudím ostatně, že otevřené moře bylo by výskumu spíše obtíží než usnadněním. Já aspoň bych se při takové cestě spolehal více na pevnou půdu, byť se tato již ze skály neb z ledu skládala. Opětnými výpravami dal bych vždy blížeji k točně zaříditi skladiště na

potravinu a uhlí a takto tuším za dlouhého času a s mnohými penězi a snad i s mnohou ztrátou lidských životů, obětovaných rozřešení této veliké vědecké záhady, dospělo by se až k tomuto nepřístupnému místu zeměkoule.“

„Zajisté,“ pravila Pavlina Barnnettová, „jesti to veliká záhada, jejíž rozřešení je ještě velmi vzdáleno. My aspoň prozatím octli jsme se jen na rozhraní kruhu točnového, jimž bohdá bez velkých obtíží se přepravíme.“

„Nevím, paní,“ odvětil Jasper Hobson, rozhlížeje se pozorně po obzoru. „Již od několika dní chystá se změna povětrnosti i mohla by snadno na nás přikvačiti veliká bouře. Byl bych věru rád, abychom již byli u jezera velkého medvěda.“

„Nuž, pane Hobsoně,“ pravila paní Barnettová, „dejme se tudíž na pochod.“

Poručíku nebylo třeba takového popudu. Sám aneb provázen sobě podobnými muži byl by ve svém pochodu dnem i nocí pokračoval. Avšak nemohl na každém žádati, čeho od sebe samého očekával. Popřál tudíž téhož dne několik hodin odpočinku malé své tlupě, jež asi ku třetí hodině odpolední pokračovala v přerušené cestě.

Jasper Hobson nebyl se stran nastávající změny povětrnosti mýlil. Odpoledne mlhy houstly, nabývajíce přížloutlého děsného vzezření. Poručík byl znepokojen, ač to nedával na jevo a rozmlouval se sergentem Longem, kterýž hrozící bouře mnoho sobě nevnímal. Území, jímž výprava nyní se ubírala, bylo k jízdě na saních málo vhodné. Nerovná, úžlabinami zde onde prorývaná půda, z níž zde onde trčely veliké žulové balvany a jež místy byla zatarasena ohromnými lednými horami, oblevou jedva dotknutými, zdržovala běh záprěže a činila jej obtížným.

Poručík a jeho lidé byli tudíž často nuceni vystoupiti ze saní, aby sesílili unavenou záprěž. Postrkovali ze zadu sáně aneb přidržovali je, aby při náhlé nerovnosti se nepřekotily, což konali ostatně vesměs

bez reptání. Jediný Tomáš Black nikdy nevystoupil ze saní, ješto jeho tělnatost špatně se hodila k tomuto namahavému cviku.

Jak vidět, změnil se úplně útvar půdy, jakmile kruh točnový byl překročen. Bylo patno, že jakýs převrat uvnitř země byl zde rozsel tyto ohromné skalné balvany. Na povrchu zjevovalo se dokonalejší rostlinstvo. Netoliko křoviny a houštiny ale i stromy zvedaly se na stráních pahorků, kde vůči severním vichřicím byly chráněny. Bylyť to vesměs jedle, smrky a vrby, svědčící, že v této chladné krajině rostlinstvo jeví jakousi životní sílu.

Jasper Hobson kojil se nadějí, že na těchto plodech arktické květeny nebude nedostatek i když octne se na pobřeží ledného moře. Dříví toto mohlo sloužit jednak k zbudování tvrze, jednak k zahřívání její obyvatelů.

Za nastávající noci zatemňovaly se zažloutlé mlhy vždy více. Vítr se zvedal. V krátce padal sníh ve kotoučích a v několika minutách byla země hustým bílým kobercem pokryta. Než hodina uplynula, ležel sníh na stopu vysoko a ješto více netuhnul, alebrž v kypré bláto se měnil, pohybovaly se sáně jen s největší obtíží ku předu. Přední část hluboce zarývala se do měkké hmoty, jež neustále je zdržovala. K osmé hodině večer jal se vítr s neobyčejnou prudkostí fičeti. Sníh prudce popoháněn tu k zemi a hned zase vzhůru do vzduchu, byl již jen hustým vírem. Psi vichřicí nazad porážení a chumelící oslepení nemohli z místa. Družina ubírala se právě úzkým průsmykem, stěsnaným mezi vysoké ledné hory, v němž vichřice s neobyčejnou silou burácela. Vichřicí urvané kusy ledných hor řítily se do průsmyku, takže jízda tamtudy stávala se nad míru nebezpečnou. Byliť to jednotlivé spousty sněhu, z nichž nejmenší byla by rozdrtila sáně i ty, již v nich se nalezali.

Za takových okolností nemohlo se v jízdě pokračovat. Jasper Hobson nemohl dále se ubírat. Poradiv se se sergentem Longem kázal, aby se zastavilo. Avšak bylo třeba vyhledati útulku vůči zvějším neustále řádícím.

Muže zvyklé na výpravy severní nemohlo to arci uvést do rozpaků. Jasper Hobson a jeho soudruzi věděli, jak v takových případech mají sobě počínati.

„Do ledných hor, do ledných hor,“ zvolal Jasper Hobson.

Všichni porozuměli poručíkovi. Šlo o to, aby v spoustách ledu vykopaly „sněžné domky“ čili vlastně díry, v nichž by každý po dobu bouře se ukryl. Sekery a nože byly v krátkce v plném útoku na křehkou hmotu ledných hor. Za tři čtvrti hodiny bylo zděláno asi deset doupat s nízkými otvory, z nichž každé dvě neb tři osoby mohlo přechovati. Psi se vypřáhli a ponecháni sobě samým. Spoleháno na jejich bystrost, jež dovede sobě pod sněhem odkryti dostatečné přístřeší.

Před desátou hodinou byli všichni účastníci výpravy v sněžních domkách schouleni. Bylit se po dvou neb po třech podle vzájemné příchylnosti umístili.

Paní Pavlina Barnettová, Madge-ova a poručili Hobson našli se v téže chatě. Tomáš Black a sergent Long směstnali se do téže skryše. Ostatní skupili se, jak se to hodilo.

Tyto úkryty, byt i nebyly pohostinné, byly nicméně teplé a Indiani a Eskomáci neznají jiného útočiště i za nejkřutějších mrazů. Jasper Hobson mohl tudíž se svou družinou v bezpečnosti očekávati konec vichřice, i muselo se jen o to dbáti, aby otvory sněhem se nezasypaly, za kterouž příčinou každé půl hodiny sníh od nich se odmetal.

Po tuto nepohodu nemohl ani poručík ani jeho vojáci z úkrytů vykročit. Na štěstí byl každý potravou dostatečně zásoben, i mohli tudíž snášet týž život bobrův, aniž by trpěli zimou neb hlad.

Po osmačtyřecet hodin vichřice stále se zmáhala. Vítr burácel průsmykem a snášel s ledných hor jejich vrcholky. Hrozný rachot ozvěnou dvacetkrát opakovaný označoval sřícení se spoust sněhu.

Jasper Hobson právem obával se, že následkem toho cesta těmito horami s nepřekonatelnými překážkami bude spojena. V týž rachot

mísilo se mumlání, o jehož původě poručík nebyl v pochybnosti i nestajil toho zmužilé paní Pavlině Barnettové, že medvědi průsmykem klusají. Avšak hrozná tato zvířata sama sebou zaměstnaná nespozorovala úkrytů cestovatelův. /

Poslední noc ze dne 25. na 26. května byla ještě děsnější. Prudkost vichřice byla tak veliká, že hrozilo všeobecné sřícení se ledných hor. Býloť v skutku cítit, že tyto náramné spousty ledů ve svých základech se otřásají. Avšak nestalo se tak. Ledné hory odolaly a ku konci noci, jak to v krajinách arktických zhusta se zjevuje, prudkostí vichřice znáhla se utišila a za prvního svítání rozložil se poklid ve vzduchu.

Hlava VIII.

Jezero velkého medvěda.

Byla to šťastná náhoda. Mrazivá avšak nedlouho trvající povětrnost, jež i v mírných pásmech v jistých dnech května obyčejně nastává, stačila, aby vysoká vrstva sněhu ztuhla. Cesta byla zase pohodlnou. Jasper Hobson dal se zase na pochod a družina ubírala se za ním se vši rychlostí, jaké oddechnuvší sobě zápřež byla schopna.

Směr cesty byl poněkud změněn. Na místě rovným směrem k severu zabočila výprava k západu, sledujíc takřka oblouk kruhu točnového.

Poručík chtěl dorazit do tvrze Confidence, zbudované na nejzazším konci jezera velkého medvěda. Nevyskytla se již žádná překážka a dne 30. května octla se tlupa u tohoto jednatelství.

Tvrz Confidence a tvrz Good-Hope, ležící obě na řece Mackenzie, byly tehda nej severnější stanice, jež družstvo hudsonbaiské tam mělo.

Velmi důležitá tvrz Confidence na nej severnějším rozhraní jezera velkého medvěda ležící byla vodami jezerními v zimě zmrzlými a v letě splavnými pohodlně spojena s tvrzí Franklín, ležící na jizvím konci jezera. Jednatelství tato a zejména Fort Confidence mimo každodenní obchod, vedený s lovci indianskými, využívala lovením ryb řeky a vody jezera velkého medvěda. Jezero toto jest vlastně vnitřním mořem, rozkládajícím se na prostoře několika stupňů zeměpisné šířky a délky. Má velmi nepravidelný, uprostřed dvou hrotitých mysů stěsnaný útvar a tvoří v severní své části trojhran nahoře se rozšiřující. Povšechný jeho útvar podobá se kůži velkého přežvykovače, jíž toliko hlava schází. Na konci „pravé tlapy“

byla zbudována, Fort Confidence, nejméně as dvě stě mil vzdálí od chobotu korunovačního, jednoho z oněch Četných zářezů, jimiž severní pobřeží Ameriky tak rozmarně je označeno.

Byla tudíž zbudována něco výše nad kruhem točným, avšak vždy ještě tři stupně vzdálí od onoho sedmdesátého mimorovníku, za kterýmž družstvo hudsonbaiské ještě novou tvrz zříditi hodlalo. Fort Confidence byl celkem právě tak zařízen, jako největší část ostatních jednatelství na jihu. Skládal se z domu pro důstojníky, z obydlí pro vojáky a ze skladišť na kožešiny. Velící kapitán nebyl tou dobou přítomen. Bylť připojil se k oddělení Indianů a vojáků, již byli vytáhli na východ, aby vyhledali území na zvěř bohatější. Poslední honební saisona nebyla se vydařila; zejména ve vzácných kožešinách byl nastal nedostatek. Toliko vydrové kůže byly se za příčinou blízkého jezera hojněji ukořistily. Avšak tato zásoba byla ihned do ústředních stanic na jihu rozeslána, tak že skladiště Fort Confidence v tuto chvíli byla prázdná. V nepřítomnosti kapitána uvítal v tvrzi poručíka Hobsona jakýs sergent. Týž poddůstojník byl švagr sergenta Longa, jmenem Felton. Týž poručík projevilsvou ochotnost k všeliké službě. Jasper Hobson, chtěje své družině poskytnouti nějaký odpočinek, hodlal dva neb tři dni v tvrzi prodlíi. Ješto malá obsádka byla mimo tvrz, nebyl na obydlích nedostatek a lidem i zvířatům dostali se pohodlného přístřeší.

Nejlepší světnice v hlavní budově arci Vykázána paní Barnettové, jež pozorlivost sergenta Feltona nemohla dosti vynachváliti.

První péče Jaspera Hobsona byla, že tázal se Feltona, zdali jakés oddělení Indianů v tu chvíli nezdržuje se na březích jezera velkého medvěda.

„Zdržuje se, pane poručíku. As třicet mil odtud na severním pobřeží jezera nalezá se, jak nám sděleno, tábor tak zvaných zaječích Indianů.“

„Rád bych se k nim dostal, ješto by mně mohli dáti zprávy o

území, jež hraničí se severním mořem a končí s mysem Bathurstem. Je-li místnost výhodná, vystavěl bych tam nové jednatelství.“

„Nuž, pane poručíku, do tábora Indianů můžete se velmi snadno dostat.“

„Podél pobřeží jezera?“

„Nikoli, anobř po jezeře samém, jež je nyní otevřeno. Vítr také je příznivý. Propůjčíme Vám člun, dáme Vám námořníka za veslaře a v několika hodinách octnete se v táboře indianském.“

Odplutí ustanoveno na ráno příštího dne. Paní Pavlina Barnettová, zvědejší o tomto záměru, žádala Jaspера Hobsona, aby jej směla doprovodit. K žádosti této arci ochotně přivoleno.

Šlo nyní o to, aby zbytek dne se náležitě použil. Paní Pavlina Barnettová, Jasper Hobson, dva neb tři vojáci, Madge-ova a paní Nappová provázeni Feltonem šli navštívit blízké pobřeží jezera.

Společnost opustila tvrz a za krátko octla se poblíže malého přístavu utvořeného vysokými žulovými skalami, jež jej vůči dorážejícím vlnám po případě chránily. Zde bylo zakotveno loďstvo Fort Confidence, skládající se z jediného rybářského člunu, téhož, jenž příštího dne měl dopravit Jaspера Hobsona a Pavlinu Barnettovou do tábora Indianů. Z tohoto místa bylo lze přehlednouti velikou část jezera, pobřežní stráně lesy porostlé, podivné břehy, mysy a malými zátokami prorývané a vody větrem lehounce pohybované, nad nimiž některé plovoucí ledné balvany své pohyblivé obrysy označovaly. Na jihu utkvívalo oko na skutečném obzoru mořském, na obloukovité čáře úplně naznačené oblohou a vodou, jež tehda za lesku slunečních paprsků splývaly. Tato rozsáhlá prostora, na níž povrch jezera velkého medvěda se rozprostíral, břehy poseté oblázky a žulovými balvany, úbočí trávou pokrytá, pahorky stromy porostlé poskytovaly obraz tamního života rostlinného a zvířecího. Četné druhy kachen, hlučně káhajících, plouly po vodách, bylyť to mořské husy hvízdací a tak zvané „báby“, žvatlaví to ptáci, jichž zobák nikdy se nezavřel. Na sta burňáků a potáplic rozletovalo

se na všechny strany. Pod stromy procházeli se hrdě orlové, zvířata na dvě stopy vysoká, jakýsi to druh sokolů, jichž břicho je popelavé, nohy a zobák zamodralý a oči přižloutlé barvy pomerančové.

Ohromná hnízda těchto ptáků, z mořské trávy zbudovaná, jsou mezi rozsochami stromů zadělána.

Myslivci Sabine-ovi podařilo se zkoliti dva ohromné mořské orly, již s roztaženými křídly šest stop měřili. Tažné tyto ptáky výhradně rybami se živící, zahání zima až k pobřežím zálivu mexického a leto přivádí je zase nazpět až k nejvyšším stupňům šířky na severu Ameriky.

Bylať také lapena vydra, jejíž kůže má cenu několik set rublů. Kožešina těchto vzácných obojživelníků byla druhdy v Číně ve veliké oblibě. Avšak jakkoli ceny těchto kožešin na tržištích nebeské říše značně klesly, tož nalezájí vždy ještě veliké oblíbenosti na tržištích ruských. Tam je jejich odbyt vždy ještě za ceny velmi vysoké zabezpečen. Proto také obchodníci ruští, procestující veškerá pobřeží z Nového Cornouaillesu až k oceánu arktickému, zakupují neustále mořské vydry, jichž počet stále řídne. Toť příčina, proč tato zvířata prchájí před myslivci, již musí je pronásledovati až k pobřežím Kamčatky a na veškeré ostrovy Beringhova souostroví.

Sergent Felton, jenž hostům svým tyto podrobnosti byl vypravoval, podotýkal dále: „Avšak i americkými vydrami netřeba opovrhovati. Majíť vydry obývající jezero velkého medvěda vždy ještě cenu dvou až tři set franků po kuse. Vskutku meškaly se ve vodách tohoto jezera překrásné vydry. Sergent jednu velmi obratně zastřelil. Bylať od hlavy až na konec ohonu půl třetí stopy dlouhá, měla tlapy rukoum podobné, krátké nohy, hnědou, na zádech tmavější a na bříse světlejší kůži a dlouhou lesknoucí se srst.“

„To stálo za ránu,“ pravil poručík Hobson.

„Zajisté,“ odvětil Felton, „avšak jak těžko bývá dopadnouti tato zvířata, jež s neobyčejnou čerstvostí plovou a se potápějí! Sama

vycházejí na lup toliko v noci a jen zřídka odvážejí se za dne ze své skrýše, jež nalezá se buď v dutině stromu aneb v rozsedlině skalní.“

„A také těchto vyder ubývá?“ tázala se Pavlina Barnettová.

„Ošem že, paní, a až týž druh vymizí, ztenčí se značně výnos družstva.“

Asi po třech hodinách, jež na procházce se strávily, vrátili se všichni do Fort Confidence. Ve veliké síni očekávala je výborná hostina, sestávající z ryb a čerstvé zvěřiny. Rozmlouváno po té ještě několik hodin, načež noc hostům poskytla výborný spánek. Příštího dne 31. května byli Pavlina Barnettová a Jasper Hobson o páté hodině ráno vzhůru. Poručík hodlal celý den v táboře Indianů strávit. Oba cestovatelé provázel sergent Felton až k malému přístavu, kde je v lodce očekával starý námořník jmenem Norman, jenž nalezal se již dlouhá leta v službě družstva. Lod byla pouhý rybářský člun, nekrytý, v kýlu šestnáct stop dlouhý a jak „cutter“ vypravený, jež jediný člověk pohodlně mohl řídit. Povětrnost byla krásná. Vítr ze severozápadu vál příznivě. Provaz byl odvázan a člun opustiv malý přístav rychle plul po vodách jezera.

Plavba podobala se vskutku rozkošné projížďce. Starý námořník povahou nemluvný, drže veslo pod ramenem, seděl mlčky v pozadí člunu.

Pavlina Barnettová a Jasper Hobson, sedíce na postranních lavičkách, prohlíželi sobě krajinu, jež před jejich zrakoma se rozkládala. člun ploul asi tři míle vzdálí od severního pobřeží jezera velkého medvěda, aby rovný směr mohl býti zachován.

Cestující mohli pohodlně pozorovati veliké lesem porostlé stráně, jež k západu znenáhla se nižily. Z této strany zdála se krajina, tvořící severní část jezera, býti úplně rovnou a obzor do značné vzdálenosti ustupoval. Celé toto pobřeží lišilo se od ostrého úhlu, v jehož pozadí zvedala se tvrz Confidence, zelenými jedlemi obroubená. Bylat odtud ještě viděti vlajka družstva, jež na vrcholí strážní věže vlála. K jihu a západu třpytily se zde onde slunečnými

paprsky šikmo ozářené vody jezera, ale nejvíce oslňován byl zrak pohyblivými lednými horami, jež podobaly se tajícím stříbrným balvanům, tak že oko lámání se jejich paprsky nemohlo snést. Z ledové pokrývky, již zima byla utkala, nezbývalo nijaké stopy. Toliko plovoucí vrchy, jež zářícím sluncem se neroztály, ohrazovaly se takřka proti polárnímu slunci, jemuž nedostávalo se sice teploty ale jemuž lesku nikterak nescházelo.

Člun, jenž o šesté hodině ráno byl z přístavu odplul, blížil se o deváté hodině k severnímu pobřeží jezera, u něhož měl přistát. Tábor Indianů nalezal se na severozápadním rohu jezera. Před desátou hodinou byl Norman k tomuto místu doploul a přistál u paty dosti strmého pobřeží.

Poručík a Pavlina Barnettová vystoupili na zem. Dva neb tři Indiani přišli jim vstříc, mezi nimi chocholem zdobený náčelník, jenž je po anglicku dosti srozumitelně oslovil.

Tito zajecí Indiani, jako medvědí Indiani, bobří Indiani a jiní náleží vesměs ku kmenu Chipewaysů a liší se tudíž zvyky a oděvem jen nepatrně mezi sebou. Kromě toho jsou v častých stycích s jednatelstvími a obchod tž je takřka poangličil, pokud to u divochů vůbec jde. Do tvrze donášejí kořist své honby a vyměňují ji za předměty k živobytí potřebné, které po několik let sami již nevyrobějí. Jsoutě takřka v žoldu družstva a téměř jen jím živí i nebylo by se čemu divit, kdyby již byli pozbyli veškeré své původnosti.

Pavlina Barnettová a Jasper Hobson odebrali se do tábora Indianů, jenž nalezal se asi půl míle od břehu. Zde zastihli as třicet tuzemců, mužů, ženštin a dětí, již živili se honbou a lovením ryb vykořisťující okolí jezera. Tito Indiani byli teprv před krátkem vrátili se z území ležícího na severu americké pevniny a Jasper Hobson zvěděl od nich některé arci velmi nedostatečné pokynutí o poměrech pomoří poblíže sedmdesátého mimorovníku. Zejmena zvěděl s jakýmsi uspokojením, že žádnou evropskou neb americkou výpravu

nebylo spatřiti na rozhraní moře severního a že moře toto v této době roku je otevřeno.

Mysu Bathurstu, k němuž Hobson chtěl doraziti, zaječí Indiani neznali. Náčelník jejich vypravoval, že krajina ležící mezi jezerem velkého medvěda a mysem je velmi neschůdná, pahorkovitá a řekami, jež tou dobou byly roztály, prorývaná. Vyzýval poručíka, aby ubíral se podél řeky Coppermine na severovýchodu jezera a tak nejkratší cestou na pobřeží dorazil. Octnuv se u moře severního bude prý už Jasper Hobson snadno moci bráti se podél pobřeží, tak že se dle libosti bude moci kdekoli zastaviti.

Poručík poděkoval se náčelníku indianskému a podaroval jej, rozloučil se s ním. Po té navštívil s paní Bamentovou okolí tábora a vrátil se k člunu až k třetí hodině odpolední.

Hlava IX.

Bouře na jezeře.

Starý námořník očekával s jakousi netrpělivostí návrat poručíka a paní Barnettové.

Povětrnost byla se již asi hodinu v skutku úplně změnila. Slunce mlhou hustou zastřeno objevovalo se již jen co bělavý kruh beze všeho lesku a beze všech paprskův. Vítr byl zcela se utišil, avšak od jihu jezera ozýval se hukot vln. Toto znamení blízké proměny povětrností bylo se zjevilo s rychlostí, jakáž jen v oněch vysokých šířkách zeměpisných se vyskytuje.

„Odplužme rychle, pane poručíku,“ zvolal starý Norman.

„Což obáváte se, že nastane nějaká bouře,“ tázala se paní Barnettová, oslovíc Normana.

„Ovšem, paní,“ odvětil starý námořník, „a bouře na jezeře velkého medvěda bývají hrozné. Možná však, že vichřice před třemi neb čtyřmi hodinami nevypukne a že do té doby dorazíme do Fort Confidence.“

Poručík nemohl odmítnouti Normanovi v záležitosti, jíž týž líp rozuměl než on.

Pavlina Barnettová a Jasper Hopson vstoupili tudíž do člunu. Avšak v okamžiku, kdy Norman provaz člunu odvažoval a od břehu odrážel, v jakémisi tušení zamumlal:

„Bylo by snad líp, abychom sečkali.“

Jasper Hobson, zaslechnuv tato slova, popatřil váhavě na námořníka u vesla již sedícího.

Paní Barnettová porozuměvši váhavosti poručíka pravila: „Neberte na mne ohledu, pane Hobsoně. Jakmile náš statečný

námořník uzná za dobré, že máme odplouti, dejme se bez odkladu na cestu.“ „Nuž tedy s pánem bohem,“ odvětil Norman pustiv provaz, „i vraťme se nejrychleji do tvrze.“

Člun pustil se na jezero a asi hodinu jen zvolna bral se ku předu. Plachta měnivým větrem jedva nadmutá otloukala se o stěžeň. Mlhy houstnuly. Člun kolísal se již na rozceřeném jezeře Mlčky seděli oba cestovatelé, kdežto starý námořník s přimhouřenýma očima hleděl husté mlhy proniknouti.

Avšak až dosud živlové ještě nebyli pustili se v zápas a vše bylo by dobře dopadlo, kdyby člun byl mohl dále plouti. Ale ač celá hodina byla již uplynula, nalezal se člun jen asi dvě míle vzdáli od tábora Indianů. Mimo to byl člun náhlým opětným trhnutím větru takřka do prostřed jezera zahrán, takže pobřeží mlhou zastřené jedva bylo rozeznati.

„Nehýbáme se z místa,“ pravil poručík starému Normanovi.

„Arciže, pane Hobson,“ odvětil námořník. „Vítr nevané jedním směrem a kdyby vál, třeba se báti, že by to bylo pro nás nepříznivo. Tu bychom mohli octnouti se dříve u Fort Franklinu než u Fort Confidence.“

„Nuž,“ prohodila žertovně paní Barnettová, „toť byl by jen delší výlet. Mám za to, Normane, že z Fort Franklinu lze se navrátiti.“

„Zajisté, paní,“ odvětil starý Norman, „pakliže bychom se až tam dostali. Ale bouře trvají na tomto jezeře nezřídka čtrnácte dní a kdyby zlá nehoda nás zahrnala až na pobřeží jižní, nemohl bych panu Jasperu Hobsonovi za to ručit, že před měsícem vrátí se do Fort Confidence.“

„Toť musíme se míti na pozoru,“ odvětil poručík. „Hled'te tudíž, abychom co nejdříve kdesi na severním břehu přistáli. Paní Barnettová tuším nebude děsiti se toho, že bude muset vykonati pěšky cestu asi pětadvaceti mil.“

„Rád bych přistál na pobřeží severním, pane Hobson,“ podotýkal Norman, „ale tam nemohu se vrátit. Vizte sám. Vítr z té

strany se udržuje. Mohu se jediné o to pokusiti, abychom dorazili k mysu na severovýchodu a nestrhne-li se bouře, tož bohda pak budeme míti dobrou plavbu.“

Avšak asi o půl páté hodině bouře se ohlasovala. Ve vyšších vrstvách vzduchu ozýval se prudký hvizdot větru. Poděšení ptáci v mlhách poletující divoce skuhrali. Znáhla mlhy se rozstoupily i zjevily se veliké nízké chmury, pravé to cáry výparů vodních, jež prudce na jih byly poháněny.

Obavy starého námořníka byly se uskutečnily. Vítr vál od severu a za nedlouho musel nabyti rozměrů bouře, jež nad jezerem se snese.

A v skutku vichřice vypukla. Člun nahnul se a po té zvednuv se potácel se na vrcholu vlny. Od té chvíle házely se vlny, jako by to bylo na rozbouřeném moři.

„Ku pomoci, ku pomoci,“ křičel starý námořník, jenž plachtu rychle stáhnouti se snažil.

Jasper Hobson i paní Pavlina Barnettová hleděli Normanovi ku pomoci přispět, avšak bez úspěchu, nejsouce v těch věcech zkušení. Ješto Norman nemohl opustiti kormidlo a zdvihací lána na vrcholu stěžně se byla zapletla, nemohla plachta býti stažena. Člun každým okamžikem málem se překácel a veliké vlny stranou do něho dorážely. Obloha hustě zastřená vždy více se zatemňovala. Studený déšť smíšený se sněhem v proudech se lil a vichřice rozrázející hřebeny vln vždy více a více zuřila.

„Přeřízněte lána,“ křičel starý námořník uprostřed zuřící bouře.

Norman, nemoha proti větru plouti, hleděl k jihu uprchnouti, ačkoli týž pokus uprostřed vln, jichž rychlost předčila rychlost jeho lodi, byl nadmíru nebezpečný, chtěl uprchnouti, ačkoli na tomto útěku vydával se v nebezpečství, že bude neodolatelně zahrán až k jižnímu pobřeží jezera velkého medvěda.

Jasper Hobson a zmužilá jeho družka byli sobě vědomi hrozícího nebezpečství. Týž křehký člun nemohl dlouho vlnobítí

odolati. Buď musel se rozkotati aneb utonouti. Život těch, již v něm se nalezali, byl v rukou božích.

Avšak ani poručík ani Pavlina Barnettová sobě nezoufali. Držice se pevně lavic, od hlavy k patě studenými vlnami pokryti, deštěm a sněhem promoklí a temnými chmurami zahaleni, pohlíželi pátravě mlhami. Veškerá pevná zem byla s obzoru zmizela. Asi na délku lána od člunu splývaly napohled oblaka i vlny.

Prudkost bouře byla tak veliká, že loď v tomto směru nemohla již dlouho dále plouti. Vlny z předu na ni dorážející musely ji nezbytně rozkotati.

„Musíme stůj co stůj prchati,“ mumlal starý námořník pustiv kormidlo přitáhl lánoví a zamířil běh lodi k jihu. Plachta ztuha natažená unášela loď s pádící rychlostí. Avšak pohyblivější ohromné vlny pádily ještě rychleji ku předu a tot bylo největší nebezpečství tohoto útěku s větrem za zády. Již valily se přes obloukovité pozadí člunu celé spousty vody, jež musely se neustále vylévat, aby se loď nepotopila. Čím více vzdalovala se loď od pobřeží, tím bouřlivěji počínaly sobě vody. Žádný útulek, žádné stromoví, žádný pahorek nezadržovaly zuřivost vichřice. Jednotlivými rozsedlinami v mlhách byly viděti ohromné ledné hory, jež vlnami pozdvihované taktéž poháněny byly k jižní části jezera.

Bylo asi půl šesté hodiny. Ani Norman, ani Jasper Hobson nemohli určit, mnoho-li cesty byli urazili a jakým směrem. Nebyli více s to loď řídit jsouce zcela vydáni v šanc rozmarům bouře.

Najednou zdvihla se asi sto stop za člunem ohromná vlna, jejíž hřeben bílou pěnou se pokrýval. Před vlnou nížil se povrch vody, tak že se to podobalo propasti. V pohyblivé této propasti byla barva vody zčernala. Člun do propasti této stržen vždy hlouběji klesal. Veliká vlna nad veškeré okolí vyčnívající blížila se. Visela již nad člunem a podobalo se již, že jej schvátí. Norman ohlednuv se viděl, kterak se blíží. Jasper Hobson a Pavlina Barnettová taktéž na ni pohlíželi a

s vyvalenýma očima očekávali, že se na ně vrhne, aniž by se mohli tomu vyhnouti.

A v skutku také vlna s hrozným hřmotem na ně se svalila. Zatopila loď, jejíž hlavní část úplně byla pohrobena. I bylo cítiti hrozné udeření, a zároveň výkřik poručíka a paní Barnettové, jež pod tímto tekutým vrchem zmizeli. Museliť za to míti, že loď v tomto okamžiku tone. Loď asi do tří čtvrtin vodou naplněná nicméně vploula na povrch, avšak starý námořník byl zmizel.

Jasper Hobson zoufale vykřiknul.

Pavlina Barnettová ohlédla se naň.

„Norman,“ zvolal poručík, ukazuje na prázdné místo v pozadí člunu.

„Ubožák,“ zamumlala Barnettová.

Jasper Hobson a Barnettová vzchopili se, nedbajíce nebezpečnosti, že mohou býti svrženi do jezera, avšak ničeho neviděli.

Starý námořník byl ve vlnách našel smrt.

Pavlina Barnettová a Jasper Hobson byli zase sklesli na své lavice. Měli se nyní sami o své zachránění starati. Avšak neuměli řídit loď, a tato byla tudíž hříčkou vln.

„Jsme ztraceni,“ zvolal poručík.

„Nikoli,“ odvětila zmužilá Pavlina Barnettová.

„Pomozme sobě sami a nebe nám po té pomůže.“ Jasper Hobson pochopil nyní, co to je statečná ženština.

Především šlo o to, aby vyházeli z člunu vodu, která jej tížila. Nové vlnobití by jej okamžitě bylo naplnilo a na dno jezera ponořilo.

Jasper Hobson a Pavlina Barnettová vyházeli tudíž rychle vodu z člunu, což nebylo snadnou věcí, ješto každou chvíli vlna přes okraj člunu se svalila a lopata na vodu stále v rukou musela býti ponechána. Prací touto zabývala se zvláště paní Barnettová. Poručík seč byl řídil kormidlo.

Na rozmnožení nebezpečnosti nastávala noc a ne-li noc, jež

pod touto zeměpisní šířkou a za této roční doby jedva několik hodin trvá — tož temna stále přibývalo. Jedva na délku dvou člunů bylo lze něco rozeznati, a přece šlo o to, aby vyhnuli se plovoucím ledným balvanům, o něž člun při rychlé své plavbě musel se rozkotat.

„Nejste s to kormidlo řídit, pane Hobson?“ tázala se Barnettová, když bouře na chvíli ustála.

„Nejsem, paní,“ odvětil poručík, „musíte býti na vše připravena.“

„Jsem připravena,“ odvětila klidně zmužilá paní.

V tu chvíli byl slyšeti hrozný praskot. Plachta větrem roztrhaná odletěla jak bílý výpar. Člun ve své rychlosti několik okamžiků ještě dále se hnal, po té se zastavil a vlny jím pohazovaly jak nějakou ztroskotaninou.

Jasper Hobson a Pavlina Barnettová cítili, že jsou ztraceni. Spadli se svých lavic, potloukli a poranili se. Nebylo na lodi ani kousek plátna, jež by větru bylo mohlo se poskytnouti. Oba nešťastníci uprostřed stálé metelice a přeháněk jedva na sebe viděli. Nemohli se také ani domluvit a majíce se za ztraceny vytrvali takto po celou hodinu, poroučejíce se do vůle prozřetelnosti, kteráž jediné mohla je zachrániti. Najednou byla slyšeti prudká rána, člun byl vrazil na ohromnou plovoucí lednou horu. Předek lodi se rozpadával a voda proudem do ní vnikala.

„Toneme, toneme!“ volal Jasper Hobson.

A vskutku člun tonul, voda stála již až po samé lavice.

„Paní,“ volal poručík. „Jsem zde, setrvám u vás!“

„Nikoli, pane Jaspere,“ odvětila Pavlina. „Sebe samého můžete zachrániti, jinak zahyneme oba. Nechte mne.“

„Nikdy!“ volal poručík Hobson.

Ale sotva slovo to byl pronesl, ana lod, novým vlnobitím schvácená, kolmo klesala.

Oba dva zmizeli ve víru způsobeném tonoucí lodí. Po několika okamžicích objevili se zase na povrchu. Jasper Hobson jednou rukou mocně ploval a druhou rukou držel v objetí svou průvodkyni. Bylo

patrně, že zápas jeho vůči zuřícím vlnám nemůže dlouho trvat a že zahyne sám i s tou, již chtěl zachrániti.

V tu chvíli vzbudily podivné zvuky jeho pozornost. Nebylo to skuhrání poděšených ptáků, bylo to volání lidského hlasu.

Jasper Hobson, s největším úsilím vypnuv se nad vlny, rychle kolkolem se ohlížel.

Avšak uprostřed hustých mlh ničeho neviděl, nicméně slyšel vřdy ještě volání, jež se blížilo.

Jací poštelci odvažovali se takto přispěti mu na pomoc. Než budsi to kdokoli, dostaví se již pozdě.

Jasper Hobson cítil, že již tone i s nešťastnicí, jejíž hlavu jedva již nad vodou mohl udržeti.

Jasper Hobson posledním jakýmsi pudem pobádán pronikavě vykřiknul, načež pod náramnou vlnou zmizel.

Jasper Hobson nebyl se klamal.

Tři muži, bloudíce po jezeře, byli spozorovali tonoucí člun, a spěchali mu na pomoc. Tito muži nalezali se v takových loďkách, jakéž jedině takové bouři odolati mohou. Tito tři muži byli Eskimáci, každý pevně přivázan ve svém kayaku, Kayak je dlouhá na obou koncích do výše nahnutá z lehkého dřeva vytesaná piroga, v níž vespod nataženy jsou kůže tuleňův šlachami mořských telat sešité.

Svrček kayaku je po celou svou délku taktéž kůžemi pokryt, vyjma uprostřed, kde ponechán je otvor. V otvoru tom umístí se Eskymák. Na okraji otvoru upevní svou nepromokavou kazajku a tvoří takto se svou loďkou celek, do něhož ani kapka vody nemůže vniknouti. Týž kayak pružný a lehký stále vznáší se na hřbetu vln, nikdy neutone i může se sice překotit, avšak jakmile dvojitém veslem do vody se udeří, kayak se zase zvedne.

Při posledním výkřiku poručíka byli tři Eskimáci zároveň octli se na místě, kde člun byl se ztroskotal.

Jasper Hobson a Pavlina Barnettová, oba na polo udušení, cítili,

kterak silná ruka z propasti je vynáší. Avšak v této temnotě nemohli rozeznati své ochrance.

Jeden z těchto Eskimáků uchopil poručíka a položil jej na příč přes loďku. Druhý učinil totéž s paní Pavlinou Barnettovou a všechny tři kayaky, obratně řízeny dvojitými vesly šest stop dlouhými rychle uháněly uprostřed pěnících se vln.

Asi po půl hodině leželi Jasper Hobson a paní Barnettová na písčíně břehu tři míle pod tvrzí Confidence.

Starý námořník scházel při návratu.

Hlava X.

Rozhled do minulosti.

Asi k desáté hodině večerní klepali Pavlina Barnettová a Jasper Hobson na vrata tvrze. Toť. byla radost, když je zase spatřili, neb mělo se za to, že jsou ztraceni. Avšak radost ustoupila hlubokému zármutku, když se zvědělo o smrti starého Normana. Hodný týž muž byl ode všech milován a památka jeho ctěna s vřelým politováním.

Zmužilí a obětovní Eskimáci, přijavše dosti lhostejně vřelé díky poručíka a jeho družky, nechtěli ani do tvrze vejiti. Co byli učinili, pokládali za zcela přirozené. Nebylo to také poprvé, co někoho zachránili i dali se tudíž bez odkladu zpět na nebezpečnou cestu po jezeře, na němž celé dny a noci trávili, chytajíce vydry a vodní ptáky.

Noc, jež následovala za návratem Jaspera Hobsona, příští den, 1. červen, a noc ze dne 1. června na den 2. června určeny jsou výhradně k odpočinku. Malá tlupa byla s tím zcela spokojena, avšak poručík byl pevně odhodlán, že z rána dne 2. června odjede, ješto bouře na štěstí byla se utišila.

Sergent Felton poskytl společnosti všeliké potřebné pomůcky na cestu. Některá zápřeží psů byla čerstvými nahrazena a v dobu odjezdu stály saně v nejlepším pořádku u vrat tvrze seřaděny. Rozloučili se. Po dvou sedli sobě do saní, jak komu bylo naznačeno, avšak tentokráte nalezali se paní Barnettová a poručík pospolu, kdežto Madge-ova a sergent Long za nimi následovali. Podle rady, již Jasperu Hobsonovi byl dal náčelník indianský, hodlal poručík dostati se na pobřeží americké nejkratší cestou, vedoucí přímo mezi tvrzí Confidence a mořem. Podle map, arciže jen velmi nedostatečně útvar území naznačujících uznal poručík za prospěšno ubíratí se

údolím podél řeky Coppermine, řeky to dosti mohutné, jež padá do zátoky korunovační. Vzdálenost mezi tvrzí Confidence a ústím řeky obnášela nanejvýš půl druhého stupně zeměpisní šířky, tedy pětadesát až devadesát mil. Hlubokou zátoku ohraničuje na severu mys Krusenstern, odtamtud ale táhne se pobřeží rovně až k místu, kde za sedmdesátým mimorovníkem zvedá se mys Bathurst.

Jasper Hobson změnil tudíž směr dosavadní své cesty a zabočil k východu, tak aby za několik hodin rovnou čarou octnul se podél řeky.

Příštího dne odpoledne dne 3. června dorazili k řece. Řeka Coppermine proudila se svou čistou, prudkou a ledu úplně zbavenou vodou dlouhým údolím téměř na roveň s obojím břehem živíc se velikým počtem horských říček, jež snadno se přebrodivily. Jízda na saních konala se tudíž dosti rychle. Mezi jízdou vypravoval Jasper Hobson své družce dějiny území, jímž se ubírali. Mezi paní Barnettovou a poručíkem Hobsonem bylo vzniklo upřímné přátelství a skutečná důvěra, jež jednak okolnostmi, jednak stejným jejich věkem byla odůvodněna. Pavlina Barnettová ráda se poučovala a pročež pozorlivě vyslechla vypravování Hobsonovo.

Jasper Hobson, jenž znal důkladně svou severní Ameriku, dovedl úplně uspokojiti zvědavost své družky. Vypravoval jí o veškerých výpravách, jež družstvo hudsonského zálivu k prozkoumání tohoto území před devadesáti roky ještě zcela neznamého, po celou tuto dobu bylo vysílalo, o nebezpečných cestách Samuela Hearna, s největšími svízely spojených. Týž Samuel Hearne to byl, jenž na třetí své výpravě po zápasech devatenácte měsíců trvajících dne 13. července 1772 odkryl řeku Coppermine i byl se ubíral podél jejího břehu až k samému jejímu ústí, odkud prý, jak tvrdil, spatřil otevřeně moře. Takto bylo se poprvé došlo až k severnímu pobřeží Ameriky.

„Avšak severozápadní průplaviště t. j. přímé spojení mezi mořem

atlantickým a tichým mořem nebylo tím ještě odkryto," tázala se paní Barnettová,

„Nebylo, paní," odvětil poručík.

„A jak mnoho dobrodružných cestovatelů hledalo ho od té doby?"

„Phipps roku 1773, James Cook a Clerke od roku 1776 až do roku 1779, Kotzebue od r. 1815 až do r. 1818, Ross, Parry, Franklin a mnoho jiných podrobili se ač marně tomuto těžkému úkolu a teprv za našich dob podařilo se neohroženému Mac Clureovi, že skutečně mořem severním dorazil od jednoho oceánu k druhému."

Dále vypravoval Hobson o krušných cestách Franklina, jenž za největších trampot a muk neméně než 5500 mil na tomto dosud neznámém pomoří severní Ameriky byl procestoval.

„Ano, toť byl muž řídké odvahy," podotkla paní Barnettová, „však to osvědčil nejlíp tím, že přese vše, co byl již přetrpěl, pustil se na novou výpravu k severní točně."

„Ano," odvětil Jasper Hobson, „odvážný cestovatel našel hroznou smrt na samém jevišti svých výskumů. Avšak jest velmi pravdě podobné, že všichni soudruzi Franklinovi zároveň s ním nezhylnuli. Mnozí z oněch nešťastníků bloudí nejspíše ještě podnes uprostřed oněch ledových pouští. Nemohu bez tesklivosti vzpomínati na hroznou tuto opuštěnost. Ah, paní Barnettová," dodal poručík patrně dojat, „tuším, že nadejde den, kde i já kdys octnu se v oněch neznámých krajinách, jež byly svědkem hrozné oné události."

„A já budu pak," odvětila paní Barnettová, tisknouc vřele ruku poručíka, „vaší průvodkyní. I mně srdce puká, pomním-li, že krajané naši čekají tam snad toužebně na pomoc."

„Která snad pro mnohé přijde již pozdě, avšak některým předce ještě vhod."

„Bůh vás vyslyšíž, pane Hobsoně," pravila paní Barnettová, „ale tuším, že by jednatelé družstva hudsonbaiského, bydlící poblíže pomoří, nejsnadněji mohli vykonati tuto povinnost lidskosti."

„Sdílim váš náhled, paní Barnettová,“ odvětil poručík, „a také skutečně tito jednatelé nejednoho cestovatele vydatně při jeho výskumech podporovali. Mám za to, že družstvu našemu zůstaveno, aby arktickou pevninu úplně proskoumalo. Zponenáhla zřídí se nová jednatelství vždy dále na sever, přirozeném to útulku zvířat srstnatých i kdysi zřídí se tvrz na samé točně, na onom matematickém bodu, kde křižují se veškeré poledníky zeměkoule.“

Jasper Hobson vypravoval po té o svých vlastních dobrodružstvích po dobu své služby při družstvu hudsonbaiském, o svých zápasech s jednateli konkurujících společností a o svých pokusech, aby proskoumal neznámá území severu a západu.

Paní Pavlina Barnettová vypravovala zase o svém putování po zemích tropických.

Mezi těmito rozprávkami uháněly zápřeží tryskem vždy dále na sever. Údolí řeky Coppermine rozšiřovalo se, čím více blížili se moři arktickému. Postranní pahorky znenáhla se nížily. Zde onde přerušovala skupení smolných stromů jednotvárnost těchto podivných krajin. Některé ledné balvany proudem unášené odolávaly dosud působnosti slunce, avšak ode dne ke dnu jich ubývalo a člun ba větší loď (šalupa) byl by mohl bez úrazu po řece plouti. Řečiště Coppermine bylo hluboké a široké. Velmi jasné vody této řeky, živené roztávajícím sněhem, hnaly se sice bystře, avšak netvořily nebezpečné víry. Řečiště Coppermine v hořejší části velmi křivolaké, v dolejší části na mnoha mil táhlo se rovnou čarou. Široké a rovné břehy, sestávající z jemného a tvrdého písku a zde onde nízkou suchou travou porostlé hodily se dosti dobře k rychlé jízdě na saních. Společnost tudíž velmi rychle brala se ku předu. Jelo se dnem a nocí—možno-li tak mluvit vzhledem ku krajině, kde noc trvá jedva dvě hodiny a kde svítání takřka bezprostředně následuje za soumrakem. Povětrnost byla ostatně velmi pěkná.

Dva dny jeli podél řeky Coppermine beze všech obtíží. Okolí

řeky bylo zřídka navštěvováno zvířaty srstnatými, ač pŕactva byla zde hojnost.

Jasper Hobson byl zcela spokojen, že musí ubírat se dále na sever i spěchal, aby octnul se na pomoří, jež Samuel Hearne byl odkryl.

Avšak i ostatní sdíleli netrpělivost Jaspera Hobsona a byli by se rádi již octli na pomoří, ležícím pod sedmdesátým stupněm severní šířky.

Dne 5. června, čtyry dny po odjezdu z Fort-Confidence, spozoroval poručík Hobson, že řeka Coppermine značně se rozširuje. Západní pobřeží rozvínovalo se v čáru lehounce zkřivenou a vybíhalo téměř přímo na sever. Na východ naproti tomu mizelo pobřeží v nekonečném rozhraní obzoru.

Jasper Hobson zastaviv se okazoval rukou svým soudruhům moře nemající mezí.

Hlava XI.

Podél pomoří.

Široká zátoka, k níž dorazila výprava po šesti nedělích cesty, tvoří na způsob soukosníku zabíhající zářez do pevniny americké. Na západním rohu nalézá se ústí řeky Coppermine. Na východním rohu táhne se dlouhý průliv, jenž zove se „vchod Bathurstův“. Z této strany je pomoří choboty a malými zálivy přerвано a strmými mysy a před- hořími poseto i ztrácí se v oné směsici úžin a průplavišť, jež mapám území točnových krajin dodávají tak podivného vzezření.

Na levé straně zálivu od ústí Coppermine vystupuje pomoří k severu a končí mysem Krusensternem.

Týž chobot zove se zálivem korunovačním a vody jeho posety jsou ostrůvky, jež tvoří souostroví vévody z Yorku.

Poručík Hobson, poradiv se s Longem, usnesl se na tom, že zde poskytne svým průvodčím den odpočinku.

Vypátrání vhodného místa ku zřízení jednatelství, jež poručíku družstvem za úkol bylo uloženo, zde vlastně počínalo.

Poručík musel vyhledávati místo, jež leželo co možná nejdále za sedmdesátým stupněm severní šířky, avšak na pomoří ledného moře.

Jasper Hobson změřiv na mapě zeměpisnou šířku a délku shledal, že nalézá se ještě přes sto mil pod sedmdesátým stupněm severní šířky.

Šlo tedy nyní o to, doraziti k mysu Bathurst, jenž kapitánem Craventym byl naznačen co místo, kam nová výprava se zásobami potravními se dostaví.

Zde měla zvedati se nová tvrz, pakliže krajina poskytne pomůcky, jež k udržení jednatelství jsou potřebné.

Tato druhá část jízdy lišila se arci od části první. Pořádek saním dosud předepsaný nebyl více zachováván. Konaly se denně kratší cesty, zastavováno častěji a šlo se zhusta i pěšky. Připomenuto toliko, aby se nikdo dále než tři míle od pomoří nevzdaloval i aby každý dvakrát denně o polednách a na večer k hlavnímu oddělení se dostavil. Noc určena ku spaní.

Povětrnost byla touto dobou stále pěkná a teplota, jež vstoupala až na 15° dle Celsia, dosti vydatná.

Celá část tohoto amerického pomoří mezi mysem Krusensternem a mysem Parry, jež zaujímá prostoru více než dvě stě padesát mil, byla nyní mezi 6. a 20. červnem s velikou pečlivostí procestována a jakkoli Hobson za pomoci Blacka pilně proskoumal zeměpisné poměry krajiny, tož měl poručík neméně na zřeteli okolní území, pátraje, zdali hodí se k účelům družstva hudsonbaiského.

Jasper Hobson shledal, že zvěři sloužící k potravě není nadbytek. Ptactva zejména kachen bylo tu dosti, ale z hlodavců byli tu toliko polární zajíci, jimž jen s tíží lze se přiblížili. Medvěďu arci mohlo tu býti dostatek a poháněni hladem arci dostavovali se z krajín výše ležících na pomoří ledného moře.

Ale medvědi jsou jen dobrou zvěří, jak Joliffe podotýkal, visí-li v špižírně, jinak hrozí týmže osudem myslivcům, jež tito jim chystají.

Na štěstí navštěvovaly toto území též tlupy užitečnějších zvířat než jsou medvědi, totiž kanadští sobi, již Indianům a Eskimákům poskytují často veškerou jejich potravu. Nepopíratelné stopy těchto přežvykovačů byly Joliffem a Hobsonem odkryty.

Značné tlupy těchto zvířat, čítající mnohdy na tisíce, v plné zdivočlosti lze spatřiti v některých částech Ameriky. Zvířata tato lze však snadno ochočiti, kde pak za živa konají jednatelstvím veliké služby, poskytující buď výborné a vydatnější mléko, než je kravské, aneb tahající saně. Mrtví jsou neméně užiteční, neb tlustá jejich kůže hodí se výborně k oděvům a utkaná jejich srst poskytuje trvalé nitě,

maso jejich je šťavnaté i není vůbec v krajinách točnových zvířete vzácnějšího.

Zjištěná přítomnost sobů utvrzovala tudíž Jaspéra Hobsona v jeho úmyslu, aby na některém místě tohoto území osadu zřídil. Také stran zvířat srstnatých mohl býti uspokojen.

Na malých říčkách zvedaly se četné budky bobrů a pižmovonných krys.

Jezevci, ostrovidové, hranostaji, rosomaci, kuny a lasice navštěvovali toto okolí, jež nepřítomnost myslivců až dosud byla nechala na poklidu. Přítomnost člověka v těchto krajinách neoznačovala se nijakou stopou a zvířet věděla, že tu najde bezpečný útulek. Odkryly se tu též stopy oněch pře krásných modrých a stříbrných lišek, jež vždy více řídnu a jejichž kůže dosahuje cen takřka báječných.

Ješto Jasper Hobson nařídil, aby po vzácných zvířatech se nestřílelo, jednak proto, že v pozdější době srst jejich je hustší a krásnější a jednak proto, že by saně jimi se přetížovaly, nezbylo myslivcům Sabine-ovi a Macbre-ovi nic jiného než aby na další své cestě schlazovali sobě choutku na ledných medvědích, již časem poblíže výpravy se objevovali. Avšak zvířata tato nejsouce hladem poháněna rychle zase odkvapila.

Byli-li však čtvernožci před vystřely myslivců chráněni, tož odnášela to za ně tím více veškerá pernatá havěť. Stříleli se pilně bělohlaví orli, ohromní to ptáci, již pronikavě vřeští, mořští sokolové, již mají hnízda v dutinách suchých stromů a v letě až do arktických šířek táhnou, dále kachny severní s překrásným peřím, divoké kachny stromovní, jichž maso má chuť převýbornou, kachny s červenými krky a s černými prsy, popelavé vrány, jakýs to druh strak nad míru ošklivých, mořské husy, černé kachny a jiné druhy ptactva, jež křikem svým vyvolávaly ohlas strmých strání pomořských. Opeřené této havěti žije na miliony na přímoří ledného moře a sčítání její i jen průměrné je v skutku nemožno.

Na sta ptáků, zejména těch, již za potravu se hodí, pobilo se za prvních čtrnácte dní, i obohacovala se jimi obyčejná strava, z nasoleného masa a sucharu sestávající.

Na zvířatech všelikého druhu nebyl zde tudíž nedostatek a družstvo mohlo snadno naplniti svá skladiště a obyvatelstvo tvrze své špižírny. I dříví v tak studené krajině nezbytné tu nescházelo. Na celém pomoří vyskytovalo se stromoví, vrby, topoly, břízy a především smrky a jiné křoviny a zde onde tak hustě, že se podobalo lesům.

Za nynějšího teplejšího počasí všechny stromy se zelenaly, což v těchto pustých osněžených krajinách působilo zvláštní dojem. Paty pahorků byly porostly nízkou travou, kterouž sobi dychtivě vyhledávají a již přes zimu se živí.

Jasper Hobson mohl býti spokojen, že byl šel vyhledati toto nové honební území na severu americké pevniny.

Avšak jakkoli zde byla hojnost zvěři, po člověku nejevila se žádná stopa, což arci Jasper Hobsona nikterak nekormoutilo, neb on právě vyhledával panenského území a pouště, kde jen srstnatá zvířata útulku by hledala.

Bylť tudíž Jasper Hobson nemile překvapen, když dne 20. června zrána octnul se znáhla vůči táboru, před krátkem teprv opuštěnému.

Tábor týž nalezal se u malé úzké zátoky, tak zvané Darnleyovy, jejíž výběžek nejvíce na západ pošinutý tvoří mys Parry. U paty malého pahorku viděti byly ještě koly, jež byly náležely k jakémusi ohražení a hromádky popele na vyhaslých ohništích.

Celá společnost shromáždila se u tohoto tábora.

„Totě mrzuté,“ pravil Jasper Hobson, „raději byl bych se na své cestě setkal s rodinou ledných medvědů.“

Jasper Hobson ještě s několika soudruhy pilně pátral po nějakém předmětu neb i po nějaké stopě nohou, aby mohl z toho souditi, kdo tu vlastně byl meškal, ale vše pátrání bylo marné.

Najednou volala paní Joliffová, jež několik set kroků více v levo byla se vzdálila, poručíka Hobsona.

Jasper Hobson, paní Barnettová, sergent a ještě několik jiných běželi k paní Joliffové, jež nepohnutě s upřeným zrakem na zem pohlížela.

„Hle, pane poručíku, zde máte stopy lidských nohou.“

Avšak stopy ty patrně nepocházely ani od obuvi Indianů ani Eskimáků, i jevily se na všechny strany a nejčteněji v obvodu velmi obmezeném.

Paní Joliffová nenechala ostatní dlouho na rozpacích.

„Toť jsou stopy nohou osoby, jež byla tančila.“

Paní Joliffová měla pravdu. Bedlivým proskoumáním zjistilo se, že zde na hranicích Ameriky, několik stupňů za kruhem točným, kdosi sobě zatančil.

„Toť zajisté nebyl Eskimák,“ pravil poručík.

„A také nikoli Indian,“ podotýkal desátník Joliffe.

„Zajisté,“ rozhodnul klidně sergent Long, „byl to Francouz!“

A dle náhledu všech byl to jen Francouz, jenž na takovém místě zeměkoule mohl se dáti do tance.

Hlava XII.

Půlnoční slunce.

Všichni měli za jisté, že na tomto místě byla meškala společnost, mezi níž aspoň jeden spolukrajan Vestris byl se nalezal.

Jasper Hobson nebyl nikterak potěšen, že ho na severozápadním území anglické Ameriky byli již konkurenti předešli a obával se, že jakkoli záměr jeho družstvo bylo v tajnosti chovalo, přece se o něm v obchodních střediscích Kanady aneb spojených států byli dověděli.

Poručík byl tudíž na další své cestě velmi zkormoucen, avšak na návrat nemohl více pomýšleti.

Jasper Hobson sdělil paní Barnettové svou obavu, že tu meškala nejspíše tlupa kanadských Francouzů, to jest potomků oněch Francouzů, kdy Kanada mívala ještě francouzskou obsádku a netajil se tím, že zejména tito francouzští jednatelé z Kanady, známí pod jmenem „běhounů lesních“ aneb „kanadských cestovatelů“ jsou nejnebezpečnější soupeři družstva hudsonbaiského.

Poručík Hobson, maje hrozící konkurenci stále na zřeteli, poháněl tudíž svou výpravu k rychlému pochodu, aby se co nejdříve octnuli za sedmdesátým stupněm severní šířky. Kojil se nadějí, že soupeři jeho nebudou jej až tam následovat.

Za prvních čtrnácte dní ubírala se malá společnost na jih, aby snadněji objela zátoku Franklínovu. Krajina stále se ještě zelenala, čtvernožci a ptactvo nalezali se tu ve velkém počtu, i bylo tudíž pravdě podobno, že celý severozápad pevniny americké takto je oživen. Moře rozkládalo se vždy ještě do nekonečna před zrakoma a toliko ledné kry byly by mohly býti na závalu námořním plavcům, aby z úžiny Behringovy až k točně pronikly.

Dne 4. července byla výprava zase obejela jinou zátoku, tak zvanou Whasburnovu a octla se na nejzazším konci jezera až dosud málo známého, jež vlastně bylo spíše rozsáhlým rybníkem než jezerem.

Saně lehce a klidně uháněly. Vzezření krajiny ponoukalo k založení nového jednatelství a tvrz na výběžku předhoří Bathurstu, mající za sebou veliký rybník a před sebou úžinu Behringovu čili otevřené moře, mělo patrně příznivé položení jednak pro vývoz zboží jednak pro vlastní zásobení se.

Dne 5. července o třetí hodině odpoledne zastavila se konečně výprava na výběžku předhoří Bathurstu i šlo jen o to, aby zjistilo se důkladně, zdali skutečně mys Bathurst leží za sedmdesátým stupněm severní šířky, jak mapa to naznačovala.

Místo toto skutečně hodilo se výborně k založení jednatelství. Pobřeží malého jezera poskytovalo hojnost dříví, jednak k stavbě tvrže jednak i k topení. Voda z jezera, nejsouc slaná, hodila se k pití a kromě toho nalezala se tu malá čerstvá říčka, jež několik set kroků jihozápadně od mysu Bathurstu do úzkého chobotu ledného moře vpadala. Týž chobot, nikoli skalami alebrž jen naplaveninou země a písku chráněný, tvořil přirozený přístav, v němž dvě až tři lodi úplně mohly se ukrýti před bouřemi moře.

Mohlyť zde tudíž dobře zakotviti lodi, jež později úžinou Behringovou by připlouly. Z dvornosti nazval Jasper Hobson říčku „Paulina“ a chobot přístavem Barnett“, což cestovatelce způsobilo patrně potěšení.

Pakliže by zbudovala se tvrz za výstupkem, jež tvořil mys Barthurst, byly by jak hlavní budova tak i skladiště chráněny i před nejchladnějšími větry jakož i před prudkými závějemi, jež za několik hodin celá obydlí pod svými spoustami zakrývají.

Prostora mezi patou předhoří a břehem malého jezera byla dosti rozsáhlá, aby se na ní zvedati mohly budovy ku jednatelství příslušné.

Ač Jasper Hobson nyní na opevnění této tvrze nepomýšlel, shledával přece, že toto místo snadno lze obrániti.

Povětrnost byla vždy ještě krásná a teplota dostatečná. Ani na obzoru ani na nadhlavníku nebylo obláčku. Nicméně bývá v této krajině i v letě ve vzduchu lehký výpar — jak to asi bude vypadati v okolí mysu Bathurstu v zimě?

Nyní arci ze soudruhů Jaspera Hobsona na to nezpomenul, neb povětrnost byla překrásná, vzduch byl oteplen a moře se třpytilo.

Prozatímní tábor, k němuž na saních vše potřebné bylo se přivezlo, zřízen na břehu malého jezera.

Jasper Hobson nemohl se dočkati příštího dne, aby zjistil, zdali se byl skutečně octnul na místě družstvem mu vykázaném.

Příštího dne 6. července krátce před polednem učinili Jasper Hobson a hvězdář Tomáš Black všeckna opatření, aby důkladně vyměřili zeměpisnou délku a šířku mysu Bathurstu. Poledne se blížilo. Všichni členové výpravy obklopili oba pozorovatele, čekající s dychtivou netrpělivostí výsledek pozorování, neb jednalo se skutečně o to, aby zvěděli, zdali octli se u cíle své cesty, aneb zdali budou muset vyhledávati jinde na pomoří území, jež by záměrům družstva vyhovovalo, a podle dosavadních, arci ne zcela spolehlivých map této části amerického pobřeží nebyla ani valná vyhlídka, že by se takové území vynašlo.

Nezbylo tudíž nic jiného, než aby se určilo, zdali mys Bathurst skutečně leží pod šířkou mapami naznačenou. Tuto důležitou otázku mělo důkladné pozorování Tomáše Blacka a Jaspera Hobsona rozřešiti.

Slunce blížilo se v tuto chvíli k vrcholi svého oběhu.

Oba pozorovatelé zaměřili své dalekohledy na slunce dosud vystupující. Prostředkem zrcadel šikmo nad nástroji upevněných bylo slunce zdánlivě na obzor postaveno a okamžik, kde dolejší okraj jeho kruhu dotýkati by se zdál obzoru, byl právě onen okamžik, kde

slunce dosáhlo nejvyšší bod svého denního oblouku, aneb okamžik, kdy ubíralo se polední čarou krajiny.

Všichni přihlíželi, zachovávající hluboké mlčení. „Poledne,“ zvolal znáhla Jasper Hobson.

„Poledne,“ odvětil v témže okamžiku Tomáš Black.

Dalekohledy byly okamžitě spuštěny.

Poručík a hvězdář čtli na okraji na stupně rozděleném míru úhlu, ježž byli obdrželi a bez odkladu jali se pozorování své sepisovat.

Po několika minutách vzchopil se poručík Hobson a oslovil své soudruhy.

„Přátelé,“ pravil, „ode dneška dne 6. července udílí vám družstvo hudsonbaiské, zavazujíc se mým slovem, dvojnásobný plat.“

„Hurá, hurá, hurá družstvu,“ zvolali jedním hlasem stateční soudruzi poručíka Hobsona.

Předhoří Bathurst a hraničící území nalézala se skutečně za 70tým stupněm severní šířky.

Téhož večera viděli smělí cestovatelé, a vzdálení od obývaného světa, táboříce více než 800 mil od tvrze Reliance, jak zářící slunce dotýká se severního obzoru, aniž by na něm kruh jeho dost málo se byl ponořil.

Půlnoční slunce zářilo poprvé před jejich očima.

Hlava XIII.

Fort Espérance.

Místnost pro tvrz byla tudíž neodvolatelně určena.

Jasper Hobson uzavřel, že se bez odkladu započne se stavbou hlavní budovy. Prozatím musel se každý zařídit, jak právě se to hodilo, i bylo způsobem důmyslným použito saní ku zřízení prozatímního přístřeší.

Poručík ostatně spoléhal se na zručnost svých lidí, že nejdéle za měsíc hlavní budova bude hotova. Musela býti dosti rozsáhlá, aby prozatímně stačila pro devatenácte osob, z nichž výprava sestávala. Později ale, předce dříve však než nastanou tuhé mrazy, měly zříditi se společná obydlí pro vojáky, jakož i skladiště na kůže a kožešiny.

Z desíti vojáků, jež kapitán Craventy byl vybral, byli dva Sabine a Marbre výhradně lovci, ostatních osm, z nichž mistr Mac Nap měl dozor nad prací, uměli zacházeti právě tak zručně se sekerou jako s ručnicí. Bylit mezi nimi obratní tesaři, zkušení v stavení budov i lodí.

Náčíní nikterak jim nescházelo.

Jeden z nich Rae, povoláním svým kovář, dovedl pomocí polní kovárny všeliké kovářské práce zhotoviti. Zedníka mezi nimi sice nebylo, ale nebylo ho také potřebí, poněvadž veškeré budovy jednatelství na severu jsou toliko ze dřeva zdělány. Na štěstí nescházelo stromoví v okolí mysu Bathurstu. Ještě téhož odpoledne vyhlídli Jasper Hobson a Mac Nap místo u paty mysu Bathurstu, na němž hlavní budova měla se zvedati. Když o místo byli se sjednotili, vyměřili Jasper Hobson a mistr Mac Nap šňůrou objem domu. Dům týž tvořil podlouhlý čtverhran, jehož delší strany 60 stop a menší strany 30 stop zaujímaly. První oddělení tvořilo jakousi předsíň, jež

pečlivě dvojnásobnými dveřmi proti vichřicím byla chráněna, druhé oddělení sloužilo výhradně za kuchyni, třetí oddělení \ určeno za společnou jídelnu a čtvrté oddělení konečně mělo se roztríditi na jednotlivé komnaty. Plán k novému domu byl tudíž ustanoven a šlo jen o to, aby se provedl, což bylo záležitostí mistra Mac Napa a jeho lidí. Mezi tím, co tesaři pracovali, nezapomněli též lovci výpravy, jimž příslušela péče o zaopatřování potravních zásob.

Práce dařila se tesařům i kováři rychle a dobře, neb jak již podotknuto, bylo stromová na blízku hojnost.

Do oken na místě skelných tabulí dány zažloutlé a průsvitné pláty z usušeného rybího tuku a na vyzdění komínů, ješto v okolí nebylo kamene, upotřebeno vápna z lastuřích skořepin, jichž na písku plochého pobřeží bylo na miliony. Skořepiny tyto roztloukly a spálily se a takto ve vápno proměnily. Z tohoto vápna, jež ovšem nebylo právě výborným, ale k účeli svému dostačilo, udělaly se pláty, jež jak obyčejný stavební kámen do komínu se zazdily.

Veliké dílo bylo během měsíce úplně dohotoveno. Dne 6. srpna mělo se vykonati zasvěcení domu. Mezi tím co Mac Nap se svým lidem neunavně pracoval, byli Jasper Hobson, sergent Long, desátník Joliffe a oba myslivci Marbre a Sabine konali výlety do okolí mysu Bathurstu.

Shledáno tu k velikému uspokojení, že je tu jak srstnatých zvířat, tak i opeřené havěti hojnost. Ješto však šlo prozatím jen o výskum území, nekonaly se honby a chyceno toliko několik živých sobů, již měli se ochočiti, aby poskytovali mláďata a mléko.

Péče o tyto soby, již umístili se v ohradě, as padesát kroků od domu zřízené, svěřena manželce kováře Rae-a, jež co Indianka dovedla s těmito zvířaty zacházeti.

Paní Barnettová, jíž Madgeo-va pomáhala, jala se pečovati o vnitřní zařízení obydlí a vbrzce jevil se příjemným způsobem vliv této rozšafné ženštiny v rozličných podrobnostech, jež by Jasperu Hobsonovi a jeho soudruhům nejspíše nebyly na mysl připadly.

Proskoumav území v obvodu několika mil, shledal poručík, že toto tvoří rozsáhlý poloostrov, jehož povrch asi stopadesáte čtverečních mil obnáší. Úžina zemská, na nejvš čtyry míle široká, spojovala týž poloostrov s pevninou americkou a rozkládala se od pozadí zátoky Whasburnovy na východu až k zátoce v téže vzdálenosti na straně opačné.

Ohraničení tohoto poloostrova, jež poručík nazval „poloostrov Viktorie“, velmi určitě se zračilo.

Jasper Hobson chtěl ještě zvědět, čeho jezero a moře poskytují i nabyt i tu úplného uspokojení.

Jezero bylo sice mělké, ale velmi rybnaté i poskytovalo hojnost pstruhů, štik a jiných ryb v sladkých vodách se zdržujících. Malá říčka poskytovala útulek lososům i hemžily se v ní bělice a řepachy. Moře u pobřeží nebylo tak oživeno jak jezero. Ale časem objevovaly se ve vzdáli ohromní prskavci a velryby, jež bezpochyby před kopím velrybářů z mořské úžiny Behringovy byly sem uprchly, i nebylo tudíž nemožno, že kdysi i takový obr na pobřeží bude zanešen.

Východní část pobřeží byla tou dobou navštěvována četnými tuleni, avšak Jasper Hobson nařídil svým soudruhům, aby nyní je nestříleli.

Později se prý objeví, zdali by to bylo prospěšno.

Dne 6. srpna stěhovali se osadníci mysu Bathurstu do nového svého obydlí. Obydlí toto, či vlastně tato tvrž, nejdáleji posunutá stanice družstva na americkém území, přezvaná jednomyslným usnesením „tvrž naděje“, „Forte Espérance“.

Není-li toto jméno na nejnovějších mapách arktických krajin, má to svou příčinu v tom, že osadu tuto v blízké budoucnosti očekával hrozný osud.

Hlava XIV.

Několik výletů.

Přestěhování se do nového obydlí bylo rychle vykonáno. V hlavní síni, jež určena byla za jídelnu, zřízena prozatímně i společná ložnice pro vojáky a veliká polní postel čekala již jen na spáče. Okolo velikého stolu byly lavice k podlaze připevněny. Několik židlic a velikých skříní doplňovalo náradí této síně.

Také světnice v pozadí domu rozdělena prozatím na šest komnat. Náradí každé komnaty sestávalo ze stolu a postele. Paní Barnettové a Madge-ově vykázáno oddělení, z něhož byla vyhlídka přímo na jezero. Jasper Hobson nabídnul Tomáši Blackoyi světlou světnici, ležící do dvora a čekaje, až lidé jeho v nových přístavcích budou ubytováni, uspokojil se sám s polotmavou celou, z níž se šlo do jídelny. Paní Joliffová, Mac-Napová a Rae-ová umístěny společně se svými muži.

Ostatně měla osada za nedlouho o nového člena se rozmnožit a Mac Nap požádal paní Barnettovou, zdali by mu neprokázala tu čest, aby mu ku konci roku byla za kmotru, což Pavlína Barnettová s velikou ochotou přislíbila.

Věci a zásoby ze saní nyní úplně se snesly a v rozličných prostorách se umístily. Na půdu uloženo veškeré náčiní, potravní zásoby a střelivo, vůbec vše, čeho v tu chvíli nebylo zapotřebí.

Poručík pomýšlel nyní na zásobení se palivem a potravinami pro příští zimu. Dal především dovážeti palivo, věda ze zkušenosti, že v tomto vzhledě v zemích polárních není opatrnosti nikdy nazbyt. Honby na srstnatá zvířata měly se na pozdější dobu odložit, a všechen zřetel myslivců obrátil se na soby a wapiti, pakli až do těchto krajin

se odváží, neb dvacet lidí a šedesát psů vyživovati není maličností, podotýkal Hobson paní Barnettové.

Povětrnost byla za této doby roční skoro neustále krásná. Bylo patrné, že před pěti nedělemi nezačne sníh padat. Jasper Hobson dal po zhotovení hlavní budovy asi čtyřicet stop od ní u paty předhoří vystavěti velký psinec. Příští obydlí pro vojáky mělo zříditi se naproti psinci v levo od domu, kdežto skladiště a prachárna státi měly v zadní části obražení.

Obražení stanice chtěl Jasper Hobson snad z přílišné obezřelosti ještě před zimou dokončit a to sice netoliko vůči útokům zvířat alebrž i Indianů aneb jiných soupeřů. Mac Nap dal se se svými lidmi do práce i bylot tudíž možno, že ohražení toto před zimou bude ukončeno.

Mezi tím uspořádal Jasper Hobson několik honeb. Po celý měsíc srpen opakovaly se honby a špižírny vůčihledě se naplňovaly zásobami všelikého masa. Sabine-a a Marbre-a nezřídka doprovázel poručík a sergent Long a mnohdy připojila se k nim paní Barnettová, jež uměla s ručnicí dobře zacházeti.

As padesáte sobů, jímž Indiani Caribons říkají, bylo pobito. Maso jejich rozkrájené v podlouhlé kusy uloženo do špižírny a vydělaná jejich kůže měla se upotřebiti k spravování obuvi.

Avšak k zásobení potravin přispívali valně i točnoví zajíci, jichž maso je velmi chutné. Jsou to velcí hlodavci s dlouhýma ušima a hnědýma očima, majíce bílou srst, podobající se labutímu peří. Na sta bylo jich uděno, kromě těch, jež pod obratnou rukou paní Joliffové ve výborné paštiky byly proměněny. Mimo to dovedla paní

Joliffová z těchto zajíců všelikou čerstvou zvěřinu upravit, začož se jí dostávalo nekonečné chvály celé společnosti k nemalé radosti desátníka Joliffé-a.

Ostatně nescházela při hostinách paní Joliffé-ovou upravených také opeřená havěčf, jakož zejména kachny na pobřeží jezera se zdržující a jakýs druh bílých koroptví s velkým na konci ohonu

černě kropenatým péřím. Tyto koroptve, jimž Indiani říkají „vrbové Tetras,“ jež Sabine ale pokládal za tetřevy, byly celé společnosti pravou pochoutkou.

Vody jezera a říčky obohacovaly hody paní Joliffe-ové stále překrásnými lososy.

Na výletech, jež až do měsíce srpna téměř denně byly podnikány, setkali se myslivci často s nebezpečnými zvířaty, i nabyli přesvědčení, že medvědi všelikého druhu, zejména velcí lední medvědi na tomto území jsou velmi četní. Marbre a Sabine spatřili také několikrát celá hejna vlků, již však, spatřivše myslivce, dávali se na útek.

Byla to velká, šedivá, tři stopy vysoká zvířata s dlouhými ohony, jichž srst začátkem zimy blednula. Dravci tito na vzdor své přirozené zbabělosti v zimní době hladu bývají hrozní.

Rostlinstvo na tomto území nebylo arci tak bohaté jako zvířena, avšak s velkou radostí spozorováno, že se tu též nalézají černé jedle, z jejichž pupenců vaří se výborné pivo, v severní Americe pod jménem „Pine-ale“ či „Pine-poster“ známé. Nasbíráno hojnost těchto pupenců.

Ze zelenin hodily se jen dva druhy pro kuchyni paní Joliffe-ové, a sice jakýs druh velikých cibulí a druh Čaje pod jménem „thé Labradorské“ po celém severu Ameriky známý, oblíbená to potrava polárních zajíců. Těž čaj poskytuje, pakliže se k němu přidá několik kapek kořalky neb ginu, výborný nápoj, takže mohla paní Joliffová na Čínském Čaji šetřiti.

Jasper Hobson byl s sebou vzal všeliká semena, jež za příštího leta mohla i v těchto krajinách snadně vypučeti. V lékárně nové tvrže nebyl nedostatek na prostředcích proti kurdějím. Družstvo bylo opatřilo několik soudků citronové a limounové šťávy, bez kteréž žádná výprava na točnu nemůže se obejít. Muselo se s touto šťavou jako se všemi jinými zásobami šetřiti, ješto delší špatné počasí všeliké spojení tvrže Espérance s jednatelstvími na jihu mohlo přerušiti.

Hlava XV.

Pactnácte mil od mysu Bathurstu.

Nastaly první dny měsíce září. Za tři neděle i za nejpříznivějších poměrů muselo špatné počasí učiniti přítrž všeliké práci. Byloť tudíž nutno, aby sobě s prací popílili. Na štěstí byly nové stavby rychle vyvedeny. Ohrazení obklopovalo již téměř úplně prostoru pro tvrz naznačenou i dělala se již vrata vedoucí do vnitřního dvoru.

Den 4. září určil Jasper Hobson k honbě na obojživelníky pomoří. Tuleni měli svůj tábor as patnácte mil od mysu Bathurstu.

Jasper Hobson vyzval paní Barnettovou, aby výpravy se účastnila, k čemuž tato ochotně přivolila.

Poručík Hobson dále ustanovil, aby sergent Long a vojáci Petersen, Hope a Kellet jej provázeli.

O osmé hodině ráno dali se na cestu. Dvoje sáně, do nichž po šesti psích bylo zapraženo a na nichž měla se těla pobitých tuleňů, do tvrze dopravit, následovaly za malou tlupou.

Ješto sáně byly prázdný, usedli sobě do nich poručík Hobson, paní Barnettová a ostatní soudruzi. Povětrnost byla krásná, avšak nízké mlhy na obzoru zatemňovaly paprsky slunce, jehož zažloutlý kruh za této roční doby v noci již po několika hodinách zacházel.

Povrch této části pomoří na západě od mysu Bathurstu byl úplně rovný a jedva o několik metrů vyčníval nad hladinu polárního moře.

K deváté hodině byly oboje sáně octly se u zátoky, již tuleni obyčejně navštěvovali. Sáně zanechány pozadu, aby nepoděsila se zvířata, jež na pobřeží musela se překvapiti.

Jak lišila se tato krajina od oné, jež přímo s mysem Bathurstem hraničila!

Na místě, kde myslivci byli se zastavili, jevílo celé pobřeží plutonický svůj původ. Tu byly skalní balvany hluboko do země zapadlé, onde byl rozptýlen na zčernalém písku uprostřed jemné lávy křemen, jež náleží do druhu živce a nezvratně dosvědčuje, že území toto je účinek kristalisace.

Na povrchu třpytily se nescíslné labradority a křemenovité diamanty, odrážejíce střídavě červené, modré a zelené světlo, a kamení pemzovitě.

V pozadí zvedal se strmý břeh asi dvě stě stop nad hladinou mořskou vyčnívající.

Jasper Hobson uzavřel, že vystoupí až na hřeben těchto vyšin, aby mohl přehlednouti celou východní část tohoto území. Měl ještě dosti času, neb posud jen několik tuleňů sobě na pobřeží hovělo. Nebyliť to ostatně tuleni, jak lidé jeho za to měli, alebrž tak zvaní mořští koně neb mořské krávy, jež tvoří v zoologických soustavách odrůdu mrožů, a jež podle dlouhých se shora dolů, vybíhajících tesáků, k obraně sloužících, se poznávají.

Myslivci obešli malou zátoku, již přezvali zátokou mrožů a vystoupili na vyvýšené přímoří; Petersen, Hope a Kellet zůstali na malém předhoň, odkud měli dáti znamení, až mroži v dostatečném počtu se dostaví.

Jasper Hobson, Pavlina Barnettová a sergent Long vystoupili na hřeben pohoří, jež asi dvě stě stop zvýší nad okolím se vznášel. U jejich nohou rozkládalo se nekonečné moře, jež na sever obzorem oblohy se uzavíralo. Ledné moře pod tímto stupněm šířky bylo otevřeno a patrně až k úžině Behringerově splavné. V letě mohly tudíž lodi družstva snadno ze severozápadu k mysu Bathurstu připlouti.

Obrátiv se k západu odkryl Jasper Hobson zcela novou krajinu, jež mu vysvětlila sopečné zříceniny, jimiž pomoří bylo přeplněno. Asi deset mil vzdalí vznášely se sopečné pahorky s kuželovitými vrcholky.

„Nemohu pochopiti, pane Hobsoně,“ pravil sergent Long, „jak se mohou nalézati v krajinách polárních sopečné vrchy, třeba již zdály se býti vyhaslé.“

„Však ono jich není příliš mnoho,“ podotýkala paní Barnettová.

„Není jich mnoho,“ odpověděl Hobson, „ale přece se jich jakýsi počet vyskytuje na ostrově Jean Mayen, na ostrovech alcutických, na Kamčatce, v ruské Americe, na Islandě, na jižní polokouli, v krajinách australských, a v zemi ohniruské. Avšak Kellet dává nám znamení,“ podotýkal poručík.

Paní Barnettová, nechtějíc být svědkyní pobíjení mrožův, setrvala na vrcholku pohoří a ujednáno, že asi za hodinu k ostatní společnosti se vrátí.

Jasper Hobson a sergent vrátili se asi za čtvrt hodiny na břeh. Mrožů bylo tu nyní na sta. Někteří lezli po písku pomocí svých krátkých ruce podobných noh, větší část ale seskupená v rodinách, spala. Dva největší, patrně samci tři metry dlouzí, s nepřilíš hustou začervenalou srstí střežili ostatní tlupu.

Myslivci, velmi opatrně se přibližující, hleděli jednotlivá skupení mrožů obklíčiti a jim zpáteční cestu k moři zaskočiti. Na zemi jsou tato zvířata nemotorná, nehybná a neobratná. Pohybují se jen v malých skocích aneb skřivující páteř na způsob zeměplazů lezou. Avšak octnuvše se v moři stávají se ihned mrštnými rybami a hroznými plavci, již nezřídka uvádějí v nebezpečnoství bárky, které je pronásledují.

Velicí samci patrně tušili blížící se nebezpečnoství. Zpřímili hlavy, ohlížejíce se kolkolem. Ale než mohli dáti znamení na výstrahu, vrhli se Jasper Hobson a Kellet z jedné, sergent, Potersen a Hope s druhé strany na mrože, z nichž pět kulemi svými zastřelili a nožemi svými dorazili, kdežto ostatní tlupa do moře se vrhla. Pobití mroži byli značné velikosti. Slonová kost jejich tesáků zdála se býti výborná, ale Jaspera Hobsona nejvíce těšilo, že veliká a tučná jejich těla poskytnou hojnost oleje.

Pobití mrožové položeni na sáně i měli psi dosti na těžkém břemenu.

Paní Barnettová se zatím byla vrátila a celá družina odebrala se nyní pěšky podél břehu nazpět do Fort Espérance.

Hlava XVI.

Dva výstřely.

První polovice měsíce září byla již uplynula. Kdyby Fort Espérance byl ležel na samé točně, to jest o dvacet stupňů severní šířky výše, byla by polární noc tuto tvrz již dne 21. září svou temnotou zahalila. Ale pod sedmdesátým mimorovníkem ubíralo se slunce ještě po celý měsíc svým obloukem nad obzorem. Nicméně teploty povětrnosti již značně ubývalo. Špatné počasí patrně se blížilo. Avšak obyvatelstvo jednatelství mohlo je bez obavy vyčkati. Na potravních zásobách v skladištích uložených byl více než dostatek. Sušené zvěři bylo značně přibýlo a as dvacet mrožů bylo ještě pobito. Zima, totiž noc, sníh, led a mrazy mohly nastati. Byliť na vše připraveni.

Avšak Jasper Hobson měl též prospěchy družstva na zřeteli. Blížil se okamžik, kde zvířata, nabývající na zimu srsti, stávají se nejvzácnější kořistí.

Jasper Hobson uspořádal tudíž řádné honby.

Konkurence Indianů, již jsou obyčejní dodávatelé jednatelství, nebylo se pod touto zeměpisní šířkou co báti, ješto tito tuzemci navštěvují toliko jižnější území. Na přítoku malé říčky, asi šest mil na jihu od tvrze spozorován tábor bobrů. Tam zařídil Jasper Hobson první svou výpravu. Myslivci, s nimiž na vyzvání Jaspera Hobsona šla též paní Barnettová, odebrali se ku říčce na naznačené místo. Bylo tu několik set bobrů, již po párku nedaleko proudu obývali vyhrabané díry, ač stavbou zimních svých pobytů patrně se již zabývali. Na příč bystrého a dosti hlubokého potoku, kterýž nemohl tudíž až do nejspodnějších vrstev ani za největší zimy zamrznouti, byli bobři zbudovali proti proudu hráz poněkud obloukovou. Tato hráz

skládala se z kolů kolmo a blízko sebe rozestavených, jež ohebnými letorostmi a stromky vodorovně byly spojeny.

Vše bylo vyzděno hlinovitou prstí nohama hlodavců zpěchovanou a roubení hráze pokryto balvany z hlíny, jež bobří pomocí svých širokých okrouhlých vodorovně sploštělých a šupinatých ohonů byli zdělali.

„Tato hráz,“ vysvětloval Jasper Hobson paní Barnettové, „má za účel, aby voda říčky měla nezměněnou výšku i aby usnadnila stavitelům bobrů, by mohli proti proudu zbudovati ony okrouhlé budky, jichž vršky vidíte. Tyto budky jsou velmi řádné stavby, jejich stěny z dřeva a hlinovité prsti se skládající jsou na dvě stopy tlusté i vedou do nich toliko nízké otvory pod vodou, což arci každého obyvatele donucuje, aby se ponořil, ale zároveň též k bezpečnosti rodiny bobří přispívá. Kdybyste takovou budku rozbořila, shledala byste, že skládá se ze dvou pater, z dolejšího, jež slouží za skladiště, v němž nalezájí se zimní zásoby jako letorosti, kůry, kořeny, a z hořejšího, do něhož voda nezasahuje a v němž majitel se svou rodinou je živ.

V tuto chvíli nebylo žádného bobra vidět, ješto v noci pracující ve dne spí, následkem čehož arci chytání těchto hlodavců nespůsobilo lovcům žádných obtíží. Asi za hodinu bylo skoro sto bobrů chyceno a mezi nimi někteří, jichž černá kožešina měla velikou obchodní cenu. Jiní měli jak hedbáví měkkou dlouhou, lesknoucí se srst červenohnědé barvitosti, pod níž objevovalo se jemné, husté, stříbrošedé pápěří.

Bobrové kůže dopraveny jsou do skladiště, kde pod jmenem mladých bobrů dle jejich cen jsou do seznamu zaneseny.

Po celý měsíc září a do polovice října pokračováno v těchto honebných výpravách, jež měly vždy příznivé výsledky.

Chyceni jsou též jezevci, avšak v nepatrném počtu. Kůže jejich slouží za obrubu koňských chomoutů a ze srsti jejich dělají se kartáče a štětce.

Dravci tito, neboť jsou to vlastně malí medvědi — náležejí k odrůdě tak zvaných jezevců hltounů, již toliko v severní Americe se vyskytují.

Také pižmovonné krysy asi stopu dlouhé s ohonem velmi vyvinutým, jichž kožešina je velmi hledána, naplňovaly ve velkém počtu skladiště jednatelství.

Hranostajové objevovali se jen zřídka. Tato zvířátka náležela do rodu kun a neměla ještě své krásné zimní roucho, jež je úplně bílé, vyjma černou tečku na konci ohonu. Srst jejich byla dosud na povrchu červená a zespod šedožlutá. Muselo se tudíž jich ještě šetřit, až srst jejich zimními mrazy zbledne. Tchořů značný počet byl chycen a pobit. Honba na sobolí kůny, jichž kožešina je vzácná, ač arci méně než kožešina sobolů, v severní Evropě a Asii se zdržujících, odložena až na pozdější dobu zimní, kde se chytají do tenat.

Mezi kožešinami, jimiž se skladiště Fort Espérance obohacovala, slušno zejména zmíniti se o modrých a stříbrných liškách, jichž kožešiny na tržištích ruských a anglických za nejdrahocennější se pokládají. První místo zaujímá modrá liška, známá pod zoologickým názvem „Isatis“. Roztomilé toto zvíře s černou tlamou, majíc popelavou, téměř temnorusou srst, není nikterak modré, jak by se za to míti mohlo ; velmi dlouhá, velmi hustá a velmi heboučká jeho srst je obdivuhodná a má všechny vlastnosti, jež přísluší ku kráse kožešiny. Modrá liška je bez odporu králem srstnatých zvířat, kožešina její má šesteronásobnou cenu každé jiné kožešiny a plást cara ruského, jenž je zhotoven z kožešin od krků modré lišky, jež jsou převzácné, páčil se na výstavě londýnské roku 1851 za 3400 liber šterlinků.

Několik těchto lišek objevilo se v okolí mysu Bathurstu, avšak myslivci nemohli se jich zmocniti, neb tito dravci jsou lstiví a obratní a těžce se chytají. Za to však zastřeleno as tucet stříbrných lišek, jichž překrásná černá srst na končetinách je bělavá.

Jedné stříbrné lišky dostalo se myslivcům z Fort Espérance, za okolností Jasperu Hobsonovi velmi nemilých.

Dne 24. září z rána unášely dvoje sáně Jaspéra Hobsona, Pavlinu Barnettovou, sergenta Longa, Marbre-a a Sabine-a k zátoce mrožů.

Někteří lidé z tvrze byli uprostřed skalín včerejšího dne spozorovali stopy stříbrných lišek a vskutku také dvě hodiny po příchodu myslivců ležela již jedna stříbrná liška mrtva na zemi.

Bylyť ještě dvě as tři takové lišky spozorovány, což přimělo myslivce, aby se rozdělili. Kdežto Marbre a Sabine pustili se za stopou jedné lišky, hleděli poručík, sergent Long a Pavlina Barnettová zaskočiti zpáteční cestu druhému krásnému zvířeti, jež za skalami skryti se hledělo. Asi půl hodiny stíhali lišku bez úspěchu. Avšak zvíře bylo ze tří stran skalami obklíčeno a čtvrtou stranu uzavíralo moře. Liška seznala nebezpečí jí hrozící i hleděla mu ujíti šťastným skokem, jenž přinutil myslivce, aby po ní střelili, an by jinak na jisto byla jim uklouzla. Liška vyskočila na skálu. Avšak Jasper Hobson v tom okamžiku, kde zvíře jak stín kolem něho letělo, uvítal je kulí. V tu chvíli ale zazněl druhý výstřel a liška smrtelně raněná sklesla na zem.

„Hurá, hurá,“ zvolal Jasper Hobson. „Liška je má!“

„A má,“ odvětil cizinec, jenž šlápnul na lišku v tu chvíli, kde poručík ruku po ní byl vztáhnul.

Jasper Hobson zaražen ucouvnul. Byltě měl za to, že druhá kule vyšla z ručnice sergenta a teď byl se octnul vůči neznámému myslivci, z jehož ručnice dosud se kouřilo.

Oba soupeři na sebe pohlíželi.

Paní Pavlina Barnettová a sergent Long přikvapili a také Sabine a Marbre v brzce se dostavili, kdežto asi tucet mužů docházelo ze skal k cizinci, jenž před cestovatelkou zdvořile se uklonil.

Byltě to muž vysokého vzrůstu, pravý to vzor oněch kanadských cestujících, jichž konkurence Jasper Hobson zejména se obával. Lovec týž měl na sobě onen zvláštní oděv, jež americký romanopisec Washington Irving tak důkladně byl popsal, pokrývku

na způsob pláště přehozenou, bavlněnou košili s pestrými pruhy, široké ale krátké soukenné kalhoty, kožené kamaše, střevíce z jezevčí kůže, vlněný pestrý pas, za nímž byly zastrčeny nůž, pytlík na tabák, dýmka a jiné maličkosti, zkrátka oděv to napolo vzdělance, napolo divocha. \ Čtyři jeho průvodčí byli oděni jako on, ač méně nádherně, ostatních osm průvodčích byli Chipewaysští Indiani.

Jasper Hobson se neklamal. Stál tu před ním Francouz, aspoň dojista potomek Francouzů z Kanady a snad dokonce jednatel některého amerického družstva, jenž měl za úkol, aby pozoroval zřizování nového jednatelství.

„Tato liška náleží mně,“ pravil poručík po několika okamžicích mlčení, po kteréž byli oba soupeři zrak obapolně na sebe upírali.

„Náleží vám, pakliže jste ji zastřelil,“ odvětil neznámý v dobré angličtině, avšak s lehounkým cizím přízvukem.

„Mýlíte se, pane,“ odvětil poněkud rozčileně Jasper Hobson. „Toto zvíře náleží mně i kdyby je byla usmrtila vaše kule a nikoli moje.“

Opoprvhý úsměv byl odpovědí na toto tvrzení, v němž zračila se veškerá osobivost hudsonbaiského družstva, jež chtělo míti nárok na všechna území atlantického a tichého moře.

„Vyt tedy, pane,“ podotýkal neznámý, opíraje se o hlaveň své ručnice, „pokládáte hudsonbaiské družstvo za vlastníka veškerého území na severu Ameriky.“

„Arciže,“ odvětil poručík Hobson, „a pakliže vy pane, jak za to mám, náležíte k americké jakési společnosti—“

„Družstvu pro kožešiny ze St. Louis,“ odvětil myslivec, ukloniv se.

„Tuším,“ pokračoval poručík, „že byste byl ve velkých rozpacích, maje prokázati se listinou, jež vám udílí privilej na některou část tohoto území.“

„Listiny, privileje,“ pravil opovrzhlivě Kanadan, „tot jsou slova ze sestárlé Evropy, jež nemají v Americe platnosti.“

„Však nejste na půdě americké alebrž na půdě anglické,“ odvětil hrdě Jasper Hobson.

„Pane poručíku,“ podotýkal myslivec poněkud se rozčiluje, „nenít nyní k tomu doba, abychom tuto záležitost brali na přetřes. Známet od dráhné doby nároky Anglie vůbec a družstva hudsonbaiského zvláště vzhledem k územím honebním, avšak tuším, že dříve neb později události změní tyto poměry a že Amerika bude americkou od úžiny Magelhaenské až k severní točně.“

„Tomu nevěřím,“ odvětil úsečně Jasper Hobson.

„Budiž tomu jakkoli, pane,“ pokračoval Kanad'an, „navrhuji vám, abychom upustili od přetřesu mezinárodních záležitostí. Necht jsou nároky družstva jakékoli, tolik je na bíledni, že nejsevernější části pevniny a zejména na pomoří náleží tomu, kdo je osadí. Vy jste zřídili jednatelství na mysu Bathurstu, nuže dobrá, my nebudem honiti na vašem území, ale tuším, že i vy šetřiti budete našeho území, až družstvo ze St. Louis zařídí jinou tvrz na severních hranicích Ameriky.“

Čelo poručíka se sraštilo. Jasper Hobson nahlížel, že družstvo zátoky hudsonské v nedaleké budoucnosti setká se s nebezpečnými soupeři až na severním pomoří, že nároky jeho na území severní Ameriky nebudou uznávány a že mnohá krvavá šrůtka mezi konkurenty nastane. Nahlížel zároveň, že není nyní doba, aby brána byla na přetřes záležitost privilejí a proto nebyl nerad, když zdvořilý lovec rozprávku o jiné záležitosti započal.

„Co se týče záležitosti, jež nyní nás rozdvojuje,“ pravil Kanad'an, „nemá tuším velké důležitosti a mám za to, abychom ji po lovecku rozřešili. Vaše ručnice a moje mají rozličné hlavně a kule naše tudíž snadno od sebe se rozeznají. Nechť liška náleží tomu, kdo ji skutečně zabil.“

Návrh byl spravedlivý. Mrtvola lišky byla tudíž prohledána. Jednu kuli měla v boku, druhou v prsou.

„Zvíře náleží vám, pane,“ pravil Jasper Hobson, nemoha zcela potlačiti nevrlost, že mu takto ušla drahocenná kožešina.

Cizinec zvednul lišku. Avšak v okamžiku, kde se již za to mělo, že ji hodí přes rameno a s ní odejde, přikročil k paní Barnettové.

„Dámy mají v oblibě krásné kožešiny,“ pravil. „Kdyby věděly, s jakými obtížemi, ba někdy i s jakým nebezpečenstvím se jich nabývá, tuším, že by méně po nich bažily. Avšak ony mají je v oblibě. Pročež dovolte, paní, abych vám tuto kožešinu na upomínku našeho setkání se nabídnul.“

Paní Pavlina Barnettová váhala přijmouti drahocennou kožešinu, avšak kanadský lovec nabízel ji s takovou dvorností a s takovou dobrosrdečností, že by to bylo bývalo urážlivé, kdyby nabídnutí byla odmítla. Cestovatelka přijala tudíž kožešinu a poděkovala vlídně cizinci.

Týž uklonil se před paní Pavlinou Barnettovou, po té pozdravil Angličany a provázen svými soudruhy zmizel v krátkce za skalami pomohí.

Poručík dal se se svými soudruhy na zpáteční cestu do Fort Espérance. Jasper Hobson kráčel všecek v myšlenky pohřížen. Tvrz úsilím jeho zařízená byla nyní známá cizímu družstvu, a ze setkání se s kanadským cestujícím předvídal Jasper Hobson veliké obtíže do budoucnosti.

Hlava XVII.

Blížící se zima.

Dne 29. září nastala v povětrnosti značná změna. Obloha byla zakryta mlhami, jež v dešť se rozpouštěly. Špatné počasí se blížilo. Paní Joliffe-ová zabývala se dříve než sních pokryje zem sázením semen. Vrcholkem mysu chráněné pole několik akrů rozsáhlé bylo již dříve za tímto účelem upraveno a v posledních dnech měsíce září posázeno.

Jasper Hobson nechtěl čekati na příchod velkých mrazů a nalehal, aby jeho soudruzi již nyní zimním šatstvem se oděli. I vzali tudíž na tělo vlnu, svrchníky z jezevčí kůže, kalhoty z kůže tulení, kožené Čepice a nepromokavé boty. Také obydlí oděna jsou v roucho zimní.

Dne 2. října zachvátil první sníh veškeré území v okolí mysu Bathurstu. Toliko vody, jezera a moře nebyly ještě spoutány a lišily se svou šedou, pošmurnou a špinavou barvitostí ode všeho ostatního.

Na obzoru severním byly nicméně pozorovati již první ledné hory. Ostatně netrvalo to dlouho a také povrch jezera a moře ztuhnul.

Za několik dní bylo vzezření mysu Bathurstu a jeho okolí nabylo úplně jiné tvářnosti. Krajina jakoby zcela byla se proměnila. Nová země, majíc na sobě ráz velkolepého smutku zjevovala se před zrakoma. Podrobnosti byly zmizely. Tu nebylo viděti již moře, kde druhdy rozkládal se širý oceán, žádné půdy se střídavými barvami, alebř všude rozprostíral se jednotvárný běloskvoucí koberec. Na místě lesů spatřil jsi směsici bezlistých letorostí jinovatkou pokrytých. Na místě zářícího slunce viděti byl toliko bledý kruh uprostřed mlh

se vlekoucí, jenž jedva po několik hodin stlačeným obloukem se ubíral. Také obzor moře, jenž druhdy od oblohy ostře se lišil, byl zmizel a na místě něho zjevoval se nekonečný řetěz ledných hor, tvořících neproniknutelnou hromadu krů, jež příroda byla snesla mezi točnu a smělé cestovatele, již až k ní chtějí se prodrati.

Tomáš Black nad touto proměnou povětrnosti div sobě nezoufal i upokojil se teprv, když Jasper

Hobson ho ujistil, že za krátko nastanou jasné mrazivé noci, jež výborně hodí se k hvězdářskému pozorování, zejména oněch zjevů, jež jako severní záře, odměsíci toliko v zemích polárních se vyskytují.

Povětrnost byla ostatně vždy ještě snesitelná, ješto zejména nevál vítr, kterýž jak známo mrazy činí citelnějšími. Pokračovalo se tudíž ještě několik dní v honbách. Nové kožešiny hromadily se v skladištích jednatelství, nové potravní zásoby naplňovaly špižírny.

Nyní objevila se též veliká hejna labutí tak zvaných pištců, jedna z krásných to odrůd v severní Americe, jichž myslivci několik párů zastřelili. Byla to překrásná čtyry až pět stop dlouhá zvířata s bílým perím, mající hlavu a hořejší část krku barvy měděné. Ubíraly se právě do pásma hostinnějšího, v letu neobyčejně rychlém, neb vzduch a voda jsou jim stejně vítané živly. Jiné labutě, tak zvané trubači, jichž křik podoben jest zvuku návěštní trubky, byly taktéž v četných hejnech spozorovány. Stěhovaly se taktéž z těchto krajín. Bylyť bílé jako pištcí, měly také téměř celou jejich podobu, avšak zobáky a ploské nohy jejich byly černé.

Ani Marbre ani Sabine nebyli tak šťastní, aby některou takovou labuť zastřelili, avšak volali za nimi „na shledanou“, neboť za prvních dnů jarních ptáci tito pravidelně se vracují, kde pak velmi snadno bývají chytáni. Pro svou kůži, peří a pápěří jsou myslivci a Indiany horlivě stíháni a v letech příznivých rozesílají jednatelství tyto labutě až po desíti tisících na tržiště starého světa, kde se kus až za půl guiney prodává.

Na těchto výletech, jež trvávaly jen několik hodin a jež špatná

povětrnost často přerušovala, potkávali se lovci zhusta s hejny vlků. Nemusili chodit daleko, neb tato zvířata smělejší, když hlad je pohání, blížila se až k samému jednatelství. Majíť velmi vytríbený čich, a výpary kuchyně je vábily. V noci vyli způsobem děsným. Tito dravci, ač jednotlivě nejsou nebezpeční, stávají se jimi svým počtem, takže lovci neodvažovali se z obvodu tvrze, nejsouce dostatečně ozbrojeni.

Také medvědi nabývali nyní více chuti k útokům. Každého dne několik se jich objevilo. V noci pouštěli se až k samému ohrazení. Někteří z nich byli postřeleni a vzdálili se, zanechavše krvavé stopy na sněhu. Avšak do 10. října nebyl ani jeden z nich zůstavil svou teplou a vzácnou kožešinu v ruce lovcův. Ostatně nedovoloval Jasper Hobson i nyní svým lidem, aby na tato hrozná zvířata činili útoky. Měl za to, že je líp vyčkati, až nadejde okamžik, kde medvědi hladem dohnání pokusí se o útok na tvrz Espérance. Pak bude na čase brániti se a zároveň zásobiti skladiště.

Po několik dní potrvála povětrnost suchou a studenou. Sníh byl na povrchu stvrdnul a byl tudíž chůzi přízniv. I podniknuty tudíž některé výlety k pomoří na jihu tvrze. Poručík byl by rád zvěděl, zdali po jednatelích družstva pro kožešiny ze St. Louis, pakliže území toto opustili, vyskytnou se stopy, kudy byli se ubírali, avšak veškeré pátrání bylo marné. Nejspíše tito Amerikáné odtáhli k některé jižní tvrzi, aby tam zimu strávili.

Krásní dnové však dlouho netrvali a v prvním téhodnu listopadu padal sníh nad míru hojně i pokrýval v brzce zemi na několik stop vysoko. Museliť se vchody denně zametati a zařídily se chodby, vedoucí k vratům tvrze, ku kolně, k chlévu pro soby a k psinci.

Výlety konaly se zřídka a to jen pomocí tak zvaných sněhových střevíců.

Když povrch sněhu mrazem stuhne, unese tíži člověka, aniž by povolil a poskytuje noze pevnou oporu. Obyčejná chůze nemá tu překážek. Jakmile však sníh změkne, nelze učiniti kroku, aniž

by člověk až po kolena nezapadnul. V takových případech upotřebí Indiani sněhových střeviců.

Poručík Hobson a jeho soudruzi byli v upotřebení těchto střeviců úplně vycvičeni, i dovedli po křehkém sněhu běhati jako na bruslích. Také paní Barnettová byla sobě zvykla na týž podivný obuv a v krátce mohla v rychlosti závoditi se svými soudruhy.

Dne 14. října byla velmi nepříjemná povětrnost a vítr bodal jakoby jehlami. Mimo dům mohla snadno každému některá část těla zmrznouti, pakliže oběh krve třením pomocí sněhu rychle se neobnovil.

Rozumí se samo sebou, že za takových okolností všeliká ruční práce pod širým nebem byla nemožnou. Dobou touto byly ostatně dny nad míru krátké. Slunce setrvalo na obzoru jen po několik hodin, načež následoval dlouhý soumrak. Skutečné přezimování, kde nemohlo vyjít se ani z domu, nastalo.

Poručík Hobson nalehal tudíž, aby dokončily se nutné práce i aby rozložily se lečky a lapačky, jimiž okolí mysu Bathurstu po dobu zimní mělo se obklopiti. Byloť as třicet takových léček a lapaček zřízeno.

Dne 12. listopadu rozmnožila se malá osada o nového člena. Paní Mac-Napové narodil se silný zdravý chlapec, jímž mistr tesařský s hrdostí se vychloubal.

Paní Barnettová byla kmotrou nemluvněti, jemuž dáno křestní jméno „Michal Espérance“. Křestní obřad vykonán s jakousi okázalostí a den týž slaven v jednatelství co svátek na počest malé bytosti, jež zrodila se za sedmdesátým stupněm severní šířky.

Několik dní po té, dne 20. listopadu skrylo se slunce za obzorem, aby před dvěma měsíci více se neobjevilo. Noc polární byla začala.

Hlava XVIII.

Noc polární.

Dlouhá tato noc oznámila svůj příchod prudkou bouří. Chumelice byla tak hrozná, že Jasper Hobson otevírání dveří naprosto zakázal. Přezimovatelé byli skutečnými zajatci.

Okenice byly tak pevně uzavřeny, aby vítr nemohl pronikati. V svítelnách muselo hořeti po celou dobu, kteráž po tuto dlouhou noc ku spaní nebyla určena.

Pakliže i venku panovala tma, tož bylo mlčení v těchto vysokých stupních severní šířky nahrazeno hlukem bouře. Vítr, jenž mezi stavením a strmým pobřežím se proháněl, podobal se dlouhému vytí. Stavení otřásalo se ve svých základech a nejsou pevně zbudováno, nebylo by vichřici zajisté odolalo. Sníh kolkolem stavení se nahromadil a ochaboval na štěstí dorážení vichřice. Chvillemi zavzníval neobyčejný praskot, patrně byly se ledné hory sesuly a ozvěna rozmnožovala tíž hluk, jenž hřímání se podobal.

Musel člověk na děsné zuření v tomto podnebí býti již zvyklý, neměl-li jím býti sklíčen. Poručík Hobson a jeho lidé byli tomu již zvykli, paní

Barnettová a Madge-ova zponenáhla tomu zvykaly. Bylyť ostatně na svých cestách již zakusily onu hroznou vichřici, jež Čtyryadvacetiliberní dělo z místa unáší, avšak zde na mysu Bathurstu byl tíž přírodní zjev za noci a chumelice ještě děsnější. Pakliže vítr stavení nerozkotal, tož bylo možno, že dvanácte hodin po bouři veškerá stavení zmizí pod stejnou příkrývkou sněhu.

V tomto zajetí snášeli se výborně všichni tito hodní lidé, tak že to nedošlo k žádným svízelným a stížnostem. Zabývali se prací, čtením

a hraním. Mimo běžné práce obstarávání kuchyně a čistění světnic, shotovovali a pracovali oděvy a obuví, upravovali zbraně, a Jasper Hobson zabýval se pilně spisováním důkladného denníka.

Každý měl část práce vykázanou dle řádu ve veliké síni vyvěšeného. Tomáš Black rozkládal a skládal své nástroje a přehlížel své hvězdářské výpočty. Meškal téměř neustále ve své komnatě, spílaje na nynější vichřici, jež mu ve všelikém nočním pozorování překážela. Z vdaných tří ženštin zabývala se Mac Napová svým zdárně prospívajícím kojencem, kdežto paní Joliffová za podpory paní Raeové a čmuchačka Joliffa měla kuchyňskou práci výhradně na starosti.

V určitých hodinách a v neděli po celý den konaly se společné zábavy, čímž bylo především čtení. Bible a několik cestopisů tvořily celou knihovnu tvrze, ale hodní tito lidé i s málem se spokojili. Obvykle předčítala paní Pavlina Barnettová a její posluchači se skutečnou rozkoší jí naslouchali. Biblické dějiny nabývaly zvláštního půvabu, když Barnettová se svým zvuchým pevným hlasem přednášela některé kapitoly z posvátné knihy. Osobnosti a rekové legendy oživovali se zvláštním způsobem. Zjevila se vždy všeobecná

spokojenost, kdykoli roztomilá paní Barnettová v určitou hodinu knihy své se chápala. Bylať vskutku duší této malé společnosti, poučujíc se poučovala i jiné, a tázajíc se o radu a sama zase radu udílejíc byla vždy a ve všem k službám ochotna. Spojovala v sobě všechny půvaby ženštiny, a všechnu její dobrotu, k čemuž družila se mravní ráznost muže. Tato dvojitá vlastnost měla dvojitou cenu před očima těchto drsnatých vojínův, již byli do ní celí pobláznění a život svůj za ni by byli dali. Slušno podotknouti, že paní Pavlina Barnettová sdílela všeobecný způsob života, že neuzavírala se ve své komnatě, alebrž že uprostřed svých soudruhů pracovala a svými dotazy a svými odpověďmi každého k tomu přiměla, aby účastnil se v společné rozpravě.

Nezahálelo tudíž nic v tvrzi Espérance, ani ruce, ani jazyky.

Pracovalo se neustále, a rozpravy vedly se bez přítrže, vedlo se všem dobře.

Následkem toho vznikal dobrý rozmar, jímž udržovalo se dobré zdraví a zapuzovala se nudnost dlouhého tohoto zajetí.

Vichřice nikterak se neutišovala. Po tři dny byli přezimovači v domě uzavřeni, a chumelice trvala stále s neumenšenou prudkostí. Jaspera Hobsona zmocnila se netrpělivost. Bylot nutno, aby vzduch uvnitř světnice uhličnatkou přeplněný byl obnoven neb světlo v nezdravém vzduchu již jen kalně hořelo. Poručík Hobson poradiv se se sergentem Longem ustanovil se na tom, aby dne 23. listopadu jedno z oken v průčelí na konci chodby se otevřelo, ješto tam vichřice méně prudce dorážela. Toť arci nebyla snadná práce. Křídla oken byla do vnitř sice bez velké obtíže otevřena, avšak okenice tlačena stvrdlými kusy ledu přese všechno úsilí nechtěla popustit. Musela býti ze stěžeji vyzdvížena. Po té doráženo lopatami a sekerami na spoustu sněhu, jež byla nejméně deset stop ztlouští. Musel prokopati se příkop, jímž vzduch zvenčí mohl vnikati.

Jasper Hobson, sergent, několik vojinů a paní Barnettová pustili se, ač nikoli bez obtíže, touto chodbou, kterouž vichřice s nebezpečnou zuřivostí řádila.

Jaký to pohled poskytoval mys Bathurst a rovina v okolí! Bylot tou dobou poledne a jedva nepatrný soumrak naznačoval jižní obzor. Mráz nebyl tak tuhý, jak by se bylo mohlo za to míti, avšak chumelice byla posud tak prudká, že by poručíka, jeho lidi a paní Barnettovou dojistá byla porazila, kdyby je spousta sněhu, do níž až do polovice těla byli zapadli, proti bouřlivé vichřici nebyla chránila. Mluvit nemohli, ba nemohli téměř ani vidět, ješto vločky sněhu do tváře jim šlehající je oslepovaly. Za půl hodiny byli by bývali sněhem úplně zasypani. Kolem nich bylo vše bílé a kdyby nebylo bývalo zamodralých sloupů dýmu, jenž z dvou komínů do výše se vznášel, nebyl by cizinec ani tušil, že se na tomto místě nalezá obydlená budova.

Za těchto okolností byla arci procházka velmi krátká. Cestovatelka byla nicméně kvapným rozhledem po pusté této krajině nabyla nevyhladitelné upomínky na arktickou bouři v celé její hrůze.

Vzduch uvnitř domu byl se již v několika okamžicích obnovil. Poručík Hobson a jeho soudruzi tudíž v brzce se vrátili. Okno zase se zavřelo, avšak za příčinou provětrání, vyčištěn každý den jeho otvor. Tímto způsobem uplynul celý týden.

Sobové a psi měli dostatek píce, takže nebylo třeba, aby se na ně dohlíželo. Osm dní byla malá společnost úplně uzavřena. Bylo to dlouho pro lidi zvyklé na čerstvý vzduch, pro vojáky a lovce. Poznenáhla pozbývalo i předcítání svého půvabu i cribbage, hra v karty v Anglii velmi rozšířená, stávala se nudnou. Všichni chodili spat v naději, že probudivše se uslyší poslední zuření vichřice, avšak naděje osvědčila se vždy marnou.

Sníh neustále hromadil se před okny, vichřice burácela, ledné hory s rachotem hromu řítily se, a dým poháněn byl komíny nazpět do světnic, v nichž kašel neustále se rozléhal — zkrátka vichřice nejen se netišila, ale podobalo se, jakoby neměla mít konce.

Konečně dne 28. listopadu oznamoval tlakoměr ve veliké síni vyvěšený blízkou změnu povětrnosti a skutečně mohli obyvatelé tvrze *Espérance* dne 29. listopadu z klidu venku panujícího soudit, že vichřice je u konce.

Každý spěchal, aby se dostal na čerstvý vzduch, neb zjetí bylo dosti dlouho trvalo. Dvěře nemohly se otevřít. Museli tudíž vyléztí oknem, od něhož nahromaděné závěje musely se odkliditi.

Nyní však nešlo již o to, aby měkká vrstva sněhu se proházela, tuhým mrazem byla celá tato spousta stuhla i musela se tudíž pomocí seker odkliditi.

Toť bylo dílo asi půl hodiny a v brzce pobíhali všichni vyjma paní Mac Napovou, jež nebyla ještě vstala, vnitřním nádvořím. Ješto vítr úplně byl se utišil, byla tuhá zima snesitelná.

Byloť as osm hodin z rána. Od nadhlavníku, na němž zářila

hvězda polární, až k posledním hraničním obzoru leskla se souhvězdí v překrásné jasnosti. Oko by bylo za to mělo, že jich cítá na miliony, ačkoli neozbrojené oko na celé obloze nemohlo jich více než pět tisíc sčítati.

Tomáš Black projevoval neustále svůj úžas. Hvězdnatou oblohu nezahaloval ani jediný výpar, ani jediná chmura. Krásnější obloha nezjevila se nikdy zrakům hvězdáře.

Mezi tím, co Tomáš Black v rozkoši tonul, nedbaje věcí pozemských, byli se soudruzi jeho octnuli až na rozhraní opevněného ohrazení.

Spousta sněhu byla arci jako skála stvrdlá, avšak byla tak skluzká, že každou chvíli některý upadnul. Rozumí se samo sebou, že nádvoří tvrze bylo úplně zasypáno. Jediná střecha domu vyčnívala poněkud z bílé větrem vodorovně zavaté hladiny.

Z ohrazení trčely jen konce kolí, takže i nejneobratnějšimu zvířeti nemohlo býti na závalu. Ale co počítí? Nemohlo se na to pomýšleti, aby se na tak široké prostoře odklidilo deset stop stvrdlého sněhu.

Mezi tím, co poručík prohlížel ohrazení, jež hlavní budově nemohlo poskytnouti ochranu, pokud slunce sněhovou kůru nerozpustilo, volala paní Joliffová: „A což naši psi, a naši sobi?“

I bylo vskutku třeba, aby přihlídko se na tato zvířata. Psinec i chlív, nižší než hlavní budova, mohli býti úplně zasněženy i bylo možno, že se tam vzduchu nedostávalo.

I kvapili jedni k psinci, druzí k chlěvu sobův, avšak všeliké obavy byly ihned rozptýleny. Ledná zeď, jež nyní spojovala severní roh domu se strmým pobřežím, byla částečně chránila obě stavení, takže kolkolem nich sníh toliko čtyry stopy vysoko ležel. Otvory v stěnách nadělané nebyly ještě sněhem zasypány. Zvířata byla při dobrém zdraví, dvěře se otevřely, a psi vyběhli ven, radostně štěkající.

Avšak mráz byl dosti prudký, a po procházce as hodinu trvající zpomínal každý na kamna ve veliké síni. Venku nebylo v tuto chvíli

co dělati. Na lapačky, jež byly deset stop sněhem zapadly, nemohlo se nyní dohlédnouti.

I vrátili se tudíž domů. Okno bylo uzavřeno, a každý zasednul za stůl, neb byl právě čas k obědu.

I rozpředla se rozmluva o mrazu, jímž tak náhle byla ztuhla tlustá vrstva sněhu. Bylať to mrzutá okolnost, jež k bezpečnosti tvrze nepřispívala.

„Pane Hobsoně,“ tázala se paní Pavlina Barnettová, „což nemůže se očekávati několik dnů oblevy, jíž by tato vrstva sněhu ve vodu se proměnila?“

„Nikoli, paní,“ odvětil poručík. „Obleva v tuto dobu není pravděpodobná. Mám spíše za to, že nastanou ještě tužší mrazy a jesti to mrzuté, že nemohli jsme odkliditi týž sníh, pokud byl ještě kyprý.“

„Jak, vy máte za to, že teploty ještě značně ubude?“

„Zajisté, paní. Co pak značí dvacet stupňů pod mrazištěm v tak vysokých šířkách?“

„Ale jak by to bylo, kdybychom byli na točně samé,“ tázala se paní Barnettová.

„Točna, paní, není nejstudenější bod zeměkoule, ješto největší část námořních plavců shoduje se v tom, že nalézá se tam otevřené moře. Podobá se tomu, že prostřední teplota, následkem jakýchsi zeměpisných a vodopisných okolností panuje na bodě ležícím pod 95° poledníkem a 78° severní šířky, totiž na pobřežích severní Georgie. Tam jest prostřední teplota rovná 19° Celsia pod mrazištěm. Týž bod je také znám pod názvem „točna studenosti“.

Od tohoto bodu jsme ale ještě osm stupňů šířky vzdáleni,“ odvětila paní Barnettová.

„Zajisté,“ pravil poručík, „a proto také se spolehám, že nedočkáme se na mysu Bathurstu takových svízelů, jako by to bylo v severní Georgii. Avšak mluvím-li o točně studenosti, tož činím to, abyste to neměla za skutečnou točnu, je-li řeč o ubývání teploty

ve vzduchu; třeba míti na zřeteli, že i na jiných bodech zeměkoule panují veliké mrazy, jen že dlouho netrvají.“

„A kde, pane Hobsoně?“ tázala se paní Pavlina Barnettová. „Mohu vás ujistit, že mne tato záležitost zvláště zajímá.“

„Pokud se pamatuji,“ odvětil poručík, „zjistili arktičtí cestovatelé, že na ostrově Melville teplota klesla až na 51° Celsia pod mraziště, a v přístavu Felix až na 53° pod mraziště.“

„Neleží ostrov Melville a přístav Felix ještě pod vyšší zeměpisní šířkou než mys Bathurst?“

„Zajisté paní, avšak až do jistých rozhraní nemá zeměpisní šířka nijakého vlivu. Stačí spolupůsobení různých atmosferických poměrů, aby nastaly veliké mrazy. A mám-li dobrou paměť, tož bylo to roku 1845 ... Sergent Long, nemeškal jste tou dobou ve Fort Reliance?“

„Ano, pane poručíku,“ odvětil Long.

„Nuž, neměli jsme onoho roku v lednu neobyčejné mrazy?“

„Arciže,“ dotvrzoval sergent, „pamatuji se s určitostí, že teploměr klesl až na 50°, 7 Celsia pod mraziště.“

„Jak,“ zvolala paní Barnettová, „padesát stupňů Celsia pod mraziště ve Fort Reliance! Na velikém otročím jezeře?“

„Ano paní,“ odvětil poručík, „a to pod 65 stupněm zeměpisní šířky a to v témže mimorovníku, v jakémž je též Kristiána a Petrohrad!“

„Nuž pane Hobsoně, toť musíme na všechno býti připraveni.“

„Ano na vše, když se přezimuje v krajinách arktických.“

Dne 29. a 30. listopadu mrazu nikterak neubývalo a musel se v kamnech stále udržovati silný oheň, an by jinak vlhkost zajisté ve všech koutech domu v led se byla proměnila. Avšak paliva byl dostatek a nešetřilo se také na něm. Na vzdor krutému mrazu zvenčí byla teplota uvnitř stále nad mrazištěm udržována.

Tomáš Black, ježž jasná obloha vábila, hodlal navzdor kruté zimě hvězdářské své pozorování podniknouti, avšak musel v brzce od toho ustátí. Nástroje jeho pálily jej v rukou. Pálily, to je jediné

slovo, jež může poskytnouti pojem o pocitu, jež způsobuje těleso kovové podrobené tak kruté zimě. Když kůže prstů zůstala Blackovi na kovové rouře viseti, zastavil tíž své pozorování.

Blankyt nahradil mu je nedostižným zjevem svých překrásných ukazův, nejprvé odměsícím, totiž září měsíční, která opět měsícem zdá se býti, a pak žhoucí severní září. Toto odměsící tvoří kolkolem měsíce bílý kruh s okrajem bledechčerveným. Tíž ukaz světlový, jež vzniká lámáním paprsků o malé, ve vzduchu poletující ledné hlati, jevíl průměr asi 45 stupňů. Uprostřed tohoto vínků zářila hvězda noci v nejskvělejším lesku. Asi patnácte hodin po té splanula nad severním obzorem překrásná severní záře, rozkládající se v oblouku více než sto zeměpisních stupňův. Vrcholek oblouku nalezal se za magnetickým poledníkem, a zjev tíž, jak mnohdy bylo pozorováno, ozdoben byl všemi barvami hranolu, mezi nimiž zejména červená nejvíce vynikala. Na některých místech blankytu byly hvězdy, jakoby v krvi ponořeny. Z mlhové vrstvy na obzoru se rozkládající a jádro zjevu tvořící prýštěly se chvílemi proudy žhoucí záře, z nichž některé částečně překročily nadhlavník a jimiž blednulo světlo měsíce ponořeného v těchto elektrických vlnách. Záře tyto se zachvívaly, jakoby nějaký povětrný proud jejich molekuly pohyboval. Žádný popis nedovede vylíčit vznešenou velkolepost této paprskovitě záře, jež v celém svém lesku osvětlovala severní točnu zeměkoule.

Po té asi po půl hodině nedostižitelného lesku, jehož ani neubývalo ani nepřibývalo, bez nejnepatrnějšího i jen částečného umenšení světla, zhasnul náhle lesknoucí se zjev, jak by neviditelnou rukou najednou byly ucpány veškeré zdroje elektrické, jež tíž zjev byly oživovaly.

Byltě pro Tomáše Blacka již nejvyšší Čas, že tak se stalo. Ještě pět minut a horlivý hvězdář byl by na místě zmrznul.

Hlava XIX.

Návštěva v sousedstvu.

Dne 2. prosince nastala obleva. V mírných pásmech byla by arcí zima dosud panující pokládala se za krutou, ale obyvatelé Fort Espérance ji snadno snášeli. Kromě toho panoval ve vzduchu úplný poklid.

Ješto poručík Hobson byl pozoroval, že hořejší vrstvy sněhu zase zkyprěly, nařídil, aby sních za ohražením byl odklizen.

Mac Nap a jeho lidé chutě dali se do práce, jež v několika dnech šťastně se dokončila.

Zároveň vyčistěny od sněhu léčky a lapačky, jež na novo se rozestavily.

Četné stopy ukazovaly k tomu, že srstnatá zvířata byla se v okolí mysu nakupila, a ješto půda žádně píce jim neposkytovala, museli vnaďám lapaček padnout za obět.

Na radu lovce Marbre-a zřízena též jáma na lapání sobů podle způsobu Eskimáků. Bylať to jáma na všechny strany as deset stop široká a as dvanáct stop hluboká. Prkno na způsob houpačky položeno nad jámou.

Zvíře bylinami na konci prkna naspanými navnaděné muselo nezbytně skáceti se do jámy, z níž nemohlo více vyléztí.

Patrně, že následkem této houpačky lapačka pokaždě zase sama se obnovila a že takto více sobů po sobě mohlo býti chyceno.

Marbre zřizuje svou lapačku, jakož i Jasper Hobson byli nemálo překvapeni, spozorující, že motyka proniknuvši čtyry až pět stop zemí a pískem vrazila zase na vrstvu sněhu, tvrdou jak skála, jež zdála se býti velmi tlustou.

„Na této části pobřeží,“ podotýkal Jasper Hobson, „musela před

mnohými lety panovati velmi neobyčejná zima a to po dlouhý čas, později vrstva ledu, jež nejspíše rozkládá se na ložisku žulovém, pokryla se pískem a zemí.

„Zajisté, pane poručíku,“ odvětil lovec, „ale to naší lapačce není na újmu. Naopak shledají sobi v lapačce hladkou stěnu, o níž nebudou se moci zachytit.“

Marbe měl pravdu a budoucnost stvrdila jeho domněnku.

Když Marbre a Sabine dne 5. prosince šli podívat se na jámu, zaslechl, jak se v ní ozývá temné mumlání. Zastavili se.

„To není hlas sobí,“ pravil Marbre, „i dovedl bych uhadnouti zvíře, jež v lapačce naší uvízlo.“

„Medvěd?“ tázal se Sabine.

„Ano,“ pravil Marbre, jehož oči radostí zářily.

„Nuž dobrá,“ podotýkal Sabine, „při této výměně ničeho netratíme. Beefsteak z medvěda je lepší než beefsteak ze soba, a mimo to máme ještě vzácnou kožešinu. Ku předu tudíž.“

Oba lovci byli ozbrojeni i blížili se k jámě. Houpačka byla již zase na svém místě, avšak vnada byla zmizela i byla nejspíš do jámy spadla. Marbre a Sabine, octnuvše se u jámy, pohlíželi do ní. Mumlání znova se ozývalo a pocházelo patrně od medvěda. V koutku jámy seděla na bobku ohromná spousta, pravý to balík bílé kožešiny, jež v temnu s tíží bylo rozeznat; u prostřed něho dvě jiskřící se oči svítily. Stěny jámy byly od drápů poškrabány a kdyby byly bývaly z prsti, tož byl by medvěd zajisté z jámy se vydrápal. Ale na této hladké stěně nemohly se tlapy jeho zachytit a třeba se i žalář jeho pod jejich ranami trochu byl rozšířil, tož nemohl medvěd jej přece opustiti.

Za těchto okolností nemělo lapení zvířete žádných obtíží. Dvě kule skolily medvěda v hlubině jámy a největší práce byla nyní, aby jej z jámy vytáhli.

Oba myslivci vrátili se do jednatelství, aby tam hledali posily. As deset jejich soudruhů provazy opatřených následovalo za nimi až k lapačce, i nebylo to snadno, aby zvíře z jámy bylo vytaženo. Bylo to

ohromné zvíře, šest stop vysoké, jež vážilo nejméně šest centů a jehož síla musela patrně býti náramná. Mělo sploštělou lebku, podlouhlé tělo, jemnou tlamu, krátké a zahnuté drápy a srst úplně bílou i náleželo tudíž k odrůdě tak zvaných bílých medvědů. Části zvířete za potravu se hodící byly pečlivě dopraveny do rukou paní Joliffové a byly při obědě téhož dne nejvydatnějším masným pokrmem.

Téhodne následujícího pracovaly lapačky dosti šťastně. Byloť chyceno asi dvacet kun, jichž srst tou dobou byla zvláště krásná, avšak toliko dvě nebo tři lišky, ješto tato schytralá zvířata lapačce se vyhýbala.

Dne 10. prosince obrátil se vítr k jihozápadu a sníh zase padal, ač nikoli ve velikých vločkách. Byl to jemný ač ne příliš hojný sníh, jenž však ihned v led se proměňoval, a ješto k notné zimě přidružil se prudký vítr, byla zima téměř nesnesitelnou.

Jasper Hobson z prozřetelnosti rozdělil mezi své lidi citronovou šťávu, ač posud mezi obyvateli tvrze Espérance nebyla se zjevila žádná známka kurdějů.

Nyní panovala úplná polární noc. Blížila se doba, kde slunce nejlouběji pod obzor severní polokoule se ponořuje.

Za soumraku půlnočního zbarvil se jižní okraj dlouhých bílých planin odstíny jen něco málo světlejšími. Celé toto území temnotou ze všech stran zahalené činilo dojem skutečného smutku. Několik dní strávilo se v společném obydlí.

Jasper Hobson byl uspokojenější vzhledem k útoku divých šelem, ješto sníh za ohrazením byl odklizen i bylo to pravým štěstím, neb častěji bylo slyšeti děsné mumlání, o jehož původu nemohla býti pochybnost.

Návštěvy indianských neb kanadských lovců nebylo se za této doby taktéž co báti.

Tu nadešla událost, jež byla pravým přerušením tohoto dlouhého přezimování a jež ukazovala, že i za nejužší zimy samotiny tyto nejsou lidmi zcela opuštěny. Lidské bytosti bloudily tímto

přímořím, honíce tuleně a tábořice pod sněhem, bylit to tak zvaní jedlíci surových ryb,*) již jsou rozptýleni po celé pevnině severoamerické od moře Baffnského až k úžině Behringově, kdežto jezero otročí zdá se býti jižním jejich rozhraním.

Z rána dne 14. prosince či spíše o deváté hodině před polednem sergent Long vrátiv se z výletu na pobřeží končil svou zprávu poručíkovi slovy, že neklamaly-li ho jeho oči, kočující jakýs kmen tábor svůj rozbil čtyry míle od tvrze nedaleko malého mysu, jímž končilo se pobřeží této krajiny.

„Kdo jsou tito kočovníci?“ tázal se Jasper Hobson.

„Bud lidé aneb tuleni, neb středního článku tu není.“

Statečný sergent byl by se nemálo podivil, kdyby se mu bylo sdělilo, že jistí přírodozpytci připouštějí onen střední článek, jež on neuznával, a že vskutku pokládají někteří učenci Eskymáky více méně v žertu za prostřední jakýs druh mezi člověkem a mořským teletem.

Poručík Hobson, paní Pavlina Barnettová a Magde-ova a několik jiných vydali se na cestu, aby zjistili přítomnost těchto navštěvovatelů. Pečlivě oděni a chráněni proti tužším mrazům znáhla nastávajícím, ozbrojeni ručnicemi a sekerami a opatřeni obuvem s kožešinami, jemuž zmrzlý sníh poskytoval pevné opory, ubírali se zevní branou a po pobřeží, jehož čáru pro naplavené kry nebylo všude dobře rozeznat. Měsíc tou dobou v poslední své čtvrti vrhal mlhami na obloze toliko nejisté světlo na ledné pole. Po pochodu asi hodinu trvajícím měl poručík již za to, že jeho sergent byl se klamal, aneb vskutku byl viděl toliko tuleně, již bezpochyby otvory, které v ledu otevřené vždy sobě zachovati dovedou, již zase do svého živlu byli se navrátili.

Avšak sergent okázav na zašedivělý vír dýmu, jenž z vyvýšeniny kuželovité několik set kroků od nich na ledném poli vycházel, pravil klidně: „To je také dým od tuleňů?“

V tu chvíli vycházely živé bytosti z chaty lezouce po sněhu. Byli

to Eskymáci, avšak byli-li to mužští neb ženské, byl by mohl jen tuzemec říci, ješto v oděvu od sebe pranic se nelišili, a vskutku, aniž by se schvalovati musel náhled přírodozpytců hoře uvedený, mohlo se za to míti, že mají před sebou skutečné huňaté obojživelníky. Bylot jich celkem šest, čtyři větší a dva menší se širokými rameny, jakkoli vesměs nepatrného vzrůstu, s ploskými nosy, majíce oči ukryté pod náramnými brvami, veliká ústa, tlusté rty, dlouhé rozčuchané černé vlasy a tvář bezvousou. Za oděv měli kulaté kabátky z kůže tulení, kápě, boty a rukavice bez prstů z téže látky.

Tyto polodivé bytosti blížily se k Evropanům a pohlížely na ně mlčky.

„Nerozumí nikdo mluvě Eskimáků?“ tázal se Jasper Hobson svých průvodčích.

Nikdo neznal toto nářečí, ale najednou ozval se hlas, jenž v anglické řeči je vítal.

Velcome! welcome! byltě to Eskymák, Či spíše Eskymačka, jež popošla k paní Pavlině Barnettové a tuto rukou pozdravila.

Překvapená cestovatelka odvětila několika slovy, jimž Eskymácká patrně rozuměla, načež pozvána celá rodina, aby za Evropany do tvrze následovala.

Eskymáci zdáli pohledem raditi se a pak, po několik okamžiků váhajíce, doprovázeli v seřadě- ném šiku poručíka Hobsona. Když octnuli se u ohražení, zvolala Eskymačka, spatřivši dům, o němž nebyla měla tušení: „House! house! Suow house?“ (dům, dům! sněžný dům?)

Mohlát skutečně za to míti, že toto obydlí je sněžný dům, neb obydlí ztrácelo se téměř úplně pod bílou spoustou, jež zemi pokrývala.

I dáno jí na srozuměnou, že je to dřevěný dům.

Eskymačka promluvila po té několik slov k svým soudruhům, již znamením souhlasu odvětili. Všichni vešli po té branou a v krátce byli uvedeni do hlavní síně.

Teprv nyní, když kápě své odhrnuli, mohlo pohlaví se rozeznati. Byliť tu dva mužští, jimž bylo 40 až 50 let, červenožluté pleti se špičatými zuby a vyčnívajícími lícními kostmi, což dodávalo jim podobnost s dravými šelmami, dvě ženštiny ještě mladistvé, jichž upletené vlasy zuby a drápy medvědů polárních byly zdobeny, konečně dvě as pět neb šestileté děti, ubohé bytosti dosti veselého vzezření, jež na vše vyvalenýma očima pohlížely.

„Ješto se za to musí míti, že Eskymáci mají stále hlad,“ pravil Jasper Hobson, „tož mám za to, že naši hosté nepovrhnou kusem zvěřiny.“

K rozkazu poručíka přinesl tudíž desátník Joliffe několik kusů sobího masa, na něž ubozí tito lidé s pravou zvířecí hltavostí se vrhli.

Toliko mladá Eskymačka, jež dovedla se po anglicku vyjádřit, chovala se jaksi zdržlivě a nepouštějíc z nich očí, pohlížela na paní Pavlinu Barnettovou a ostatní ženštiny jednatelství. Spatřivši pak děcko, jež paní Mac Napová na rukou chovala, vzchopila se a běžela k němu a mluvila na ně hlasem lichotivým a laškovala s ním co nejsrdečněji.

Mladá Eskymačka byla patrně vzdělanější než ostatní její soudruzi. Bylot to zejména z toho pozorovati, že lehce pokašlávajíc položila dle základních pravidel společenské vzdělanosti ruku na ústa.

Každý si toho také povšimnul.

Paní Pavlina Barnettová bavila se s Eskymačkou a upotřebujíc nej obvyklejších anglických slov, zvěděla v brzce, že mladá Eskymačka byla sloužila u dánského guvernéra Uppernawiku, jehož chot byla rozená Angličanka. Později byla zase opustila Gronsko, aby následovala za svou rodinou na honební území. Oba mužští byli její bratři. Druhá ženština provdaná za jednoho z nich a matka obou dětí byla její švakrová. Vráceli se všichni z ostrova Melbourneu, ležícího na východním pomoří anglické Ameriky i ubírali se na západ k výběžku Barrow, jež náleží k západní Georgii, Ameriky ruské, kde jejich kmen obýval i divili se nemálo spatřivše, že na

mysu Bathurstu zřízeno je jednatelství. Oba Eskymáci vrtěli dokonce hlavou, pozorující tuto budovu, či neschvalovali stavbu tvrze na tomto místě pomohli? Nebyla jim místnost dobře volena? Přes všechnu svou trpělivost nedovedl poručík Hobson toho, aby se o této záležitosti projevíli aneb aspoň nechápal jejich odpovědi.

Mladá Eskymačka, jež jmenovala se Kalumah, rychle se s paní Pavlinou Barnettovou spřátelila, avšak navzdor své společenské povaze netoužilo ubohé stvoření po postavení, jež druhdy bylo mělo u guvernéra v Uppernawiku, alebrž bylo velice rodině své příchylým.

Když Eskymáci byli se občerstvíli a půl pinty kořalky, z níž i dětem dáno několik doušků, byli mezi sebou rozdělili, rozloučili se se svými hostiteli ; avšak než odešli, pozvala mladá Eskymačka cestovatelku, aby ji v jejich sněžné chati navštívila.

Paní Pavlina Barnettová slíbila, že zítra tak učiní, dovolí-li tomu povětrnost.

Příštího dne odebrali se paní Pavlina Barnettová, provázena Madge-ovou, poručíkem Hobsonem a několika ozbrojenými vojáky, nikolik proti těmto ubohým lidem, alebrž pro případ, že by medvědi na přímoří se potulovali, na mys Eskymo, kteréžto jméno dáno místu, na němž se nalézal tábor Eskymáků.

Kalumah běžela vstříc své přítelkyni ode včírka a ukazovala jí s jakýmsi uspokojením chatu. Byltě to ohromný kužel ze sněhu maje ve vrcholku svém úzký otvor, jímž dým z ohniště uvnitř vycházel.

V této hromadě sněhu byli Eskymáci prozatímní své obydlí vyhrabali. Tyto sněžné chaty, jež s neobyčejnou rychlostí dovedou zřizovati, zovou se v řeči Eskymáků „igloo“, i jsou výborně zařízeny, podnebí přiměřené a obyvatelé jejich meškají v nich i bez ohně, aniž by příliš trpěli zimou Čtyřicet stupňů pod mrazištěm.

V letě táboří Eskymáci pod stany z kůží sobích aneb tuleních, jimž tupic říkají. Vniknouti do této chaty nebyla tak snadná práce. Vchod do ní byl možný jen u samé země, kterýž, jako chodbou

tři, čtyry stopy dlouhou, lezouc musela cestovatelka, se protáhnouti; avšak cestovatelku, již udělen byl diplom královské zeměpisné společnosti, nemohlo to zdržeti.

Paní Pavlina Barnettová protáhla se za mladou Eskymáčkou touto úzkou dutinou a Madgeova následovala za nimi.

Poručík Hobson a jeho lidé zřekli se této návštěvy.

Avšak i paní Pavlina Barnettová v brzce nahlédla, že není to nejobtížněji do sněžné chaty vniknouti, alebrž, že jest to vskutku téměř nemožno v ní setrvati.

Vzduch oteplen otevřeným ohništěm, na němž hořely kosti tulení a naplněn výpary smrdutého tuku v kouřící se svítilně, jakož i výparem tučného oděvu a masa obojživelníků, jež hlavní potravou Eskymáků jest, týž vzduch byl vskutku dusivým.

Madgeova nemohla tu vydržeti a vylezla ihned zase ven. Paní Pavlina Barnettová, nechtějíc zarmoutit mladou Eskymačku, osvědčila nadlidskou zmužilost a prodloužila návštěvu po celých pět dlouhých minut, pět to celých věků.

Obě děti a jejich matka byly doma, kdežto oba mužští byli as na čtyry neb pět mil vzdálí od svého tábora sobě vyšli na lov tuleňů. Paní Pavlina Barnettová, vyšedší z chaty, ssála dychtivě studený vzduch zvenčí, jenž bledé její tváři dodal zase trochu červenosti.

„Nuž, paní,“ tázal se poručík, „co soudíte o těchto obydlích Eskymákův?“

„Ze jim schází provětrávání,“ odvětila prostě paní Pavlina Barnettová.

Po osm dní meškala tato zajímavá rodina Eskymáků na téměř místě. Každých čtyryadvacet hodin strávili dvanácte hodin honbou na tuleně, číhali na tyto obojživelníky se zvláštní trpělivostí na okraji otvorů, jimiž tito přicházeli vdychovati čerstvý vzduch na povrch ledného pole.

Jakmile se tuleň objevil, hopen mu provaz se smyčkou okolo

prsních ploutví, načež Eskymáci s nemalým úsilím jej na ledné pole vytáhli a sekerami usmrtili.

Bylo to spíše lovení ryb než honba.

Největší rozkoš sestávala v pití horké krve těchto obojživelníků, což Eskymáci činili se zvláštní oblibou.

Na vzdor veliké zimě přicházela Kalumah denně do Fort Espérance. Působilo jí to zvláštní potěšení, že mohla probíhati jednotlivé komnaty domu, přihlížeti na šití a stopovati až do podrobností kuchyňskou činnost paní Joliffové. I vyptávala se na anglické pojmenování každé věci a hovořila po celé hodiny s paní Pavlinou Bametovou, může-li nazývati se hovorem výměna myšlenek, pro něž s obou stran jen nepadlo slovo se vynalezlo.

Když cestovatelka hlasitě předcítala, naslouchala Kalumah s největší pozorností, ačkoli patrně pranic tomu nerozuměla.

Kalumah zpívala též hlasem dosti jemným písně zvláštního rytmu, písně, v nichž jevila se zima a studenost, zkrátka veškerá zádušnost severu.

Dne 20. prosince přišla rodina Eskymáků do tvrze Espérance, aby se s obyvateli jejími rozloučila.

Kalumah byla vroucně přilnula k cestovatelce, kteráž by ji byla ráda u sebe ponechala, ale mladá Eskymačka nebyla s to rodinu svou opustiti, avšak slíbila, že během příštího leta do Fort Espérance zase se navrátí.

Loučení se bylo tklivé. Eskimačka dala paní Pavlině Barnettové malý měděný prsten na památku a dostala za to nákrčník z černého gagátu, jímž ihned se ozdobila.

Jasper Hobson podělil ubohé lidi značnou zásobou potravin, jež na jejich sáně se naložily a když Kalumah vyslovila své vřelé díky, zmizela zajímavá rodina na svém pochodu na západ v hustých mlhách v přímoří.

Hlava XX.

Kde rtuť mrzne.

Suchá a studená povětrnost byla dosud po několik dní myslivcům přízniva. Nicméně nevzdalovali se daleko tvrze. Hojnost zvěři dovolovala jim, že mohli v obmezené prostora činnost svou rozvíjeti.

Poručík Hobson mohl sobě blahopřáti, že tvrz na tomto místě byl založil.

Lapačky ukořistily veliký počet srstnatých zvířat všeho druhu.

Sabine a Marbre pobili značný počet polárních zajíců, též as dvacet hladových vlků bylo zastřeleno. Dravci tito jevíli velikou chuť k útoku a spojeni v hejna v okolí tvrze naplňovali vzduch děsným vytím. Se strany ledného pole objevovali se zhusta mezi kuželovitými pahorky velicí medvědi, jichž přiblížení se pečlivě bylo pozorováno.

Dne 25. prosince muselo se od všelikého výletu upustiti. Zima byla nadmíru prudká i nebylo možno dlíti pod širým nebem, ješto by člověk ihned byl mohl zmrznouti. Teploměr klesl až na 28° Celsia pod mraziště.

Dříve nežli všichni do zákoutí svých se uchýlili, pečoval poručík Hobson o to, aby zápřežím na několik neděl dostatečná píce se opatřila.

Pětadvacátého prosince byly vánoce. Tato Angličanům tak milá domácí slavnost byla s plnou náboženskou horlivostí slavena. Přezimovači děkovali prozřetelnosti, že je byla až dosud chránila, načež dělníci po celý posvátný den práce se zdržující sešli se ke skvělé hostině, při níž objevily se také dva náramné puddingy. Na večer kouřil se na velikém stole punč uprostřed sklenic. Svítily se shasly

a síně osvětlená bledými plameny kořalky nabývala fantastického vzezření.

Veškeré postavy těchto bodrých vojáků oživovaly se již při těchto chvějících se odstínech a rozčilení jejich arcí popíjením horkého nápoje ještě více se rozmnožovalo.

Po té stávaly se plameny menšími a poskakovaly jak zmodralé jazýčky, načež shasly.

Než jaký to neočekávaný zjev. Ačkoli svítilny nebyly ještě rozžaty, nebyla v síni více tma. Silné začervenale světlo vnikalo okny a poděšení všichni se vzchopili.

„Požár!“ zvolali někteří.

Avšak nehořel-li dům sám, nemohl v okolí mysu Bathurstu žádný požár vzniknouti.

Poručík kvapil k oknu a seznal ihned příčinu tohoto osvětlení.

Byl to výbuch sopečný.

A vskutku byl západně od strmého pobřeží za zátokou mrožů obzor v plamenech. Nebylo sice možná viděti vrcholky sopečných vrchů as 30 mil od mysu Bathurstu ležících, avšak plameny v značné výši vystupující osvětlovaly celé území svými plavými odstíny.

„Toť věru ještě krásnější než severní záře,“ zvolala paní Pavlina Barnettová.

Na vzdor tuhé zimě a prudkému větru opustili všichni síň, aby obdivovali se překrásnému výjevu plamenův jiskry metajících. Kdyby Jasper Hobson, jeho soudruzi a družky nebyli sobě uši a ústa zahalili tlustými kožešinami, tož byli by mohli slyšet temný hluk výbuchu, jenž vzduchem se šířil i byli by sobě mohli sdíleti dojmy, jež vznešený týž výjev v nich vzbuzoval. Avšak takto zakuklení nemohli ani slyšet ani mluvit, i museli se díváním uspokojit.

Jaký mohutný výjev zračil se před jejich očima, jaká to upomínka pro jejich ducha.

Mezi hlubokou temnotou blankytu a mezi ohromným bílým sněhovým kobercem způsobovalo vzplanutí sopečných plamenů

takový dojem, že žádné péro a žádný štětec nedovedl by to vylíčiti. Až za nadhlavník rozkládal se světlý odlesk, jímž veškeré hvězdy zponenáhla uhasínaly. Bílá podlaha byla při tom oděna v zlaté odstíny. Kuželovité pahorky ledného pole a dáleji nazad ohromné ledné hory odrážely co tolikerá lesklá zrcadla nejruznější světla. Byl to opravdu magický boj paprsků. V brzce donutila zima obyvatele, aby se vrátili do teplého obydlí, a mnohý nos musel draze splatiti rozkoš, již oči byly požily.

V následujících dnech zimy neustále přibývalo. Mohlo se za to míti, že teploměr rtuťový nevystačí více na udávání stupňů, takže muselo se vzítí útočiště k teploměru s alkoholem a vskutku sklesl rtuťový sloup v noci ze dne 28. na 29. prosince na 37° Celsia pod mraziště.

Uvnitř byla kamna palivem téměř přeplněna a předce nevystoupila teplota uvnitř nad sedm stupňů pod mraziště. I v pokoji panovala náramná zima a v obvodu desíti stop kolem kamen teplota již úplně mizela. Nejlepší místo poskytlo se malému děcku, jehož kolébka kolébána těmi, již střídavě ku kamnům se přiblížili.

Rozkázáno, aby se okna a dvěře neotevíraly, neb výpar v síních soustředěný byl by se ihned proměnil ve sních. V chodbách již lidský dech měl tentýž účinek. Ze všad bylo slyšeti suché praskání, jež překvapovalo osoby nezvyklé na zjevy tohoto podnebí, i pocházelo od kmenů stromův, jež tvoříce stěny domu za působení mrazu praskaly. Zásoby likéru, kořalky a ginu, jež na půdě byly uloženy, musely sněsti se do společné síně, neb veškeren líh soustředil se na dně lahví ve způsobě jádra.

Pivo z pupenců jedlových vařené, zamrzajíc, roztrhalo soudky. Veškerá pevná tělesa, jak by byla zkamenělá, odolávala pronikání teploty. I dříví jen s tíží hořelo a Jasper Hobson musel značnou část tuku z mrožů obětovat, by snadněji hořelo. Na štěstí měly komíny výborný tah, i zamezily veškeré šíření se nepříjemného zápachu uvnitř stavení.

Co pozoruhodný zjev dostavila se za této náramné zimy u každého neobyčejná žízeň. Aby tato se ukojila, musely se neustále veškeré tekutiny rozpouštěti, neb ve své způsobě co led nebylo by bývalo možno je strávit.

Druhý zjev, proti němuž k napomínání poručíka Hobsona všichni brániti se měli, byla zvláštní náchylnost ku spaní.

Paní Pavlina Barnettová, neustále bodrá, působila svou radou i svým hovorem a vlastním příkladem dodávala zmužilost i ostatním. Často předčítala z některého cestopisu aneb zpívala některou starou anglickou píseň, již po té všichni ve sboru opětovali. Tyto zpěvy vyburcovaly i ty, již byli dali se do spaní.

Takto uplývaly dlouhé dny a Jasper Hobson pozoruje oknem teploměr zvenčí přidělaný shledával, že zimy vždy ještě přibývá.

Dne 31. prosince byla rtuť v teploměru úplně zamrzla. Byla tudíž teplota více než 42° Celsia pod mrazištěm. Druhého dne, 1. ledna 1860, vyslovil Jasper Hobson paní Pavlině Barnettové blahopřání k novému roku a projevil jí své uznání nad zmužilostí a dobrým rozmarem, s nímž snášela veškeré svízele přezimování.

Celá společnost vyměňovala sobě vůbec nejsrdečnější přání.

Byt se i byly u jednotlivých známky kurdějů objevily, tož zmizely vždy při vhodném užívání limonnové šťávy a vápenných pokroutek. Arci neměli se vůbec ještě příliš těšit. Špatné počasí mohlo trvati ještě po tři měsíce, a obyčejně je v krajinách severních největší klesání teploty pozorovati teprv v měsíci únoru.

Dne 6. ledna okazoval teploměr před oknem předsíně zavěšený 52° Celsia pod mrazištěm, a proto stálé trvání zimy takové prudkosti znepokojovalo vždy více i Jaspéra Hobsona. Kromě toho bylo slyšeti z podzemních vrstev temný rachot, jenž patrně souvisel se sopečným jakýmsi výbuchem.

Severní obzor byl stále osvětlován ohněm ze země i zajisté vykonávalo se v útrobách země jakés hrozné plutonické dílo. Či

nemohlo toto sousedství činné sopky státi se nebezpečným novému jednatelství?

Samo sebou se rozumí, že při tak kruté zimě na to nikdo nepomýšlel, aby dům opustil.

Psi a sobi byli dostatečně zásobeni a zvířata tato zviklá na dlouhé posty po dobu zimní, nebažila po službě svých velitelů. Nebylo tudíž příčiny, aby se někdo vydával v šanc kruté povětrnosti.

Přese všechnu opatrnost hromadila se stále vlhkost v prostoře neprovětrávané a srážela se na trámích co lesklá každým dnem silnější vrstva.

Za těchto okolností nepomýšlel nikterak poručík Hobson na to, aby šetřilo se s palivem.

„Dříví nám v krátce dojde,“ pravil jednoho dne sergent Long k poručíku.

„Jak, že nám dojde?“ zvolal Jasper Hobson.

„Chci říci, že zásoba v domě se vyčerpá, a že v krátce z kolny na novo zásobiti se musíme. Vím to však ze zkušenosti, že vydati se v takové zimě pod širé nebe jest tolik, jako dáti život svůj v šanc.

„Ano,“ odvětil poručík Hobson, „učinili jsme chybu, že nevystavili jsme kolnu v přímém spojení s hlavní budovou. Než co se stalo, stalo se. Řekněte mi, Longe, mnoholi dříví máme ještě v domě?“

„Tolik asi, abychom mohli ještě as dva neb tři dny kamna vytopiti.“

„Kojím se nadějí,“ pravil poručík Hobson, „že povětrnost do té doby se zmírní, a že bez nebezpečnosti přes dvůr budeme moci jíti.“

„Pochybuji o tom, pane poručíku,“ odvětil sergent Long, hlavou vrtě, „vzduch jest jasný a vítr věje severně i nedivil bych se tomu, kdyby tato zima trvala ještě čtrnáct dní až do nového měsíce.“

„Nuž, statečný Longu, zimou nezahyneme a bude-li třeba, abychom to podstoupili.“

„Tož to podstoupíme,“ odvětil sergent Long.

Jasper Hobson tisknul ruku sergentovu, jehož oddanost mu byla známa. Mohlo by se za to míti, že Jasper Hobson a sergent Long přeháněli, majíce za to, že náhlé působení kruté zimy na ústrojí lidské může způsobiti smrt, avšak dlouhá zkušenost byla je poučila, která za podobných okolností silní lidé sklesli bez sebe, odváživše se na vzduch. Dech jim došel i byli mrtvolou. Tyto skutečnosti jakkoli víře nepodobné byly vícekrát za všelikých přezimování pozorovány.

Na své cestě po pobřeží zátoky hudsonské roku 1746 byli William Moor a Smith zažili několik případů tohoto druhu, byť ztratili několik ze svých soudruhů, již zimou jak bleskem byli zabiti.

Hlava XXI.

Velicí polární medvědi.

Jediné ze čtyř oken, jímž bylo viděti na dvůr tvrze a jehož okenice nebyly zavřeny, bylo ono, jež nalézalo se na konci chodby. Aby bylo však oknem silnými rampouchy pokrytým viděti, muselo dříve vařící vodou býti umyto, což se muselo díti k rozkazu poručíka několikrát za den.

Dne 6. ledna k jedenácté hodině z rána zavolal voják Kellet, jemuž právě svěřeno pozorování, znáhla sergenta a okázal mu jakési spousta, jež v stínu v jakémsi zmatku se pohybovaly.

Sergent Long přiblíživ se k oknu pravil prostě: „Toť jsou medvědi.“

A vskutku bylo as půl tuctu těchto zvířat vniklo do obvodu kolím obraženého, a vábená výpary kouře ubírala se ku domu.

Jasper Hobson, byv zpraven o přítomnosti těchto hrozných dravců, dal rozkaz, aby okno chodby uvnitř se zatarasilo. Byl tudý vchod jediné možný a jakmile týž otvor byl uzavřen, zdálo se nemožno, aby medvědi do domu mohli vniknouti. Okno bylo tudíž pomocí silných tramů, jež tesař Mac Nap pevně zapustil, tak uzavřeno, aby jen zůstal úzký otvor, jímž by chování se nepohodlných navštěvovatelů mohlo se pozorovati.

„Nyní,“ pravil mistr tesař Mac Nap, „nemohou tito pánové bez našeho dovolení vejíti, máme tudíž čas odbývati vojenskou poradu.“

„Není-liž pravda, pane Hobson,“ podotýkala paní Pavlina Barnettová, „nyní již neschází nic našemu přezimování, po mrazech medvědi.“

„Nikoli po mrazech,“ pravil poručík Hobson, „ale což jest

vážnější mezi mrazy, a toť mezi mrazy jež nám překážejí, abychom na venek se odvážili. Nevím věru, jak bychom se těchto šelem měli zbaviti.“

„Mám za to, že dravci ztratí trpělivost,“ podotýkala cestovatelka, „a že zase půjdou, jako byli přišli.“

Jasper Hobson vrtěl hlavou. „Neznáte tato zvířata, paní, krutou zimou vyhladovělá, neopustí toto místo, nebudou-li násilím k tomu donucena.“

„Jste snad znepokojen?“ tázala se paní Pavlina Barnettová.

„Ano, a ne!“ odvětil poručík Hobson, „vím, že tito medvědi nevniknou až do domu, avšak nevím také, jak my bychom z něho vyšli, kdyby toho bylo potřeba.“

Jasper Hobson vrátil se zase k oknu.

Po celý den pozorováno pozorně, jak medvědi sem tam pobíhali.

Časem objevila se u samého okna hlava některého tohoto zvířete i byloť jeho temné hněvivé mumlání slyšeti.

Poručík Hobson a sergent měli poradu a usnesli se, že pro případ kdyby medvědi toto místo opustit neměli, udělá se ve zdech domu několik střílen, aby se výstřely z ručnic mohli medvědi zapuditi.

Avšak ujednáno, že se den neb dva dni ještě vyčkají, neb poručík Hobson nechtěl, aby mezi vzduchem zvenčí a vzduchem v pokojích beztoho již málo teplým přímé spojení se zjednalo.

Tuk mrožů, jenž do kamen se dával, byl již v tak pevné kusy ztvrdnul, že musely sekerou se rozsekati. Den uplynul bez všeliké příhody. Medvědi sem tam popocházeli, běželi kolkolem domu ale neodvážili se žádného přímého útoku. Bdělo se po celou noc a ke čtvrté hodině ráno mohlo se za to mít, že oblehající byli dvůr opustili; aspoň se více neokazovali.

Avšak k sedmé hodině Marbre odebrav se na půdu, aby odtamtud snesl některé zásoby, ihned zase se vrátil, zvěstuje, že medvědi po střeše domu se procházejí. Jasper Hobson, sergent, Mac

Nap, dva as tři ostatní vojáci, uchopivše se svých zbraní, vyběhli na schody v chodbě, jež byla s půdou padacími dveřmi spojena; avšak na této půdě byla zima tak veliká, že již po několika minutách poručík Hobson a jeho soudruzi nemohli hlavně svých ručnic v rukou držeti, vlhký vzduch dýcháním jejich způsobený padal kolkolem nich co snůh.

Marbre nebyl se klamal. Medvědi nalezali se na střeše domu.

Byloť slyšeti, jak sem tam pobíhají a mumlají. Někdy drápali na plaňkách střechy i bylo se co obávati, že plaňky snadno při síle těchto zvířat povolí. Poručík a jeho lidé nesnesitelnou zimou téměř omámeni vrátili se zpět. Jasper Hobson vylíčil nynější situaci. „V tuto chvíli jsou medvědi na střeše; mrzutá to věc, nicméně netřeba se nám ničeho báti, neb zvířata nemohou do světnice vniknouti; avšak třeba se báti, že vniknou do půdy a že sežerou kožešiny tam uložené. Kožešiny tyto ale náleží družstvu a naše povinnost je, abychom je nezkráceně zachovali.“

„Žádám tudíž na vás, přátelé, abyste mi pomohli je dáti na bezpečné místo.“

Ihned rozdělili se průvodčí poručíka v malé tlupy, jedni v síni, druzí v kuchyni, třetí v předsíni, čtvrtí na schodech. Dva neb tři, již stále se střídali, neb neustále byl by nikdo tuto práci nesnesl, vzdorovali zimě na půdě, a za hodinu byly veškeré kožešiny ve velké síni uloženy.

Po tuto práci byli medvědi pokračovali ve svých pokusech a hleděli krokve střechy vyzvednouti, avšak den uplynul, aniž by útočníci byli na půdu vnikli. Než neméně hrozný nepřítel, zima, vnikala znenáhla do světnic. Oheň v kamnech uhasínal, zásoba paliva téměř úplně docházela. Než uplyne dvanáct hodin, muselo poslední dřevo býti stráveno a kamna musela na dobro vyhasnouti. Toť ale byla smrt mrazem, smrt nejhroznější ze všech smrtí. Již obklopovali, tisknouce se jeden k druhému, tito ubozí lidé chladnoucí kamna, cítíce, jak je vlastní jejich teplota opouští, avšak nenaříkali ; i ženštiny

snášely rekovně tato muka. Mac Napová křečovitě tiskla děcko na studená ňadra. Někteří vojáci spali či spíše trávili v děsném jakémisi omámení, jež nelze spaním zváti. O třetí hodině ráno podíval se Jasper Hobson na teploměr na zdi veliké síně as deset stop od kamen zavěšený, jenž označoval 20° Celsia pod mrazištěm.

Poručík tiskna své ruce na čelo, jak socha pohlížel na ostatní. V tu chvíli položila se ruka na jeho rameno. I zachvěl se a ohlídl.

Paní Barnettová stála před ním. „Něco musí se stát,“ pravila rázná paní, „nemůžeme zemřítí, aniž bychom se nebránili.“

„Ano,“ pravil poručík, v němž mravní ráznost zase se vzbudila, něco musí se stát.“

Poručík svolal sergenta Longa, Mac Napa a Raea kováře, totiž nej zmužilejší své tlupy. Provázeni paní Pavlinou Barnettovou odebrali se k oknu a pohlíželi jím, vařící vodou umytým, na teploměr zvencí.

„40° pod mrazištěm,“ zvolal Jasper Hobson, „milí přátelé, nyní nezbývá nic jiného, než abychom vydali život svůj v šanc, hledíce obnoviti zásoby paliva, aneb abychom spálili postele, lavice, mezistěny, zkrátka všechno z tohoto domu, čím bychom kamna vytopiti mohli. Budeť to arci poslední prostředek, neb zima může potrvat a nic nevěští změnu počasí.

„Vydejme život svůj v šanc,“ podotýkal sergent Long.

Toť bylo mínění i druhých dvou soudruhů.

Nepromluvilo se již ani slova. Aby co možná chránil se život těch, již by za blaho obecné chtěli se obětovat, usnešeno se na následních opatřeních.

Kolna, v níž dříví se nalézalo, zbudována byla as padesáte kroků v levo za hlavní budovou. Rozhodnuto, aby jeden z mužů pokusil se o to, by rychlým během do kolny se dostal. Měltě ovázati kolem sebe dlouhý provaz a kromě toho vléci za sebou ještě jiný provaz, jehož konec nalézal by se v ruce jeho soudruhů. Octnuv se v kolně měl naložiti na sáně tam umístěné dříví a přivázati pak jeden provaz k

předku saní, aby mohly až k hlavní budově býti dotaženy, druhý pak provaz měl přivázati k zadku saní, aby vyprázdňené mohl zase zpět do kolny přitáhnouti. Spůsobem tímto mělo zjednati se spojení mezi hlavní budovou a kolnou, i mohla se bez velkého nebezpečství obnoviti zásoba dříví.

Záměr týž byl rozšafně vymyšlen, avšak dvojí okolností mohl se zmařit. Jednak bylo možno, že dvěře kolny ledem zacpané budou se moci jen s velkou obtíží otevřítí, jednak bylo se obávati, že medvědi, opustivše střechu, po dvoře budou pobíhati. Sergent Long, Mac Nap a Rae nabídli se vesměs, že vydají se na nebezpečnou cestu, avšak sergent podotknul, že oba jeho soudruzi jsou ženatí a že tudíž úkol týž sám vykoná.

Poručíkovi, jenž taktéž o dobrodružství toto chtěl se pokusit, pravila paní Pavlína Barnettová :

„Pane Jaspere, vy jste náš vůdce a váš život je nám všem prospěšný, i nemáte tudíž práva vydávati jej v šanc. Pane Jaspere, nechte sergenta Longa vykonati toto dílo.“

Jasper Hobson pochopil povinnosti poměry sobě uložené a povolán, aby rozhodnul mezi svými soudruhy, prohlásil se pro sergenta Longa. Paní Barnettová tiskla ruku statečného Longa.

Ostatní obyvatelé tvrze bud spali aneb byli tak strnulí, že nevěděli o pokusu, jenž se měl podniknouti.

Dva provazy se uchystaly. Jeden provaz ovázal sergent Long kolem svého těla přes teplé kožešiny, v něž byl zahalen a jež měly cenu něko lika tisíc liber šterlinků. Druhý provaz přivázal k svému pasu, za nějž zastrčil šavli a nabitý revolver. Maje dáti se na cestu vypil ještě notnou sklenici kořalky.

Jasper Hobson, Long, Raé a Mac Nap opustili po té společnou síň, ubírali se kuchyní, jejíž kamna taktéž již uhasínala a octli se v chodbě.

Rae vylezl po schodech až k padacím dveřím pudy a pootevřev je přesvědčil se, že medvědi posud na střeše domu meškají. Šlo tedy

o to, aby rychle se jednalo. Vnitřní dvěře chodby se otevřely. Jasper Hobson a jeho soudruzi cítili, jak na vzdor jejich tlustým kožešinám mráz až na morek kosti proráží. Druhé dvěře, vedoucí přímo na dvůr, po té před sebou vyrazili, avšak téměř zadušeni ihned ucouvli. Vlhký výpar v chodbě ihned ztuhnul a jemný sníh pokryl stěny i podlahu.

Zvenci byla povětrnost nad míru suchá a hvězdy třpytily se v neobyčejném lesku. Sergent Long neváhaje, v okamžiku kvapil do tmy i rychle ubíhaje vlekl za sebou konec provazu, jehož druhý konec soudruzi jeho v ruku drželi.

Dvěře zevní byly po té uzavřeny a Jasper Hobson, Mac Nap a Rae vrátili se do chodby, jejíž druhé dvěře taktéž co nejtěsněji uzamkli. Po té čekali. Pakliže Long nevrátí se po několika minutách, mohli za to míti, že podniknutí jeho se zdařilo, a že octnuv se v kolně dříví na první sáně nakládá. K tomu bylo asi deset minut zapotřebí, pakliže se mu vůbec podařilo, aby dvěře skladiště otevřel. Když sergent byl odešel, vrátili se Jasper Hobson a Mac Nap až na druhý konec chodby. Mezi tím pozoroval Rae půdu a medvědy. Mohlo se za to míti, že za tmavé noci sergent při svém rychlém běhu jim unikne. Deset minut po odchodu Longa vešli Jasper Hobson, Mac Nap a Rae zase do úzkého prostranství mezi oběma dveřmi, očekávající heslo, již dáno jim bude, aby sáně k sobě přitáhly. Uplynulo ještě pět minut. Provaz, jehož konec v ruku drželi, ani se nehnul; snadno lze si pomyslit, jak úzkostlivost jejich se zmáhala. Sergent byl již odešel přes celou čtvrt hodiny, dobu to více než dostatečnou, aby dříví na sáně naložil, ale posud nebyl dal žádné znamení. Jasper Hobson čekal ještě několik minut, po té pokynul svým soudruhům, aby s ním za provaz táhli; nebylo-li dříví ještě na sáně naloženo, dovedl by zajisté sergent tahání saní se opřítí. Zatahli tudíž silně za provaz. Těžký jakýs předmět kotálel se po zemi. V několika okamžicích octnul se týž u zevních dveří.

Bylo to tělo sergenta, jež provazem za pas upevněným byli přitáhli. Ubohý Long nebyl se ani ku kolně dostal, bylt po cestě

jak bleskem udeřen k zemi sklesl. Ješto tělo jeho skoro po dvacet minut nesnesitelné zimě bylo v šanc vydáno, bylo tudíž snad již jen mrtvolou.

Mac Nap a Rae, zoufale vykřiknuvše, donesli tělo do chodby, avšak v okamžiku, když poručík chtěl zavřítí zevní dvěře, cítil, kterak násilně je odstrčen. V tu chvíli rozlehlo se děsné mumlání.

„Ku pomoci!“ zvolal Jasper Hobson.

Mac Nap a Rae, kvapili mu na pomoc, avšak jiná osoba je byla předešla. Byla to paní Pavlina Barnettová, jež síly své spojila s oněmi poručíka, by dvěře byly uzavřeny, avšak hrozné zvíře opírajíc se celou tíží o ně, znenáhla je odstrkovalo a již již bylo by sobě proklestilo vchod do chodby.

V tu chvíli uchopila paní Pavlina Barnettová jednu z bambitek, jež Jasper Hobson za pasem měl zastrčené, očekávala s chladnou krví okamžik, kde hlava zvířete prostrčila se mezi dvěře a veřeje i střelila do otevřené tlamy zvířete. Medvěd padl na znak patrně na smrt raněn a dvěře byvše uzavřeny mohly býti pevně zataraseny.

Tělo sergenta bylo po té doneseno do velké síně a položeno blízko kamen; avšak poslední uhlí již uhasínalo. Kterak měli ubožáka oživit?

„Já půjdu pro dříví!“ zvolal kovář Rae „aneb —

„Ano Rae,“ ozval se hlas vedle něho, „půjdeme spolu,“ bylať to zmužilá jeho manželka, jež takto mluvila.

„Nikoli, moji přátelé, nikoli!“ zvolal Jasper

Hobson, neodolali byste ani mrazu ani medvědům: spálíme vše, co lze ještě zde spáliti a pak pomoz nám bůh!“

Ubožáci, napolo zmrzlí, vzhopili se a jako šílení dali se do díla. Lavice, stoly, skříně, mezistěny, vše bylo sporáženo a na kusy rozsekáno. V krátce praskal v kamnech velké síně a v kamnech kuchyně silný oheň, jenž tukem tulením byl ještě oživován. Teplota uvnitř zvýšila se asi o 12°. Nejustilovnější péče věnována sergentovi. Třeli jej teplou kořalkou a po nějakém čase oběh krve v něm byl

zase obnoven. Bílé skvrny, jimiž některé části jeho těla byly pokryty, znenáhla mizely.

Avšak ubohý Long byl strašně trpěl i uplynulo několik hodin, než mohl zase promluvit. Uložili jej do teplé postele, u níž paní Pavlina Barnettová s Madgeovou až do druhého dne bděly. Jasper Hobson, Mac Nap a Rae pomýšleli nyní na to, jak by ze situace vždy hrozivější se zachránili. Byloť patrné, že palivo z domu samého opatřené nejdéle za dva dni zase dojde. Co pak stane se z nich, kdyby zima se stejnou krutostí potrvála?

Bylť sice nastal od 24. hodin nový měsíc, avšak nemělo to za následek žádnou změnu povětrnosti. Ledový vítr vál od severu. Tlakoměr ukazoval stále na krásnou a suchou povětrnost a ze země, jež byla toliko ohromným polem ledným, žádné výpary se nevyvínovaly. Bylo se tudíž obávati, že zima tak brzy nepomine? Co se mělo tehdy počítí? Mělo obnoviti se pokus, aby vniklo se až do kolny, kterýžto pokus, an medvědi byli již upozorněni, musel býti ještě nebezpečnější? Či bylo možná zápasiti s těmito zvířaty pod širým nebem? Nikoli. Toť byla by bývala pošetilost, jež záhubu všech musela míti za následek. Nicméně stávala se teplota v světnicích snesitelnější. Paní Joliffová upravila téhož rána snídání, sestávající z teplého masa a čaje. Nešetřeno též horkého grogu a statečný sergent Long obdržel z něho též svůj podíl. Blahodatné teplo, jež z kamen sálalo, oživovalo zároveň mysl ubožáků. Čekali jen na rozkaz Jaspera Hobsona, aby učinil se útok na medvědy, avšak poručík, jemuž síly nezdály se býti stejny, nechtěl lidi své vydati v nebezpečství. Podobalo se tomu, že den uplyne beze vší příhody, an najednou asi ku třetí hodině odpolední rozlehl se v krovu domu hrozný hluk.

„Tut jsou!“ zvolali dva neb tři vojáci, ozbrojivše se na kvap sekerami a bambitkami. Medvědi, odstranivše kus krovu, byli patrně sobě zjednali průchod na půdu.

„Nikdo neopustí své místo,“ velel poručík klidně. „Rae, ku dveřím padacím!“

Kovář odkvapil do chodby, vylezl po schodech a upevnil dvěře padací.

Nad stropem vznikl děsný hluk i podobalo se tomu, že týž pod tíží medvědů se sesuje. Byla to hrozná smíšenina mumlání, tlučení tlapami a děsného škrábání.

Či nepřátelským tímto vtržením změnila se situace, či byly svízele tím zvětšeny čili nic? Jasper Hobson a několik jeho soudruhů radili se o tom. Většina měla za to, že situace se tím zlepšila. Meškali-li všichni medvědi na půdě, což bylo pravdě podobno, tož bylo možno učiniti na ně útok v těsném tomto prostranství, aniž bylo třeba se obávat, že bojovníci budou zimou přemoženi aneb že jim mráz zbraně z rukou vyrve. Útok na tyto šelmy na půdě byl zajisté na nejvyšší nebezpečný, avšak nebylo to fysickou nemožností, aby o takový útok se pokusili.

Jednalť se nyní ještě jen o to, má-li se činiti útok v místě, kde medvědi nyní se nalézali, což bylo tím více nebezpečné, an vojáci úzkými padacími dveřmi mohli toliko jednotlivě na půdu vniknouti. Pochopitelno tudíž, proč Jasper Hobson dosud váhal, aby s útokem se započalo. Podle náhledu sergenta jiných, jichž zmužilost byla nade všechnu pochybnost, usnešeno se na tom, že má se s útokem ještě posečkati. Snad vyskytne se nějaká náhoda, jež zvýší možnost úspěchu boje.

Byloť téměř nemožno, aby medvědi vyzvedli trámy stropu, jež byly mnohem pevnější než krokve střechy, následkem čehož také nebylo možno, aby medvědi do světnic v přízemí se dostali.

Čekalo se tudíž.

Den se skončil. V noci nemohl nikdo spát, ješto medvědi tropili stále strašný hluk.

Druhého dne k deváté hodině nadešla nová událost, již Jaspéra Hobsona přiměla, aby neprodleně jednal. Medvědi totiž buď přímým útokem aneb opírajíce se k vůli teplotě o komíny, jali se zdivo znenáhla ničiti. Byloť slyšeti, jak uvnitř komínu kameny spadají a

v krátkce kamna jak v světlici tak v kuchyni více netáhla. Zároveň šířil se černý čpavý a smrdutý dým, pocházející ze spáleného dřeva a tuku, po celém domě. V několika minutách byl tento dým tak hustý, že světlo v svítilnách uhaslo. Jasper Hobson uznával nyní za nezbytné, že musí opustiti dům, nemají-li v tomto vzduchu se zadusiti; avšak vyjítí z domu značilo tolik jako zajítí mrazem.

V tu chvíli rozlehaly se též úzkostlivé výkřiky ženštin.

„Přátelé!“ zvolal poručík, uchopiv se sekery, na medvědy.“

Nezbývalo jiného prostředku. Zvířata musela býti vyhlazena. Všichni bez rozdílu kvapili do chodby, i vběhli na schody s Jasperem Hobsonem v čele. Padací dvěře se vyzvedly. Výstřely rozlehaly se uprostřed černých vírů dýmu.

Křik mísil se s děsným mumláním. Bilit se uprostřed nejhlubší temnoty.

Najednou však se rozlehal hrozný jakýs rachot a prudké trhání otřásalo podlahu. Dům naklonil se jakoby ze svých základních pilířů byl býval vyrván. Trámy stěn popouštěly a otvory mohli Jasper Hobson a jeho soudruzi viděti, kterak medvědi poděšeni jak oni, řvouce, utíkají uprostřed temnoty.

Hlava XXII.

Po pět měsíců.

Prudké zemětřesení bylo zasáhlo tuto část americké pevniny. Jasper Hobson pochopoval, co se bylo stalo. Očekával s trapnou nejistotou, co dále bude se dítí.

Rozsedlina v zemi mohla jej i jeho soudruhy pohltit; avšak zemětřesení ihned ustálo.

Byloť dům ku straně jezera naklonilo a stěny jeho rozpoltilo, ale po té byla země zase pevná a nehybná. Nyní šlo o to míti nejnnutnější na zřeteli. Dům byl vždy ještě obydlitelný, i ucpaly se co možná otvory, jež posunutím trámů byly nastaly a také komíny v krátkce se jakž takž opravily. Rány, jež někteří vojáci v zápasu s měd- vědy byly utržili, byly na štěstí lehké, i nepotřebovaly než prostých obvazků.

Takto strávili ubozí lidé dva trapné dny, pálice dříví svých ložnic a plaňky mezistěn. Mezitím vykonal Mac Nap a jeho lidé nejnnutnější opravy uvnitř. Na štěstí spozorovány některé zjevy, naznačující blízkou změnu povětrnosti.

Dne 12. ledna teploměr zvenčí znáhla vstoupil až na 9° Celsia pod mrazištěm. Naši cestovatelé, tak krutě zkoušeni, pokládali to za pravou jarní povětrnost.

O jedenácté hodině dopoledne spěchali tudíž všichni pod širé nebe. Bylo by se soudilo, že je to tlupa zajatých, jimž svoboda náhle byla vrácena.

Avšak dán přísný rozkaz, že nikdo nemá od- vážiti se za ohrazení tvrze. V této době roční nebylo se sice slunce ještě objevilo, avšak blížilo se již dosti obzoru, aby způsobilo delší soumrak, i byloť také možno rozeznati okolí již na dvě míle. Jevil se tu vskutku

následkem zemětřesení zcela jiný pohled. Předhoří, jímž končil se mys Bathurst, bylo částečně svého vrcholku zbaveno. Značné kusy strmého pohoří byly se sřítily i zdálo se, že téměř celá spousta mysu k jezeru se byla naklonila, při čemž celá rovina, na níž jednatelství se nalézalo, v položení svém byla změnu utrpěla.

Vůbec byla se půda k západu snížila a na východ vyvýšila. Následkem toho musely vody jezera a říčky Pavliny, jakmile by se roztály, bráti se jiným směrem a část území na západ zatopiti. Potok zajisté vyhloubí sobě nové řečiště, což arci nemohlo zůstat i bez účinku na přirozený přístav, jenž u jeho ústí se nalézal. Hlavní změny zemětřesením způsobené sestávaly v následním: Čtyry as pět mil zdálí byl se dřívější rovný povrch tak dalece změnil, že se od východu na západ byl naklonil.

Pan Joliffe a paní Joliffová byli se odebrali k psinci a k chlévu sobů. Psi nebyli dlouhým-li ? Jal uzavřením mnoho trpěli a štekajíce vběhli do vnitřního nádvoří. Sobi byli sice trochu vychrtlí, ale jinak zdrávi.

„Nuž paní,“ pravil poručík Pavlině Barnettové, kteráž jej provázela, „toť jsme vyvázli z nesnázi líp než jsme očekávali.“

„Jáť nikdy nezoufala,“ odvětila cestovatelka, „mužové jako vy a vaši lidé nenechají se nikdy přemoci nahodilostmi přezimování.“

„Co jsem v krajinách polárních byl živ, paní,“ podotýkal poručík Hobson, „nezakusil jsem nikdy takové zimy, i mohu říci, že kdyby tato zima ještě několik dní byla trvala, byli bychom všichni bývali ztraceni.“

Dne 20. ledna objevilo se slunce poprvé na obzoru i skončila se tudíž polární noc. Od nynějška muselo tudíž dne stále přibývati. V měsíci únoru a až do 15. března střídala se vždy ještě dosti znáhla krásná a špatná povětrnost. Za krásné povětrnosti bývalo velmi chladno, za špatné povětrnosti padalo náramně mnoho sněhu. Toliko za prostřední povětrnosti mohli se jisté práce pod širým nebem konati. Avšak žádný delší výlet nemohl býti podniknut. Ostatně

nebylo třeba vzdalovati se od tvrze, ježto lapačky dostatečnou kořist poskytovaly.

Dne 20. března oznamovali myslivci první labuť, jež z krajin jižních se stěhující za hlasitého křiku k severu táhly.

Teprvé v prvních dnech dubna nastala skutečná obleva. Led rozpadal se s neobyčejným praskotem. Dobu tuto byla prostřední teplota 0° teploměru Celsia.

Dne 15. dubna bylo moře otevřeno; zároveň s oceánem arktickým odložilo jezero Barnett své ledné brnění. Jak poručík Hobson předvídal, byl se obvod jezera značně zmenšil. Část pobřeží, jež rozkládala se před obražením tvrze a již na východ ohraničovaly lesnaté pahorky, byla se daleko na zad pošinula. Jasper Hobson měl za to, že vody jezera na břehu východním o 150 kroků byly ustoupily. Na opačné straně byly vody o tolik na západ se rozšířily a pakliže jim žádná přirozená překážka nebyla na západu, musely zemi zatopiti. Bylo to ještě štěstím, že snížení půdy dělo se směrem od východu na západ, neb kdyby bylo dělo se opačně, bylo by se jednatelství nezbytně zatopilo.

Jakmile říčka roztála, ihned úplně vyschnula, Voda její proudila se takřka ku svému zdroji zpět, ješto půda v této krajině od severu na jih se byla snížila.

V prvních dnech května jala se půda, zde onde sněhu zbavená, za vlivu paprsků slunečních zelenati.

Poručík Hobson chtěl doplniti zásobu kožešin, již jednatelé s Fort Reliance za několik neděl měli převzítí. Marbre, Sabine a několik myslivců pustili se tudíž do práce. Výlety jejich nebyly ani dlouhé ani namahavé. Nebyli ještě nikdy bývali v území na zvěř tak bohatém. Byliť zároveň nad míru překvapeni, jakož i uspokojeni. Toliko medvědi, již jsou nad míru nervosní, možno-li cosi takového o čtvernožcích říci, byli z území tohoto na dobro zaplašení.

Červen se blížil a s ním i krásná povětrnost a mnohdy i značná teplota. Cestovatelé odložili své zimní šatstvo. Pracovalo se činně

na opravách domu, jenž takřka znova musel býti vystaven. Zároveň dal Jasper Hobson v jižním rohu dvoru zřídit velké skladiště na kožešiny.

Ode dne ke dni očekával Jasper Hobson toužebně oddělení, jež kapitán Craventy mu měl zaslati, neb novému jednatelství již rozličné předměty začaly scházeti.

Od 15. června dal poručík okolí mysu důkladně pozorovati, ale červen uplynul, aniž oddělení bylo se objevilo. Jasper Hobson byl poněkud znepokojen, zejména pomyslel-li na to, že husté mlhy znova mohly by území zahaliti.

Avšak i čtvrtého července nebyl dosud nikdo přibyl. Znepokojenost Jaspera Hobsona byla tudíž pochopitelná. Krásné počasí chýlilo se ku konci, ještě dva měsíce a arktická zima rozložila se poznovu nad touto Částí pevniny.

Poručík Hobson nebyl však muž, jenž v této nejistotě by setrval. Poradiv se se svými soudruhy, usnesl se na následovním, s čímž hvězdář Tomáš Black úplně byl srozuměn.

Bylo 5. července. Za čtrnácte dní, totiž 18. července, mělo nastati zatmění na slunci. Dne následního mohl Tomáš Black opustiti tvrz Espérance.

I rozhodnuto tudíž, že nepřibude-li do té doby očekávaná výprava pana Craventyho, oddělení, sestávající z několika mužů a ze čtvero neb patero saní opustí jednatelství, aby se odebralo k jezeru otročímu. Oddělení toto, s nímž by odebral se též Tomáš Black, odvezlo by zároveň část nejvzácnějších kožešin, a za šest neděl, t. j. ku konci srpna mohlo doraziti do Fort Reliance.

Hlava XXIII.

Zatmění na slunci dne 18. července 1860.

Nepokoj poručíka Hobsona zmáhal se každým dnem. Nepochyboval o tom, že oddělení, vyslané z Fort Reliance, bylo v pustinách zabloudilo. Neurčité obavy a trudná tušení tráčila jeho ducha.

Rázný týž muž patrně pohlížel do budoucnosti s jakousi ouzkostlivostí, ač vlastně nevěděl proč. V rozmluvách s paní Pavlinou Barnettovou pustil domněnkám svým uzdu a pravil:

„Nevím paní, zdali má rozčilenost mne oslepuje, ale zdá se mi, že tato země jest velmi podivná. Kdybych ji dříve byl znal, tuším, že bych zde nebyl se osadil. Prvotní útvar tohoto zákoutí pevniny není mi jasný, a také soudím z pozorování posledních dnů, kde příliv sotva dosáhl jedné stopy, kdežto dle dřívějších proskoumání měl by 15—20 stop obnášeti, že přírodní zákony buď se změnily aneb že toto území nalézá se pod zcela zvláštními poměry, aneb spíše nesoudím pranic, ale jsem úplně nad tím znepokojen.“

Paní Pavlina Barnettová nenaléhala více na poručíka; na všechen způsob ale bylo toto nedostavení se přílivu na prsto nepochopitelné.

Jasper Hobson i paní Pavlina Barnettová slíbili sobě o tomto zjevu úplně pomlčeti, neb poručík nechtěl lidi své nikterak znepokojovati.

V Červenci muselo se od honby na srstnatá zvířata upustiti, i konány jsou toliko honby na kanadské soby a na polární zajíce, již patrně v okolí mysu Bathurstu byli se rozmnožili.

Patnáctý červenec nebyl dosud nic na situaci změnil.

Z Fort Reliance nebyla dosud žádná zpráva došla. Jasper Hobson uzavřel tudíž vyslati své oddělení do Fort Reliance. Vůdcem tohoto

malého oddělení nemohl býti nikdo jiný než sergent Long, ač týž nerad od poručíka se odloučil.

Čtyři vojáci, již měli jej doprovoditi a již k tomu byli ochotni, byli Belcher, Pond, Petersen a Kellet. Čtverý sáně se psí zápřeží byly k cestě této určeny.

Kromě potravin měli vzíti s sebou nejdrahoccennější kožešiny jako lišky, hranostoje, sobolí kúny, labutě, ostrovidy, pižmovonné krysy a rosomáky.

Odjezd byl na den 19. července, na den po zatmění na slunci určen. Tomáš Black měl sergenta Longa doprovázet a jedny sáně měly sloužiti k přepravě jeho nástrojů a jeho osoby.

Tomáš Black netrpělivostí div nezašel, ješto povětrnost stávala se jaksi pošmúmou.

„Tak daleko jsem přišel, abych viděl měsíc,“ zvolal téměř plačtivě, „a teď abych ho tak neviděl!“

Paní Barnettová těšila hvězdáře, že jsou v krásném počasí a povětrnost že okamžikem se změní.

„Krásné počasí,“ pravil Tomáš Black, „což pak v takové zemi je také krásné počasí?“

„Nuž, pane Blacku,“ pravila paní, „dejmež i tomu, že by nemilou náhodou vám toto zatmění na slunci ušlo, tož bude tuším zajisté ještě jiné. Zatmění na slunci dne 18. července není zajisté poslední v tomto století.“

„Zajisté paní, budeme míti ještě pět úplných zatmění na slunci až do roku 1900, první dne 20. prosince 1861, jež bude úplné pro atlantický ocean, pro středozevní moře a pro poušť Saharu, a poslední dne 28. května 1900, jež bude úplným ve státech spojených, v Španělsku, v Alžírsku a v Egyptě.“

„Nuž pane Blacku, kdybyste tudíž nespátřil zatmění na slunci dne 18. července 1860, tož můžete se těšit oním dne 31. prosince 1861. Vždyt je do té doby jen sedmnácte měsíců.“

„Musel bych čekat šestatřicet let, milá paní.“

„Poněvadž ze všech těchto zatmění toliko jedině, ono ze dne 9. srpna 1896 bude úplným pro krajiny tak vysoké šířky jako Laponsko, Sibiř a Gronsko.“

„Ale jaký prospěch máte, abyste konal své pozorování za tak vysokou zeměpisní šířkou,“ tázala se paní Pavlina Barnettová.

„Jaký prospěch, paní,“ zvolal Tomáš Black, „vědecký to prospěch největší důležitosti. Zatmění na slunci bylo v krajinách točně blízkých zřídka kdy pozorováno, ješto tu slunce málo nad obzor se vznášející objevuje zdánlivě značný kruh. Totěž jest s měsícem, jenž slunce pokrývá a tak je možno, že proskoumání zářícího vínků a začervenalých vyvýšenin na obvodu hvězdnatém může býti mnohem vydatnější. Toť příčina, proč jsem šel konati své pozorování až za 70. stupeň zeměpisné šířky. Podobné poměry vrátí se až zase r. 1896. Můžete mne ujistiti, že do té doby budu živ?“

Na tento důvod nemohlo se nic odpovědět.

Tomáš Black byl neustále velmi nešťasten, neb nestálost povětrnosti hrozila mu zmařiti veškeré naděje.

Dne 16. července bylo velmi krásně. Ale již příštího dne byly již zase husté mlhy.

Tomáš Black byl v týž den skutečně churav.

Paní Pavlina Barnettová a Jasper Hobson marně se pokoušeli, aby jej ukonejšili.

Konečně přiblížil se veliký den, den 18. července. Úplné zatmění na slunci mělo dle výpočtu trvati 4 minuty a 37 sekund, totiž od jedenácti hodin třičtyřicet minut a patnácti sekund až do jedenácti hodin sedmačtyřicet minut a sedmapadesáti sekund dopoledne.

„Což pak tak mnoho žádám,“ volal naříkavě hvězdář a rval si vlasy. „Vždyť pouze žádám, aby kouteček na blankytu, jen malý kouteček, na němž díti se bude zatmění, pozbyl všech chmur. A na jak dlouho, jen na čtyři minuty, pak at se zase sněží, ať rachotí hrom, at živlové se rozpoutají, já sobě toho nevšímnu.“

Tomáš Black měl vskutku jakési příčiny, aby si zoufal. Byloť pravděpodobno, že pozorování nepozovede k cíli.

Za svítání byl obzor mlhami pokryt. Na jihu vystupovaly veliké chmury, a zejména na oné části blankytu, kde zatmění na slunci dítí se mělo. Ale nejspíše bůh hvězdářů smiloval se nad ubohým Blackem, neb k osmé hodině jal se ze severu váti čerstvý vítr a vyčistil celý blankyt.

O, jaké výkřiky vděčnosti ozývaly se v prsou ctihodného učence.

Nástroje Tomáše Blacka byly ihned přinešeny a na vrcholku předhoří postaveny. Hvězdář zaměřil nástroje na obzor jižní a očekával s obyčejnou svou trpělivostí, neb čeho měl se nyní báti? Ničeho než nespadne-li mu blankyt na hlavu. O 9. hodině nebylo obláčku a výparu ani na obzoru ani na nadhlavníku.

Jasper Hobson a jeho soudruzi chtěli pozorování býti přítomni a obklopovali hvězdáře.

Slunce znenáhla vystupovalo, ubírajíc se svým nad míru podlouhlým obloukem nad náramnou planinou na jích se rozšiřující.

Nikdo nepromluvil. Každý čekal s jakousi r slavnou úzkostlivostí. Asi o půl deváté začalo zatmění, kruh měsíce dotýkal se kruhu slunce. Avšak prvější kruh neměl druhý úplně pokrývati až mezi jedenáctou hodinou třičtyřiceti minutami a patnácti sekundami a mezi jedenáctou hodinou, sedmačtyřicet minutami a sedmapadesáti sekundami. Tot byl výpočet, jenž nedopouštěl žádného omylu, poněvadž vykonán byl učenci všech hvězdářů světa.

Tmavý kruh měsíce zponenáhla se objevoval. Předměty na zemi nabývaly zvláštní barvitosti žlutopomerančové. Od čtvrti na jedenáctou hodinu byla polovice kruhu slunečního zatměna. Někteří volně pobíhající psi jevíli jakousi nespokojenost a časem žalostně vyli. Kachny nehybně sedíce na pobřeží jezera vydávaly noční svůj pokřik a hledaly vhodné místo ku spaní.

O jedenácté hodině byly dvě třetiny slunce pokryty. Předměty

nabývaly barvitosti jak víno červené. Přítmí všude panovalo i měla nastati úplná tma po čtyry minuty, co úplné zatmění mělo nastati. Některé stálice jako Dobropán a Venuše objevovaly se na blankytu.

Tomáš Black, opíraje oko o sklo dalekohledu, nepohnutý a mlčelivý, studoval vývoj zjevu.

O třech čtvrtích na dvanáct měly oba kruhy vespolek se krýti.

„Tři čtvrti na dvanáct,“ pravil Jasper Hobson, jenž pozorlivě pohlížel na ručičku, ukazující sekundy na jeho chronometru.

Tomáš Black, nachýlen nad svým nástrojem, nehybal se. Půl minuty uplynulo. Tomáš Black se vzchopil s vyvalenýma očima. Po té postavil se ješě as půl minuty před dalekohled a vzchopiv se znovu zvolal:

„Ale ono ho ubývá — Ono ho ubývá!“ zvolal zajímavým hlasem: „Měsíc, prchá ...“

A vskutku kruh měsíční šel přes kruh slunce, aniž by týž úplně byl pokryt. Jen dvě třetiny kruhu slunečního byly se zatměly.

Tomáš Black zděšen sklesl na zad.

čtyry minuty byly uplynuly. Jasno zponenáhla se zese rozkládalo, zářící vínek nebyl se objevil.

„Ale což pak se stalo?“ tázal se Jasper Hobson.

„Co se stalo,“ křičel hvězdář. „Zatmění nebylo úplné na této části zeměkoule. Rozumíte, žádné úplné.“

„Pak byly výpočty hvězdářů křivý.“

„Křivý! To musíte někomu jinému povídat, pane poručíku.“

„Nuž tedy,“ zvolal Jasper Hobson, jehož tvář znáhla se změnila.

„Tedy nenalezáme se pod sedmdesátým stupněm severní šířky.“

„A to by bylo,“ zvolala paní Barnettová.

„To se hned dovíme,“ pravil hvězdář, z jehož očí sršely hněv a zoufalost.

„V několika minutách ubírá se slunce poledníkem. Přineste rychle můj sextant.“

Jeden z vojáků běžel do domu a přinesl žádaný nástroj.

Tomáš Black zaměřil na slunce, nechal je ubíratí poledníkem, po té spustil svůj sextant a zaznamenav rychle do své noticky několik čísel tázal se:

„Jak vysoko ležel mys Bathurst, když před rokem při našem příchodu měřili jsme jeho šířku?“

„Za $70^{\circ} 44' 37''$!“ odvětil poručík.

„Nuž dobrá, pane, nyní leží za $73^{\circ} 7' 21''$.“

Vidíte, že nejsme v sedmdesátém mimorovníku.“ „Či spíše, že se tu více nenalezáme,“ mumlal

Jasper Hobson.

V mysli jeho znáhla se vyjasnilo. Veškeré dosud nepochopitelné zjevy byly nyní vyjasněny.

Území mysu Bathurstu bylo od příchodu poručíka Hobsona o tři stupně na sever se posunulo.

Konec prvního dílu.